

Több mint 3 millió példányban világszerte!

Babilon leggazdagabb embere

GEORGE S. CLASON

GEORGE S. CLASON

Babilon leggazdagabb embere

Második, átszerkesztett kiadás A fordítás alapjául szolgáló eredeti kiadás:
George S. Clason: The Richest Man in Babylon Penguin Books USA Inc.
New York Fordította:

1., 3 – 11. fejezet: Németi Anita 2. fejezet: Doubravszky Sándor
Lektorálta: Kőrösi Katalin ISBN 978 – 963 – 9730 – 35 – 9

Copyright © George S. Clason All rights reserved

Hungarian translation © 2003 Bagolyvár Könyvkiadó Minden jog
fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a nyilvános előadás, a rádió – és
tévéadás jogát, az egyes fejezetekre is.

Kiadja: Bagolyvár Könyvkiadó Felelős kiadó: a Bagolyvár Kft.
igazgatója Budapest, 2007

Előszó

Az, hogy mennyire gazdag egy nemzet, lakóinak pénzügyi helyzetétől függ.

Ez a könyv az egyén pénzügyi sikereiről szól. Sikeren az erőfeszítés és a tehetség révén elért teljesítményt értjük. A siker azonban nem jön könnyen, komoly erőfeszítést igényel attól, aki róla ábrándozik. Józan gondolatainkat bölcs tetteknek kell követniük, s gondolataink segítségével megérthetjük a dolgok lényegét.

A Babilon leggazdagabb embere révén az olvasó felhizlalhatja sovány erszényét, és megértheti, miként működnek a pénzügyi élet fogaskerekei. Azok, akik becsvágyóak és szeretnének sikeresek lenni, bizonyára sok ötletet olvashatnak majd arról, hogy miként kereshetnek még több pénzt, hogyan maradhatnak gazdagok, és milyen vállalkozásokba fektethetik be félretett vagyonukat.

A következő oldalakon visszarepíttem az olvasót Babilonba, a ma már világszerte elfogadott pénzügyi arany szabályok szülőhelyére. A szerző reményét fejezi ki, hogy az új olvasóknak is megmutathatja a zsíros bankszámlákhoz, pénzügyi sikerekhez, valamint a nehéz anyagi helyzetből való kilábaláshoz vezető helyes utat.

Szeretném kifejezni hálámat és köszönetemet azoknak az üzletembereknek, akik eljuttatták barátaikhoz, rokonaikhoz, beosztottjaikhoz és üzlettársaikhoz ezeket a csodálatos meséket. Nincs is annál jobb, ha valaki olyan gyakorlatiasan gondolkodó emberek támogatását élvezheti, akik a történetekben található bölcs tanácsok alkalmazása révén értek el komoly sikereket. Babilon azért válhatott az ókori világ leggazdagabb városává, mert lakói koruk legtehetősebb polgárai voltak. Nagy becsben tartották a pénzt, és gyakorlatias szabályokat követve, jó érzékkel fektették be vagyonukat. Megteremtették maguknak azt, amire mindannyian vágyunk: a biztos jövőt.

G.S.C.

Tartalom

[Babilon leggazdagabb embere](#)

[Előszó](#)

[Mese a férfiről, aki aranyra vágyott](#)

[Babilon leggazdagabb embere](#)

[Hétféle gyógymód a sovány erszény felhizlalására](#)

[Az első gyógymód](#)

[A második gyógymód](#)

[A harmadik gyógymód](#)

[A negyedik gyógymód](#)

[Ötödik gyógymód](#)

[A hatodik gyógymód](#)

[A hetedik gyógymód](#)

[A jó szerencse istennője](#)

[Az arany öt szabálya](#)

[A babiloni hitelező](#)

[Babilon falai](#)

[A babiloni tevékereskedő](#)

[A babiloni agyagtáblák](#)

[Első agyagtábla](#)

[Második agyagtábla](#)

[Harmadik agyagtábla](#)

[Negyedik agyagtábla](#)

[Ötödik agyagtábla](#)

[Babilon legszerencsésebb embere](#)

[A szerző és könyve](#)

Mese a férfiről, aki aranyra vágyott

Bansir, a babiloni hintókészítő, gondolataiba mélyedve üldögélt a birtokát övező alacsony kőfalon. Szomorúan szemlélte egyszerű otthonát és műhelyét, amelyben egy félig kész hintó árválkodott.

A felesége gyakran megjelent a nyitott ajtóban. Bansir az asszony óvatos pillantásaiból kiolvasta, hogy meg kellene feledkeznie lassan kiürülő elemózsiás tarisznyájáról, s vissza kellene térnie a kalapáláshoz, a véséshez, a fényesítéshez, a festéshez, és feszesre kellene igazítania a bőrt a keréken, hogy elszállíthassa a hintót gazdag megrendelőjéhez, és felvegye végre a munkájáért járó fizetséget.

A nagydarab, izmos férfi azonban nem mozdult a kőfalról. Lassú elméje lustán forgott problémája körül, melyre nem talált megoldást. A forró, trópusi nap, mely általában könyörtelenül tűzött az Eufrátesz völgyében élőkre, őt sem kímélte. A szemöldöke fölött izzadtságcseppek gyöngyöztek, s vékony csíkban csordultak le a férfi szőrös mellkasának dzsungelébe.

Az otthonától jól látszottak a király palotáját körülvéő lépcsőzetes falak, s a közelben Bel templomának festett tornyai nyújtóztak a kék ég felé. A pompázatos látkép árnyékában több, kissé elhanyagolt ház között bújt meg Bansir egyszerű otthona. Babilon ilyen volt; a város védelmező falain belül zsúfolt összevisszaságban jól megfértek egymás mellett a fényűzés és a mocsok, a mérhetetlen gazdagság és az iszonyatos szegénység.

Ha Bansir hátrafordult volna, láthatja, ahogy a szandált viselő kereskedők és a mezítlábas koldusok a gazdagok zajos hintói köré gyűlnek. Még a tehetősebbek is rákényszerültek arra, hogy a csatorna felé kanyarodjanak, mivel utat kellett engedniük a király vízhordó szolgáltnak, akik nehéz, kecskebőrből készült tömlőket cipeltek, hogy meglocsolják a függőkertek növényeit.

Bansirt túlságosan lefoglalták a saját problémái, így nem jutott el hozzá a zibongó város lármája. Fásultságából egy lant ismerős hangja rázta fel. Megfordult, és legjobb barátjával, a kedvesen mosolygó, érzékeny zenésszel, Kobbival találta szemben magát.

– Az istenek legyenek hozzád nagylelkűek, kiváló barátom – mondta Kobby, és mélyen meghajolt. – Bár úgy látom, már kegyeikbe fog adtak,

hiszen nem dolgozol. Örvendek jó szerencsédnek! Sőt, osztom is benne. Erszényed bizonyára dagad, máskülönben műhelyedben tüsténkednél. Lennél szíves kölcsönözni nekem csekély két sékelt ma estig, amikor is megkapom fizetségemet a nemes urak ünnepe után? Bizonyára nem fognak hiányozni neked.

– Ha lenne két sékelem – óhajtotta búsan Bansir –, nem adhatnám kölcsön őket senkinek, még neked sem, drága barátom, hiszen akkor az a két sékel lenne a teljes vagyonom. S mint tudjuk, az ember nem adja csak úgy kölcsön a teljes vagyonát, még a legjobb barátjának sem.

– Hogy lehet az, hogy egyetlen árva sékel sincs az erszényedben, és te mégis úgy ülsz ott a falon, akár egy szobor? – kérdezte Kobbi őszinte csodálkozással a hangjában. – Miért nem fejezed be a hintót és csillapítod éhségedet az abból kapott pénzzel? Nem ismerek rád, barátom. Hová tűnt végtelen tetterőd? Bánt valami? Az istenek gondot zúdítottak a nyakadba?

– Igen, bizonyára az istenek kínoznak – bólintott Bansir. – Az egész egy álommal, egy hihetetlen álommal kezdődött, melyben tehetős polgár voltam. Az övemről érméktől duzzadó erszény függött, s bőkezűen osztogattam sékeleimet a koldusoknak. Az ezüstérmékből szépséges holmikat vásároltam a feleségemnek, és bármit kívánt is meg szemem, gond nélkül megvehettem. Az aranyaim révén biztos jövő várt rám, s így nem kellett takarékoskodnom az ezüstjeimmel. Csodás elégedettség szállt reám! Fel sem ismerted volna bennem keményen dolgozó barátodat és élete párját, akinek egyetlen ránc sem csúfította arcát, és a tekintetéből boldogság sugárzott. Újra az a mosolygós leány volt, akit házasságunk kezdetén megismertem.

– Valóban varázslatos álomnak tűnik – szólt Kobbi –, de miért változtál ezektől a kellemetes érzésektől falon gubbasztó, gyászos szoborrá?

– Hogy miért?! Mert amikor felébredtem, rá kellett döbbennem, hogy az erszényem soványka, s ettől lázadni támadt kedvem. Beszéljük meg még egyszer az álmomat, hiszen ahogy a tengerészek is mondják, mi ketten egy csónakban evezünk. Kamasz fiúkként együtt jártunk a papokhoz bölcsességet tanulni, fiatal emberekként osztottunk egymás örömeiben, s felnőttként sem lazult szaros barátságunk. Elégedettek voltunk a sorsunkkal. Szó nélkül végeztük el a kemény munkát, és a fizetségünket gond nélkül költöttük el. Az elmúlt években sok pénzt kerestünk, mégis csak álom maradt számunkra a jóléttel együtt járó boldogság. Hát ostoba birkák vagyunk mi? A világ leggazdagabb városában élünk, s a rengeteg

utazó mind azt állítja, hogy nincs e földkerekségen jólét terén városunkhoz fogható. Körülvesz bennünket a pompa és a gazdagság, de nekünk ebből semmi sem jut. Fél életemen át gürcöltem, mégis üres az erszényem, drága barátom, s amikor megkérdezed, hogy kölcsön tudok-e neked adni két sékelt a nemesurak esti ünnepéig, mit válaszolok? Azt mondom-e, hát persze, itt a teli erszényem, boldogan megosztom veled a tartalmát? Nem! Be kell ismernem, hogy az erszényem üres, akárcsak a tiéd. Mi lehet ennek az oka? Miért nem kereshetünk annyi ezüstöt és aranyat, hogy élelmen és ruhán kívül másra is jusson?

A fiaink követik majd az apjukat. Miért kell nekik, a gyermekeiknek és a gyermekeik családjainak is úgy élniük itt a gazdagság közepén, mint nekünk, és elégedetten lakomázni a savanyú kecsketejből és a zabkásából?

– Barátságunk hosszú esztendői alatt még soha nem hallottalak így beszélni, Bansir – jegyezte meg csodálkozva Kobbi.

– Mert még soha nem gondolkoztam el ezen. Kora hajnaltól késő estig dolgoztam, hogy csodaszép hintókat készítek, és ostoba módon abban reménykedtem, hogy az istenek majd értékelik az igyekezetemet, és jóléttel ajándékoznak meg. Ez azonban soha nem következett be, és rá kellett jönnöm, hogy soha nem is fog. Ezért szomorú hát az én szívem. Tehetős polgár szeretnék lenni. Bárcsak lennének földjeim, jószágaim, gyönyörű ruháim és érmék az erszényemben! Szívesen dolgoznék testem minden erejével, kezem minden ügyességével és eszem minden fortélyával, ha biztosan tudnám, hogy fáradozásaimat végül siker koronázza. Ismét megkérdezem, mi a gond velünk? Miért nem kaphatjuk meg igazságosan a nekünk járó részt azokból a jó dolgokból, amelyeket a kivételezettek megvásárolhatnak az arányaikon?

– Bárcsak tudnám a választ! – felelte Kobbi. – Hozzád hasonlóan én magam sem vagyok elégedett. A zenéléssel megkeresett pénzem hamar elfogy, így aztán gyakran azon kapom magam, hogy töröm a fejem, mint mentsem meg a családomat az éhezéstől. A lelkem mélyén leginkább egy olyan hatalmas lantra vágyom, amely tisztán visszaadja az elmémen átsuhanó dallamokat. Egy ilyen hangszerből olyan finom zenét csálhatnék elő, melynek hallatán még a király is elámulna.

– Örülnék, ha lenne egy ilyen lantod. Nem akad olyan ember Babilonban, akinek a keze alatt édesebben szólna a muzsika és szárnyalna a dallam. Biztosra veszem, hogy nemcsak a király, de maguk az istenek is örömmel hallgatnák a játékodat. De hát miként juthatnál hozzá ilyesmihez, amikor

mindketten olyan szegények vagyunk, mint a király rabszolgái? Hallod a csengőszót? Már jönnek is – mutatott Bansir a félmeztelen, verejtékező vízfordók kígyózó sorára. Ötösével meneteltek, s mindegyikük kétrét görnyedt a nehéz kecskebőrből készült vízestömlő súlya alatt.

– Jó kiállítású az a férfi, aki vezeti őket – intett Kobbi a sor elején teher nélkül haladó csengettyűhordozóra. – Még a vak is látja, hogy megbecsült ember lehetett a saját országában.

– Sok olyan embert látok közöttük – bólintott Bansir –, akik jó kiállításúak, akárcsak mi. Magas, szőke férfiak északról, nevetésre kész feketék délről, és apró, barna bőrű emberek a környező országokból. Napról napra, évről évre mindannyian együtt menetelnek a folyótól a kertekig és vissza. Semmi esélyük a boldogságra. Szalmán hajtják álmokra a fejüket, és hideg kásán kívül nem esznek semmi mást. Sajnálom a szerencsétleneket, Kobbi!

– Én is. Bár mi szabadok vagyunk, a sorunk nem sokkal megy jobban, mint ezeké az embereké.

– Ez így igaz, Kobbi. Sajnos, így van. Évről évre olyan életet élünk, mint a rabszolgák. Csak dolgozunk, dolgozunk és dolgozunk, de semmire sem megyünk.

– Ki kellene puhatolnunk, hogyan jutnak mások aranyhoz, és követnünk kellene a példájukat – ajánlotta Kobbi.

– Lehet, hogy létezik egy titok, amit elleshetünk a kiváltságosoktól – válaszolta Bansir elgondolkodva.

– Pontosan ma találkoztam össze régi barátunkkal, Arkaddal, aki aranyozott hintóján utazott. Nem nézett keresztül rajtam gőgösen, mint sok más, hasonló helyzetben lévő, gazdag ember, hanem intett nekem, s az arra haladók jól láthatták, ahogy barátságosan rám mosolyog, üdvözlí Kobbit, a zenészt.

– Azt beszélík, ő Babilon leggazdagabb embere.

– Annyira jól megy a dolga, hogy a király is a segítségét kérte pénzügyekben – mondta Kobbi.

– Olyan gazdag, hogy attól tartok, ha éjszaka összetalálkoznék vele, elvenném tőle teli erszényét.

– Ugyan már – intette le Kobbi. – A gazdagsága nem az erszényében rejlik, hiszen a pénz gyorsan elfogy, ha az embernek nincs tartaléka, amiből újra megtöltheti. Arkad olyan bevétellel rendelkezik, amely – bármilyen sokat költsön is – lehetővé teszi, hogy mindig dagadjon az erszénye.

– A bevétel a varázsszó – kiáltott fel Bansir. – Bárcsak rendelkeznék olyan bevétellel, amely akkor is kiapadhatatlanul ontja erszényembe az aranyakat, ha naphosszat a falon ücsörgök vagy messzi tájakra utazom. Arkad bizonyára tudja, miként válhat az ember gazdaggá. Gondolod, hogy még egy olyan lassú észjárású senkinek is el tudná magyarázni, mint én?

– Azt hiszem, megosztotta a titkát fiával, Nomasirral is – felelte Kobbi. – Az ivóban azt beszélük, hogy a fiú Ninivébe ment, és az apja segítségével nélkül a város egyik leggazdagabb polgárává vált.

– Eszembe juttattál valamit, Kobbi – csillant fel élénken Bansir szeme. Semmibe nem kerül bölcs tanácsot kérni egy olyan jó baráttól, mint Arkad. S bár üres az erszényünk, mint a sólyom fészke, gondoljunk arra, hogy a jólétből rövidesen nekünk is jut, és nemsokára mi is tehetős polgárok leszünk. Gyere, menjünk el Arkadhoz, és kérdezzük meg, hogyan biztosíthatnánk magunknak folyamatos bevételt.

– Lelkes szavaid megvilágosítják elmémet, Bansir. Rájöttem, hogy azért nem vagyunk gazdagok, mert soha nem tettünk semmit annak érdekében, hogy azzá váljunk. Te türelmesen dolgoztál, és elkészítetted Babilon legmegbízhatóbb hintóit. Ennek a műveletnek szentelted minden percedet, és mondhatom, elégedettek a munkáddal. Én gyakorlott lantossá váltam, és az én munkámmal is elégedettek.

Igyekezetünk, és hozzáértésünk meghozta gyümölcsét. Az istenek elégedettek voltak velünk, ezért úgy döntöttek, hogy továbbra is maradjunk meg választott mesterségünknel. Most végre látjuk a felkelő napként ragyogó reményt. Többet kell tanulnunk, hogy közelebb kerüljünk a jóléthez. Ez az új szemlélet hozzásegít majd minket, hogy tisztességes úton járva elérjük céljainkat.

– Most rögtön menjünk el Arkadhoz lelkesedett Bansir –, és vigyük magunkkal azokat a gyermekkori barátainkat, akik nem vitték többre nálunk. Bizonyára ők is szeretnének osztozni Arkad bölcsességében.

– Mindig előkelő helyet foglaltak el a szívedben a barátaid, Bansir. Ezért vagy megáldva sok baráttal. Tegyük hát úgy, ahogy mondod. Induljunk, és hívjuk magunkkal őket is!

Tartalom

Babilon leggazdagabb embere

Valamikor réges-régen, az ókori Babilonban élt egy ember, akit Arkadnak hívtak. Arkad messze földön híres volt a gazdagságáról és a nagylelkűségéről. Bőkezűen adakozott, bőkezű volt a családjával, és nagyvonalúan költekezett. Ennek ellenére gazdagsága évről évre nőtt, mintha valami titokzatos erő vonzotta volna hozzá a pénzt és a kincseket.

Egy napon néhány gyermekkori barátja meglátogatta, és ezt mondta neki:

– Te Arkad, szerencsésebb vagy nálunk. A leggazdagabb ember lettél Babilonban, mi meg a pusztá megélhetésünkért küzdünk. Finom ruhákat viselhetsz, finom ételeket ehetsz, nekünk meg örülnünk kell, ha a legszükségesebb ruhákkal és ennivalóval el tudjuk látni a családjunkat.

Valamikor egyenlőek voltunk. Ugyanaz a tanító oktatott. Ugyanazokat a játékokat játszottuk. Te, Arkad, nem tűntél ki sem a tanulásban, sem a játékokban. Egyikben sem voltál jobb nálunk. Nem lettél nálunk tiszteletreméltóbb polgár sem az évek múlásával.

Amennyire meg tudjuk ítélni, azt sem lehet mondani, hogy nálunk keményebben, odaadóbban dolgoztál volna. Miért van hát, hogy a szeszélyes sors téged szemelt ki, hogy elhalmozzon az élet gazdagságaival, és miért fordított hátat nekünk, akik ezt ugyanúgy megérdemeltük volna, mint te?

Arkad egy ideig elgondokozott, majd így szólt:

– Ha nem, tudatok többre szert tenni, mint ami csupán a tengődésekhöz elég, ez azért van, mert vagy nem értettétek meg a törvényeket, melyek a gazdagság megteremtésének művészetét uralják, vagy nem engedelmeskedtetek ezeknek a törvényeknek.

A „Szeszélyes Sors” – rosszindulatú istenség, aki tartósan senkit sem kényeztet. Ellenkezőleg! Szinte mindenkit tönkretesz, akit meg nem érdemelt kincsekkel halmozott el. Felelőtlen költekezőket csinál belőlük, akik gyorsan elszórják, amit kaptak, és ott maradnak hatalmas étvágyukkal, hatalmas vágyaikkal, melyeket többé nincs módjuk kielégíteni. Mások, akiket kegyeiben részesített, szerencsétlenné válnak, halmozzák a kincseket, félnek egyetlen garast is elkölteni, mert, tudják, nem rendelkeznek azzal a képességgel, hogy ami elfolyt, pótolják. Állandóan

rettegnek a rablóktól, és arra kárhoztatják magukat, hogy magányos, üres, kétségbeesett életet éljenek.

Lehetnek persze néhányan e „szerencsések” közül, akik a meg nem érdemelt aranyhoz jutva azt szaporítani tudják, és továbbra is boldog, elégedett polgárokként élnek. De ők olyan kevesen vannak, hogy csak hallomásból tudok róluk. Vegyétek sorra azokat az embertársaitokat, akik váratlanul nagy vagyont örököltek, és látni fogjátok, hogy az igazat mondom nektek!

A barátai elismerték, hogy azokra, akik ismerőseik közül váratlanul nagy kincseket örököltek, érvényesek ezek az igazságok, és mivel arra kérték Arkadot, magyarázza meg nekik, hogyan tett szert a gazdagságára, ő tovább folytatta beszédét:

– Amikor fiatalon szétnéztem magam körül, láttam, mennyi, de mennyi minden van a világon, ami boldogságot és elégedettséget nyújthat az életben. Rájöttem arra is, hogy ha az ember gazdag, nagyobb lehetősége van, hogy ezekhez hozzájusson.

A gazdagság – hatalom. A gazdagság segítségével sok minden lehetségessé válik.

A legszebb és legkényelmesebb bútorokkal rendezheted be otthonodat.

Hajózhatsz messzi tengereken.

Lakmározhatsz távoli világok finomságaiból.

Megveheted az aranyművesek és a gyémántcsiszolók csodálatos alkotásait.

Nagyszerű templomokat emelhetsz az isteneknek.

Lehetőséged van művelni mindazon dolgokat, melyekben örömet leli a test, a szellem és a lélek.

Amikor minderre rájöttem, azt mondtam magamnak, megszerzem mindazokat a javakat, melyekre hitem szerint nekem is jogom van az életben. Nem leszek olyan, mint azok, akik félszemmel rájuk sandítva, irigylük azokat, akik tudnak örülni az életnek. Nem fogom beérni a legolcsóbb ruhákkal, amik csak látszatra tiszteletreméltó öltözetek. Nem fogadom el a szegény ember sorsát. Ellenkezőleg! Szívesen látott vendég leszek a kellemes és jó dolgok lakomáján.

Lévén, mint tudjátok, egy szerény jövedelmű kereskedő fia, aki akkora családba született, hogy reménye sem volt az örökségre, és aki – mint helyesen mondtátok – nem volt megáldva sem különösebb erővel, sem

különösebb bölcsességgel, úgy döntöttem, ha célomat el akarom érni, időre és tanulásra van szükségem.

Ami az időt illeti, minden emberfia bősséggel rendelkezik vele. Mindnyájan elég idővel rendelkeztek, hogy szert tegyetek gazdagságra. Mégis – ahogy magatok is elismertétek – nagyszerű családokon kívül, melyre joggal vagytok büszkék, semmi mást nem tudtok felmutatni.

Ami a tudást illeti, hát nem arra tanítottak bölcs mestereink, hogy annak két fajtája van: az egyik, amit megtanulunk és tudunk, a másik, ami a gyakorlásból sarjad ki, aminek eredményeként rájövünk, hogy mi az, amit még nem tudunk?

Ezért aztán elhatároztam, hogy kifürkészem, hogyan tehet az ember szert a gazdagságra, és ha már megfejtettem a titkot, célommá teszem, hogy gazdag legyek, és hozzáértően fogom csinálni a dolgot. Mert hát nem az a bölcsesség, hogy örüljünk, amikor még látjuk a napot? Hiszen elég bánatban lesz részünk, amikor majd távoznunk kell a szellemek sötét birodalmába.

Írnokként kezdtem dolgozni az írástudók csarnokában, és naponta hosszú órákat dolgoztam az agyagtáblákkal. Dolgoztam heteket, dolgoztam hónapokat, ennek ellenére alig tudtam felmutatni valami kis vagyonkát. Élelem, ruházkodás, áldozatok az isteneknek, néhány apróság és már oda volt, amit kerestem. Az elhatározásomnál azonban kitartottam.

Egy napon aztán a csarnok urához eljött Algamis, a bankár, és megrendelte nálam a Kilenc Törvény másolatát Ezt mondta nekem:

– Két napon belül szükségem van rá. Ha elkészülsz vele, két rézgarast kapsz tőlem.

Keményen dolgoztam, de a Törvény hosszú volt, és amikor Algamis megjött, nem voltam kész. Dühös lett, és ha a rabszolgája lettem volna, istenemre nem úszom meg korbácsolás nélkül. De tudván, hogy a csarnok ura nem engedné, hogy hozzám nyúljon, nem féltem tőle. Ezt mondtam neki:

– Algamis! Te gazdag ember vagy. Mondd meg nekem, hogyan válhatok én is gazdaggá, és egész éjszaka dolgozni fogok a táblákon. Amikor a nap első sugarai bearanyozzák az eget, készen leszek a munkával.

– Útszéli gazember vagy, de rendben, megegyeztünk – mondta mosolyogva.

Egész éjszaka megállás nélkül dolgoztam. Sajgott a hátam, és a lámpaolaj bűzétől szagatott a fejem. Úgy égett a szemem, hogy már alig

láttam, de amikor napkeltekor megjött Algamis, a táblák készen voltak.

– Nos – mondtam – én álltam az ígéretemet.

– Fiam, álltad a szavad – mondta nekem barátságosan – és most kész vagyok arra, hogy én is megtegyem, ami rám tartozik. Csak azért mondom el neked a titkokat, mert már érzem, hogy öregszen, és az öreg nyelv szeret locsogni. Ezért aztán, amikor a fiatalság az öregséghez fordul tanácsért, sokéves bölcsességek birtokába juthat, ám túlságosan gyakori, hogy a fiatalság azt hiszi, az öregség csak a rég elmúlt napok bölcsességét ismeri, így aztán semmire sem megy azzal, amit hallott. De emlékezz rá: a nap, amely ma rád ragyog, ugyanaz a nap, amely akkor is ragyogott, amikor apád megszületett, és ez a nap fog ragyogni akkor is, amikor már a legkisebb unokád is eltávozott a Sötétség Birodalmába.

A fiatalság gondolatai – folytatta – világos fénysugarak, melyek meteorként száguldanak a mindenségen át, és oly gyakran ragyogják be a sötét eget. Az öregkor bölcsességei olyanok, mint az állócsillagok, melyek örök mozdulatlanágban ragyognak, ezért amikor a hajósok irányt keresnek, rájuk bízhatják magukat a végtelen tengereken.

Figyelj jól a szavaimra, mert ha nem ezt teszed, kár a beszédért! Nem fogod megérteni az igazságot, amit hallhatnál tőlem, és azt fogod hinni, hiába fáradoztál egy álló éjszakán át.

Bozontos szemöldöke alól fürkészően rám nézett, és mély, határozott hangon ezt mondta:

– A gazdagsághoz vezető utat akkor leltem meg, amikor elhatároztam, hogy *mindennek, amit megkeresek, egy része az enyém, hogy megtartsam.*

Elhallgatott, és átható szemmel tovább figyelt. Olyan volt, mintha be akarna hatolni a koponyámba, hogy lássa, megértettem-e, amit mondott.

– Ez minden? – kérdeztem.

– Ez minden. És elég volt, hogy egy pásztor szívét egy bankár szívévé változtassa – válaszolta.

– De amit keresek, az *mind* az enyém! Nem? – kérdeztem megütkezve.

– Egyáltalán nem – válaszolta. – Nem fizetsz a posztószövőnek? Nem fizetsz a szandálkészítőnek? Nem fizetsz mindazért, amit eszel? Élhetsz Babilonban úgy, hogy ne költenél? Mennyi volt a múlt havi kereseted? Mennyi volt a múlt évben? Ostoba! Mindenkinek fizetsz, önmagadat kivéve. Fajankó! Mások számára dolgozol. Ilyen alapon lehetnél rabszolga is, akit ura a munkájáért etet és öltöztet. Ha viszont kereseted egytizedét megtartod magadnak, mennyi pénzed lesz tíz év múlva?

– Annyi, amennyit egy évben keresek – válaszoltam nyugodtan, mert a számokkal mindig jól álltam.

– Te csak az igazság felét mondtad ki. Minden arany, amit megtakarítasz, a rabszolgád, és neked kell, hogy dolgozzék. Minden garas, amit megkeres, a szülötte, amely további pénzeket fialhat neked. Ha gazdag akarsz lenni, akkor fialnia kell annak, amit megtakarítasz, és a szülötteinek is fialniuk kell. Együtt kell segíteniük téged, hogy részed legyen abban a bőségben, amire vágysz.

Most azt gondolod, semmivel fizetek neked nehéz éjszakai munkádért, ám ezerszeresen túlfizetlek, ha képes vagy megérteni a titkot, amibe beavattalak.

Amit keresel, annak egy része a tiéd, hogy megtartsd. Ez legalább kereseted egytizede legyen, bármilyen kicsi is legyen az. Ha megengedheted magadnak, lehet több is. Fizess először magadnak! Ne végy a szabótól és a cipésztől többet, mint amit megengedhetsz magadnak, és marad majd, hogy egyél, jótékonykodj, és penitenciára is az isteneknek.

A gazdagság, hasonlatosan a hatalmas fához, piciny magoncból nő ki. Az első megtakarított garasod az a magocska, melyből idővel kinő gazdagságod hatalmas fája. És minél lelki ismeretesebben gondozod, locsolod ezt a fát rendszeres megtakarításokkal, annál hamarabb pihenhetsz majd az árnyékában.

Ezzel fogta a tábláit, és elment.

Sokat gondolkoztam azon, amit mondott, és értelmes dolognak tűnt számomra. Úgy határoztam hát, kipróbálom. Valahányszor megkaptam a béremet, minden tizedik garast félretettem. Tűnjön bármilyen különösnek, nem volt kevesebb pénzem, mint korábban. Szinte észre sem vettem, hogy ennyivel kevesebből kell kijönnöm. Ám ahogy nőtt a megtakarításom, egyre gyakrabban éreztem csábítást, hogy vegyek rajta valamit azokból a kíváncsú árukból, amiket hajókon és teveháton hoztak a kereskedők a messzi Föníciából. De bölcsen megtartóztattam magam.

Első találkozásunk után tizenkét hónappal Algamis ismét megjelent, és megkérdezte tőlem:

– Fiam! Rendszeresen kifizetted a magadnak járó tizedet a keresetedből?

– Igen, uram! Kifizettem – válaszoltam büszkén.

– Nagyon jó – mondta derűsen tekintve rám. És mit kezdtél a megtakarításaiddal?

– Odaadtam Azmurnak, a kőművesnek, aki azt mondta, messzi tengerekre készül, egészen Türoszig, és csodálatos föníciai ékszereket fog nekem venni. Ha visszatér, ezeket magasabb áron eladjuk, és a nyereségen osztozunk.

– Szó, ami szó, minden ostoba képes tanulni – mondta dörmögve –, de miért bízol abban, hogy egy kőműves ért az ékszerekhez? Elmennél a pékhez, hogy a csillagok üzenete felől érdeklődj nála? Nem! A köntösömrre mondom, hogy nem! Ha csak egy kis eszed is van, a csillagjóshoz mész. A megtakarításaidat elvesztetted, fiam. Gazdagságod fáját gyökerestül tépted ki. De ültess egy másikat! Próbálkozz ismét! És ha legközelebb tudni akarsz valamit az ékszerekről, az ékszerészhez menj! Ha tudni akarod az igazságot a bárányokról, a pásztorhoz menj tanácsért! A tanács olyan dolog, amit ingyen megkapsz bárkitől, de ügyelj arra, hogy csak azt fogadd meg, ami hasznodra lehet! Aki olyanoktól fogad el tanácsokat pénzének befektetésére, akik járatlanok ezekben a dolgokban, megtakarításainak elvesztésével fog fizetni, hogy meggyőződhesen, rossz tanácsokat kapott.

Ezzel elment.

Az történt, amit megjósolt. A föníciaiak gazemberek, és Azmurnak értéktelen üvegcserepeket adtak el drágakő gyanánt. De ahogy Algamis kérte, ismét félretettem minden tizedik garast, mert ez most már szokásommá vált, és nem okozott számomra gondot.

Pontosan egy év múlva Algamis ismét megjelent az írnokok csarnokában, és megkérdezte tőlem:

– Mire jutottál, amióta utoljára találkoztunk?

– Tisztességesen fizettem magamnak – válaszoltam. – A megtakarításaimat rábíztam Aggerre, a pajzskészítőre, aki bronzot vett rajta, és kamatot fizet nekem a pénz után.

– Ez jó. És mit csináltál a kamatokkal?

– Belakmároztam mézzel, ínycsüteményekkel, finom borral. Vettem magamnak egy bíbor köntöst is. Egy napon veszek majd egy szamarat is, amin lovagolhatok.

Erre Algamis elnevette magát.

– Felfalod megtakarításod szülötteit! Hogyan várhatod hát el, hogy dolgozzanak neked? És hogyan fialhatnak neked saját szülötteket, hogy azok is neked dolgozzanak? Először legyen hadseregnyi arany rabszolgád, és akkor annyi ünnepet ülhetsz megbánás nélkül, amennyit csak akarsz!

Többet sem mondott, csak elment.

Két évig megint nem láttam őt. Amikor újból találkoztunk, arcát mély barázdák szántották, szeme fátyolos volt, és beesett. Vénségesen vén ember lett. Ezt mondta nekem:

– Arkad! Létrehoztad már azt a gazdagságot, amire vágytál?

– Nem – válaszoltam. – Még nem annyit, amennyire vágyom, de már van valami, és ez már fial nekem, és amit fial, az is fialni fog nekem.

– És még mindig elfogadod a kőművesek tanácsait?

– A kőművességről jó tanácsokat adnak – válaszoltam.

– Arkad! – folytatta – Jól megtanultad a leckét. Először megtanultad, hogy kevesebből kell megélned, mint amennyit keresel. Aztán megtanultad, hogy csak olyanoktól fogadj el tanácsot, akik jártasak abban, amiben tanácsot adnak, tehát tanácsaik értékesek. Végül, rábírtad a pénzed, hogy dolgozzék neked.

Megtanultad, hogyan tégy szert vagyona, hogyan tartsd meg, és hogyan használd fel. Ez azt jelenti, alkalmas vagy felelős poszt betöltésére. Már nagyon öreg vagyok, és érzem, erőim elhagynak. Gyerekeim csak arra gondolnak, hogyan költethetnek, és nem gondolnak azzal, hogyan keressenek. Hatalmasak az érdekeltségeim, és félek, már nem tudok olyan gonddal figyelni rájuk, mint kellene. Ha kedved van hozzá, menj el Nippurba, irányítsd az ottani birtokaimat Üzlettársammá teszek, társtulajdonosa leszel a vagyonomnak.

– Így hát elmentem Nippurba, átvettem a dolgok irányítását. A birtok óriási volt. És mivel tele voltam ambícióval és megismertem a gazdagság kezelésének három törvényét, jelentősen megnőveltem a birtok értékét. Gyorsan gazdagodtam, és amikor Algamis lelke eltávozott a sötétség birodalmába, tulajdonos lettem, ahogy végrendeletében meghagyta.

Ezt mesélte Arkad. Amikor történetét befejezte, egyik barátja ezt mondta:

– Nagy szerencséd volt, hogy Algamis az örökösévé tett.

– Csak azért lehettem szerencsés, mert mielőtt módom lett volna akár csak találkozni vele, szilárdan elhatároztam, hogy gazdagon akarok élni. Nem bizonyítottam-e szándékom komolyságát azzal, hogy négy éven át következetesen félretettem annak tizedét, amit kerestem? Neveznétek-e egy halászt szerencsésnek csak azért, mert négy évig tanulmányozta a halak szokásait, hogy minden széljárásnak megfelelően vethesse ki a hálóját? A Kedvező Alkalom gőgös istenség, aki nem pazarolja az idejét azokra, akik nem készültek fel a fogadására.

– Szilárd az akaraterőd, és nem adtad fel, amikor egy év után elúszott a megtakarításod – mondta egy másik barátja.

– Akaraterő! – válaszolt Arkad. – Ostobaság. Azt hiszitek, hogy az akaraterő képessé tehet bárkit is, hogy akkora terhet cipeljen, mely alatt a teve is összezsugorodik, vagy elhúzzon olyan terhet, melyet nem képesek ökrök sem megmozdítani? Az akaraterő nem más, mint az a megingathatatlan elszántság, hogy végigcsináld, amit elhatároztál. Ha magam elé tűzök egy feladatot, tűnjék bármilyen jelentéktelennek is, elvégzem. Különben hogyan tehetnék szert arra az önbizalomra, amely lehetővé teszi, hogy ha úgy döntök, megcsináljak fontos dolgokat is? Ha azt mondom magamnak: „Áthaladva a városba vezető hídon, száz napon át, minden nap egy kavicsot dobok a folyóba!” – akkor ezeket a kavicsokat be is dobom a folyóba. Ha a hetedik napon úgy megyek át, hogy elfelejtem, nem ezt mondom magamnak: „Holnap majd két kavicsot dobok be”, hanem visszamegyek, és bedobom a kavicsot. Nem mondom magamnak a huszadik napon: „Arkad! Haszontalan dolgot művelsz. Minek dobálsz *naponta* azt a kavicsot? Markolj fel egy csomót, és intézd el a dolgot *egyszerre!*” Ezért aztán vigyázok, hogy ne kezdjek nehéz és célszerűtlen feladatokba. Szeretem, ha nyugodtan dolgozhatok, és marad időm a pihenésre is.

Most egy következő barátja szólalt meg:

– Ha igaz, amit beszélsz, és úgy tűnik, igaz, akkor a dolog nagyon egyszerű, és ha mindenki ezt tenné, mindenütt óriási gazdagság lenne a világon.

– Gazdagság ott jön létre, ahol az ember munkát fektet be – válaszolta Arkad. Ha egy gazdag ember új palotát építtet, netán elvesz az arany, amit kiadott? Nem. Egy része a kőfaragóé lesz, egy másik része a munkásoké, egy harmadik része a festőké. Aki valamit is dolgozott a palotán, mind részesedni fog belőle. Amikor aztán kész a mű, nem éri meg azt, amit fizettek érte? És a terület, amin emelkedik, nem vált értékesebbé, mert palota van rajta? És a szomszédos terület nem lett értékesebb, mert palota van a szomszédságában? A gazdagság varázslatos módon szaporodik. Emberfia meg nem mondhatja, hol vannak növekedésének határai. Nem építettek a föníciaiak nagyszerű városokat sivatár tengerpartokon olyan vagyonokból, melyekre kereskedelmükkel tettek szert?

– Mit tanácsolsz akkor nekünk? Mit tegyünk, hogy mi is gazdagok legyünk? kérdezte egy másik barátja. – Az évek múlnak, már nem vagyunk fiatalok, és nincs semmink, amit megtakarításként félretehetnénk.

– Azt tanácsolom nektek, fogadjátok meg Algamis tanácsát, és mondjátok magatoknak: „*Egy része mindannak, amit keresek, az enyém, hogy megtartsam magamnak.*” Mondjátok reggel, amikor felkeltek. Mondjátok délben. Mondjátok este. Mondjátok minden nap, minden órában. Mondjátok magatoknak addig, amíg nem látjátok magatok előtt hatalmas betűkkel az égboltazatra írva.

Itassátok át magatokat a gondolattal! Járja át egész lényeteket! Aztán tegyétek félre jövedelmeitek akkora hányadát, amit helyesnek ítélték. De ez ne legyen kisebb, mint annak egytizede. Ha szükséges, korlátozzátok más kiadásaitokat! Az első az legyen, hogy félreteszitek a magatoknak járó tizedet. Hamarosan megtapasztaljátok, micsoda fenséges érzés olyan kinccsel rendelkezni, amire csak nektek van jogotok. Ahogy növekedik, egyre erősebben fog ösztönözni. Új örömet fog vinni életetek be. Új erő ébred bennetek, hogy többet keressetek.

Aztán tegyetek róla, hogy a pénzetek dolgozzék nektek! Tegyétek a rabszolgátokká! Tegyetek róla, hogy a szülöttei, a szülötteik szülöttei, mind... mind nektek dolgozzanak!

Biztosítsátok magatoknak állandó jövedelmet a távoli napokra! Lássátok az aggodat, és emlékezzetek arra, hogy majdan ti is olyanok lesztek, mint ők. Éppen ezért a legnagyobb körültekintéssel fektessétek be a pénzeteket, nehogy elveszítsétek! Az uzsorakamatnak megfelelő hozamok szirénhangja lehet sokat ígérő, de veszélyes zátonyok és hajótörés vár arra, aki enged a csábításának.

Gondoskadjatok arról is, hogy családotoknak ne kelljen nélkülöznie, miután az istenek magukhoz szólítanak titeket. Mindig van lehetőség úgy gazdálkodni a pénzzel, hogy rendszeres időközönként kaphassanak kisebb összegeket.

Tanácskozzatok okos emberekkel! Kérjétek ki azok véleményét, akik naponta pénzzel dolgoznak. Megóvhatnak benneteket a tévedéstől, amit magam elkövettem, amikor pénzemet Azmurra, a kőművesre bízam. A kisebb, de biztos hozam sokkal előnyösebb, mint a nagy kockázat.

Élvezzétek az életet, amíg itt vagytok! Ne feszítsétek túl magatokat, ne próbáljátok túl sokat megtakarítani. Ha csupán jövedelmeitek egytizedét tudjátok félretenni, elégedjetek meg ennyivel. Éljetek a jövedelmeitek szerint, de ne legyetek fukarak, ne reszkessetek költeni. Az élet akkor jó és akkor öröm, ha értékes dolgok vesznek körül benneteket, olyan dolgok, melyeknek örültök.

Barátai megköszönték bölcs szavait, és elmentek. Volt, aki hallgatott, mert nem volt képzelőereje, ezért fel sem fogta, amit hallott. Volt, aki gúnyolódott, mert úgy gondolta, aki ilyen gazdag, annak illenék megosztania vagyonát kevésbé szerencsés barátaival. De voltak, akiknek a szemében új fény ragyogott. Megértették, hogy Algamis azért jött vissza újból és újból az írnokok csarnokába, mert kíváncsian figyelte, hogyan küzdi fel magát egy ember a sötétségből a világosságra. Ha ki tudott törni a világosságra, ott várt rá a hely. Senki sem foglalhatta el azt a helyet, csak akkor, amikor a munkájával méltó lett rá, amikor már felkészült a kedvező alkalom fogadására.

Akiknek szemében felcsillant a fény, az elkövetkező években gyakran meglátogatták Arkadot, aki örömmel fogadta őket. Meghallgatta szavait, és készségesen megosztotta velük bölcsességeit, mint ahogy a nagy tapasztalatú emberek mindig is örömmel tették ezt. Segített nekik megtakarításaikat úgy befektetni, hogy azok jó és biztonságos kamatot hozzanak. Segített nekik, hogy megtakarításaikat ne veszítsék el, és ne öljék bele olyan vállalkozásokba melyek nem biztosítanak számukra hozamot.

Életükben fordulópont lett az a nap, amikor megértették az igazságot, ami Algamistól átszállt Arkadra, Arkadról pedig rájuk:

Mindannak, amit megkeresek, egy része az enyém, hogy megtartsam.

[Tartalom](#)

Hétféle gyógymód a sovány erszény felhizlalására

Babilon dicsőséges fénye mit sem halványult az évezredek során. Hírneve töretlen, s az emberek a leggazdagabb városként emlegetik, melynek kincsei mesések.

Ez persze nem volt mindig így. Babilon bölcs polgárainak köszönheti gazdagságát, de az embereknek meg kellett tanulniuk, hogyan teremthetnek maguknak jólétet.

Amikor a jóságos Sargon király ellenségei, az elamiták fölött aratott győzelme után visszatért Babilonba, komoly nehézségekkel kellett szembenéznie. A kancellár a következőképpen magyarázta el a helyzetet a királynak:

– Mivel fenséged felépíttette a hatalmas öntözőcsatornákat, és az isteneknek csodás templomokat emeltetett, népünk évekig jólétben élhetett. Most azonban, hogy az építkezések befejeződtek, a megélhetésünk is veszélybe került. A napszámosok nem találnak munkát, a kereskedőknek alig van néhány vevőjük, a földművesek pedig nem tudják eladni a terményeiket. Az embereknek nincs elég aranyuk, hogy élelmiszert vásároljanak.

– De hát hová lett az a rengeteg arany, amit az építkezésekre költöttünk? – kérdezte a király.

– Attól tartok, városunk tehetős polgárainak kincstárába vándorolt. A legtöbb embernek úgy folyt át a keze között a pénz akár a kecsketej a szitán. Most, hogy elapadt az aranyáradat, sokuknak egyáltalán nincs jövedelme.

A király egy ideig elgondolkodva hallgatott.

– Miért van az, hogy csak néhány embernek sikerült meggazdagodnia? – kérdezte végül.

– Mert csak néhányan értenek a pénzhez – felelte a kancellár. – Nincs abban semmi rossz, ha valaki meggazdagodik, mert ismeri a siker kulcsát. Nem vehetjük el olyasvalakitől a pénzét, aki megdolgozott érte, hogy odaadjuk azoknak, akik nem rendelkeznek az ő képességeivel.

– Miért nem tudja mindenki megtanulni, miként kell összegyűjteni az aranyat, és ezáltal gazdaggá válni?

– Megtanulhatnák, fenséges uram, de ki tanítaná meg rá őket? A papok erre képtelenek lennének, hiszen fikarcnyit sem konyítanak a pénzügyekhez.

– Kancellár, ki az a városunkban, aki tudja, hogyan válhatna a nép gazdaggá? – kérdezte a király.

– A válasz a kérdésben rejlik, fenséges uram. Ki rendelkezik a legnagyobb vagyonnal Babilonban?

– Jól mondod, bölcs kancellárom. Arkad a mi emberünk. Ő a leggazdagabb ember Babilonban. Hívasd hát szíнем elé holnap.

A király parancsának engedelmeskedve, Arkad másnap megjelent a palotában. Hetvenéves kora ellenére járása fürge, tartása pedig szálfegyenes volt.

– Arkad! – szólította meg a király. – Igaz, hogy te vagy Babilon leggazdagabb polgára?

– Az emberek szerint igen, fenség, én pedig nem vitatkozom velük.

– Miként gazdagodtál meg?

– Úgy, hogy kihasználtam a kínálkozó lehetőségeket, melyek jó városunkban mindenki előtt nyitva állnak.

– Eleinte nem volt semmi vagyonod?

– Csak a vágyam, hogy tehetős polgár váljon belőlem. Ettől eltekintve, semmi.

– Arkad, városunk rendkívül szomorú helyzetbe került, mivel csupán néhány ember ismeri a gazdagsághoz vezető utat, a többiek pedig képtelenek megoldani pénzügyi problémáikat. Az az álmom, hogy Babilont a világ leggazdagabb városává tegyem, ehhez azonban rengeteg tehetős polgárra van szükségem. Arra gondoltam, hogy megtaníthatnánk az embereknek, hogyan váljanak gazdaggá. Mondd csak, Arkad, ismered te a gazdagság titkos receptjét? Meg lehet ezt tanulni?

– A gyakorlatban mindent meg lehet tanítani másoknak, fenség, hiszen amit egy ember tud, azt mások is elsajátíthatják.

A király tekintete felragyogott.

– Szívemből szóltál, Arkad. Elköteleznéd magad e nemes ügy mellett? Átadnád-e tudásodat a tanároknak, akik tovább adnák azt, s végül már annyian ismernék a titkot, hogy országom majdnem minden lakója tisztában lenne vele?

Arkad mélyen meghajolt, és így szólt:

– Alázatos szolgád vagyok, fenség. Tudásomat boldogan megosztom társaim meglegedésére, és királyom dicsőségére. Jó kancellárod hívjon össze száz embert, és elmondom nekik azt a hétféle gyógymódot, amely felhizlalta erszényemet, mely egykor talán a legsoványabb volt Babilonban.

A király parancsára két héttel később száz kiválasztott gyűlt össze a tudás templomának csarnokában, s színes, félkörbe rakott párnákon ülve várták a tanítót Arkad egy kis asztalka mellett foglalt helyet, melyen szent mécses égett. Különös, kellemes illata betöltötte a csarnokot.

– Íme hát, Babilon leggazdagabb polgára – suttogta az egyik tanítvány, ahogy Arkad szólásra emelkedett. – Ő is csak ugyanolyan ember, mint mi.

– Hatalmas királyunk kérésének engedelmeskedve, állok rendelkezésekre. Mivel egykoron szegény fiú voltam, aki gazdagságra vágyott, s rájöttem, hogyan érhetem el célomat, királyunk megkért, hogy osszam meg veletek tudásomat.

A történetem egyszerűen kezdődik. Ugyanazokkal a képességekkel voltam megáldva, mint ti, vagy mint Babilon bármely polgára.

Kincseim első tárháza kopott erszényem volt, melyet gyűlöltem ürességéért. Azt kívántam, bárcsak kövér és gömbölyű lenne, s állandóan aranyak csilingelése hallatszana belőle. Ezért aztán összegyűjtöttem hétféle gyógymódot arra vonatkozóan, hogy miként hizlalhatnám fel soványka erszényemet.

Nektek, akik összegyűltetek itt előttem, és gazdagságra vágytok, elmagyarázom, hogyan működik a hétféle gyógymód. A hét minden egyes napján egy titkot osztok majd meg veletek.

Figyeljete jól arra, amit mondok, és ha kérdésetek van, tegyétek fel nekem nyugodt szívvel. Vitassátok meg magatok közt is a hallottakat, és tanuljátok meg alaposan a leckét, hogy elültethessétek erszényetekben a gazdagság magvát. Először a saját vagyonotokat kell bölcsen megalapoznotok, később pedig, amikor már sikerrel jártok, másokkal is megoszthatjátok a tanultakat.

Érthető módon mondom el nektek, hogyan hizlalhatjátok fel erszényeteket. Rövidesen megteszitek az első lépést a gazdagság templomába vezető lépcsősoron, de vigyázzatok, aki nem áll biztosan a lépcsőn, nem juthat fel a csúcsra.

Lássuk tehát az első gyógymódot!

Az első gyógmód

Az erszény felhizlalásának első lépése

Arkad a második sorban ülő komoly férfihez fordult.

– Miféle mesterséget űzöl, kedves barátom?

– Agyagtáblákra rovok és rajzolok – felelte a férfi.

– Én magam is ilyesfajta munkával kerestem első petákjaimat, így ugyanazzal az eséllyel indulhatsz el a gazdagsághoz vezető úton, mint egykor én.

Arkad ezután egy pirospozsgás embert pillantott meg.

– Mondd csak barátom, te mivel keresed a kenyeredet?

– Én – válaszolta a férfi – hentes vagyok. Megvásárolom a gazdáktól a kecskéiket, leölöm őket, majd eladom a húsuat a háziasszonyoknak, a bőrüket pedig a szandálkészítőknek.

– Mivel te is dolgozol és van biztos jövedelmed, neked is ugyanannyi esélyed van a jólétre, mint nekem volt annak idején.

Arkad lassan megtudta minden embertől, hogy miből él. Amikor már nem volt több kérdése, így szólt hozzájuk:

– Nos, tanítványaim, láthatjátok, hogy sokféle hivatásból meg lehet élni. Ezek a pénzkereseti források lehetővé teszik, hogy az aranyak a munkás erszényébe vándoroljanak. Mindannyiótoknak van tehát jövedelme, de az érmék mennyisége az adott ember képességeitől függ. Értitek?

A jelenlévők helyeslően bólogattak.

– Tehát – folytatta Arkad – ha gazdagságra vágytok, bölcs dolog megmaradni annál a mesterségnél, amelyben már tökélyre fejlesztettétek tudásotokat.

Ezzel mindannyian egyetértettek. Arkad egy szerény férfihez fordult, aki előzőleg elárulta, hogy tojások eladásából él.

– Tegyük fel, hogy minden reggel a kosaradba teszel tíz tojást, és minden este kiveszel belőle kilencet. Mit gondolsz, mi fog történni?

– Rövidesen megtelik a kosár, és nem fér már bele több tojás.

– Miért nem?

– Mert minden nap eggyel több tojás lesz benne.

Arkad mosolyogva fordult a tanítványai felé.

– Van köztetek olyan ember, akinek soványka az erszénye?

Az emberek zavartan összenéztek, majd nevetni kezdtek, s végül mindannyian vidáman lengették erszényüket.

– Rendben, akkor most elárulom az első gyógymódot erszényetek felhizlalására. CselekedjeteK úgy, ahogy a tojással kereskedő barátunknak javasoltam. *Minden tíz megkeresett pénzérméből használjatok fel kilencet, egyet pedig hagyjatok az erszényetekben. Meglátjátok, rövidesen hízásnak indul, s örömmel, lelketekben elégedett érzéssel fogjátok majd kézbe.*

Ne nevéssétek ki ennek a módszernek az egyszerűségét, hiszen az igazság mindig egyszerű. Megígértem, hogy megosztom veletek meggazdagodásom történetét. Így kezdtem tehát. Egykor én magam is vékony erszénnel voltam megverve, s gyűöltem, mivel szegénységem miatt nem tudtam kielégíteni vágyaimat. Amikor azonban a nektek is javasolt eljáráshoz folyamodtam, éreztem, hogy elindultam a gazdagsághoz vezető úton. Így lesz ez veletek is.

Most pedig elárulok nektek egy különös igazságot, melynek okát én magam sem értem. Mikor kilenc pénzérmével kellett gazdálkodnom, ugyanolyan jól megéltem belőle, mint régebben. Sőt! A pénzem kezdett gyarapodni. Bizonyára az istenek jóindulatának köszönhettem, hiszen valószínűleg elnyerte a tetszésüket, hogy költöttem, ugyanakkor félre is tudtam tenni. Ez lehetett az oka, hogy egyre több arannyal ajándékoztak meg. Akinek üres az erszénye, azt elkerüli a gazdagság.

Mit szeretnétek jobban? Azt, hogy nap mint nap ékszerekkel, szép kelmékkel, csinos ruhákkal, pompás ételekkel elégítsétek ki vágyaitokat? Vagy kézzelfoghatóbb gazdagságra vágytok? Olyasmire, mint az arany, a föld, jószágok, árukészlet vagy állandó bevételt jelentő befektetések? Az erszényetekből kivett pénzérmékből az előbbit, míg a benne hagyottakból az utóbbiakat kaphatjátok meg.

Kedves tanítványaim, ez tehát az első gyógymód a vékony erszény felhizlalására: *minden megkeresett tíz érméből kilencet használj fel, egyet pedig tegyél félre.* Beszéljétek meg a hallottakat, s ha valaki bebizonyítja nekem, hogy amit elmondtam, nem igaz, a holnapi találkozónkon meghallgatom.

A második gyógymód

Ne költskezz feleslegesen!

– Akadt köztetek néhány ember, kedves tanítványaim, akik a következő kérdéssel fordultak hozzám: „miképpen tehetnék félre egy pénzérmét, amikor az erszényem tartalma nem fedezi a kiadásaimat?” – kezdte Arkad a tanítást a második napon. – Tegnap kinek volt sovány az erszénye?

– Mindannyiunknak! válaszolta egy emberként a csoport.

– Pedig nem ugyanannyi a bevételek. Némelyikőtök sokkal többet keres a társainál, és vannak olyanok, akik nagycsaládosok. Mégis egyformán sovány az erszényetek. Most megosztok veletek egy különös igazságot az emberről, és az ember fiáról. Ha nem gondoskodunk az ellenkezőjéről, úgynevezett „mindennapi kiadásaink” összege napról napra közelebb kerül bevételünk összegéhez.

Ne tévesszétek össze a mindennapi kiadásokat az igényeitekkel! Nektek és kedves családotoknak sokkal nagyobb az igényetek, mint azt a bevételek engedi. S bár jövedelmeket mind egy szálíg igényeitek kielégítésére költitek, mégis rengeteg kielégítetlen vágyatok marad.

Mindannyiunknak szembe kell néznünk azzal a teherrel, hogy a vágyainkat soha nem elégíthetjük ki teljes mértékben. Azt hiszitek, hogy a gazdagságom miatt mindent megengedhetek magamnak? Nagyon tévedtek! Az időm például véges. És az erőm is... Nem utazhatok olyan messzire, mint szeretnék. Nem ehetek mindig azt, amit kívánok, és megvannak a határai a lelkesedésemnek is.

Mint ahogy a gyomok is akkor kelnek ki a földből, ha a gazdálkodó engedi, a vágyak is akkor nőnek szabadon az ember lelkében, amikor lehetőséget lát beteljesedésükre. A kívánságok listája végtelen hosszú, de a beteljesült álmoké annál rövidebb.

Ha alaposan átgondoljátok mindennapi életviteleteket, bizonyára találtok benne olyan kiadásokat, amelyek elhagyásával csökkenthetitek a költségeiteket. Legyen a mottótok: minden egyes elköltött pénzérmének megbecsülöm az értékét!

Rójátok agyagba egy listát mindarról, amire szeretnétek költeni. Válasszá:ok külön azokat, amelyekre mindenféleképpen szükségetek van, és amelyekre telik a kilenc pénzérméből. A fennmaradó tételeket húzzátok ki, és sajnálkozás nélkül gondoljatok rájuk úgy, mint olyan vágyakra, melyek egyelőre kielégítetlenek maradnak.

Készítsetek aztán költségvetést, de az erszényetekben lapuló, félretett pénzérmékhez ne nyúljatok. Jelképezzék ezek beteljesült álmaitokat. Gondosan kezeljétek a költségvetéseket, hogy később a szolgáltatotokra

lehessen. Legyen az első segítőtársatok abban, hogy megóvjátok egyre csak hízó erszényeteket.

Hirtelen felállt egy vörös és arany színben játszó köntöst viselő férfi, és így szólt:

– Szabad ember vagyok, s hiszek abban, hogy ki kell élveznünk az élet adta örömeit. Ezért aztán elutasítom a költségvetéssel együtt járó szolgáltatást, amely megszabja nekem, hogy mennyit, és mire költhetek. Úgy érzem, ez az eljárás megfoszt az élet örömeitől és lealacsonyít egy teherhordó számár szintjére, akinek más dolga sincs, mint hogy csomagokat cipeljen.

Arkad a következőképpen válaszolt:

– Ki dönt a költségvetésed fölött, barátom?

– Én magam – hangzott az ingerült válasz.

– Mit gondolsz, ha a teherhordó számár dönthetne arról, hogy mit cipeljen a hátán, vinne ékszereket és drága szőnyegeket, vagy nehéz aranyrudakat? Nem hiszem. Szerintem szalmát, zabot és egy tömlővizet vinne magával sivatagi útjain.

A költségvetés lényege, hogy hozzásegítsen téged a jóléthez, céljaid és vágyaid megvalósításához. Megvéd attól, hogy vagyonodat hétköznapi dolgokra fecsérled, s olyan, mint egy ragyogó fény a sötét barlangban. Befoltozza az erszényeden támadt lyukakat, melyeken keresztül elfolyhatna a pénzed, s ellenőrzése alatt tartja a kiadásaidat.

Ez tehát a második gyógymód a sovány erszény felhizlalására. *Ragaszkodj a költségvetéshez, s akkor képes leszel fedezni mindennapi kiadásaidat, és beteljesülhetnek hőn áhított vágyaid úgy, hogy bevételednek csak kilenctizedét költöd el.*

A harmadik gyógymód

Hagyd fialni az aranyaidat!

– Ha erőtt vettél magadon, és az erszényedben hagytad kereseted egytized részét, valamint visszafogtad a költségeket, mostanra már hízásnak indult az erszényed. A következőkben arról lesz szó, hogy miként növelheted vagyonodat. Igazán dicséretes dolog az arany gazdájának lenni, és mindannyian tudjuk, hogy még a szomorú lelket is felvidíti az egyre kövérebb erszény látványa, de ha nem forgatod a pénzedet, nem is fog

neked fialni. A félretett arany csak a kezdet. Valódi vagyont úgy nyerhetsz, ha pénzt megfelelően tudod használni – mondta Arkad a harmadik napon.

Hogyan állíthatjuk az aranyainkat a szolgálatunkba? Az első befektetésem sikertelen volt, s mindenemet el veszítettem, de ezt a történetet majd később mesélem el nektek. Az első nyereséges befektetésem egy kölcsönszerződés jóvoltából valósult meg, melyet egy Aggar nevű pajzskészítővel kötöttem. Ez a férfi minden évben egyszer hatalmas szállítmány bronzot vásárolt a tengeren túlról érkező kereskedőktől. Mivel nem volt elegendő tőkéje, hogy kifizesse az árut, kölcsönkért olyanoktól, akik nála jobb anyagi helyzetben voltak .

Aggar becsületes volt, s ahogy eladta a pajzsokat, mindig kamatostól visszafizette az adósságát. Ezúton nemcsak a tőkém nőtt, hanem a boldogságom is, hiszen több pénz került vissza az erszényembe, mint amit kölcsönadtam.

Én mondom nektek, kedves tanítványaim, hogy az ember gazdagsága nem az erszényében hordott pénzzel mérhető, hanem a jövedelme nagyságával. A folyamatos aranyfolyam a jólét alapja, s minden ember erre vágyik. Mindegy, hogy dolgoztok, vagy akár utazgattok, ha számíthattok folytonos bevételre, közelebb kerültök álmaitek beteljesüléséhez.

A jövedelmem tehát jelentős mértékben nőtt, s az emberek kezdtek a jólétben élők közé sorolni. Az Aggarnak adott kölcsön volt számomra a nyereséges befektetés területén kapott első lecke. Az üzlet révén szerzett tapasztalatomat kamatoztatva egyre több kölcsönt adtam, egyre több pénzt fektettem be, s így a tőkém szépen gyarapodott. Eleinte csak néhány bevételi forrással rendelkeztem, később azonban ez a szám is emelkedni kezdett, s az erszényem állandóan dagadt az aranyaktól. Olyan bölcs célra fordíthattam a vagyonomat, amilyenre csak akartam.

Így lett tehát szerény vagyonomkámból arany szolgák hada, akik helyettem dolgoztak, és még több pénzt kerestek nekem. Az ő gyermekeik, unokáik és ükunokáik szintén az én szolgálatomba szegődtek, s együttes munkájuk eredményeképpen egyre tehetősebb lettem.

A következőkben látni fogjátok, hogy az ember pénze gyorsan gyarapodik, ha van tisztességes bevétele. Amikor egy földművesnek fia született, a férfi magához vett tíz ezüstpénzt, és elvitte egy pénzkölcsönzőhöz, hogy forgassa addig, amíg a fia húsz éves nem lesz. Az beleegyezett a kérésbe, és megállapodtak, hogy a pénzösszeget négyévente

a negyedével növeli. A földműves a fiának tetette félre a pénzt, s ezért megkérte őt, hogy a kamatokat adja hozzá a kölcsöntőkéhez.

Amikor a fiú betöltötte huszadik évét, a földműves ismét elment a pénzkölcsönzőhöz, hogy megérdeklődjön tőle, mi történt a pénzével. A pénzkölcsönző elmagyarázta, hogy a kamatos kamat révén tízből harminc és fél ezüstpénz lett.

A földműves rendkívül elégedett volt, s mivel a fiának akkor nem volt szüksége pénzre, további megőrzésre a pénzkölcsönzőnél hagyta az érméket. Amikor a fiú ötvenéves lett, s az édesapja elköltözött a más világra, a pénzkölcsönző kifizetett neki százhatvanhét ezüstpénzt.

A befektetés így ötven év alatt majdnem tizenhétszeresére nőtt.

Ez tehát a harmadik gyógymód a sovány erszény felhizlalására: *fektessétek be a pénzeteket, hogy gyarapodjon, mint a mezőn legelésző juhnyáj, és hozzásegítsen benneteket ahhoz, hogy mindig tele legyen az erszényetek.*

A negyedik gyógymód

Óvd a kincseidet!

– A balszerencse kedveli a csillogást, ezért az embernek rendkívüli módon kell ügyelnie az erszényében lapuló aranyakra, nehogy elveszenek. Mielőtt az istenek nagyobb tőkével ajándékoznak meg bennünket, bölcsen tesszük, ha először megtanulunk kisebb összeggel gazdálkodni – szolt Arkad a negyedik napon.

Minden vagyonos embert kísértésbe hoznak az olyan előnyös és vonzó befektetési lehetőségek, melyek révén hatalmas összegekhez juthat. Gyakran előfordul, hogy a közeli barátok és családtagok lelkesen belevágnak egy ilyen üzletbe, és rá akarják venni emberünket, hogy csatlakozzon hozzájuk.

A befektetések terén adható első ésszerű tanácsom az, hogy helyezzétek biztonságba tőkéteket! Érdemes-e kockára tenni vagyontokat egy esetleges nagyobb bevétel reményében? Én azt mondom, nem. A kockázattal szinte mindig együtt jár a veszteség. Mielőtt kockára tesztitek a vagyontokat, győződjetek meg arról, hogy van-e biztosíték a pénzetek visszafizetésére. Ne hagyjátok, hogy a gyors meggazdagodásról szőtt romantikus vágyaitok rossz útra térítsenek benneteket!

Mielőtt kölcsönadtok valakinek, tudakoljátok meg, hogy milyen a híre, s hogy a későbbiekben vissza tudja-e fizetni nektek a pénzt, hiszen senki nem akarja meggondolatlanul odaajándékozni egy idegennek nehezen összegyűjtött vagyonát.

Ezért azt javaslom, hogy mindannyian készüljete fel az esetleges veszélyekre!

Az első befektetésem például kifejezetten tragikusan végződött. Egy évig spóroltam, majd a pénzemet egy Azmur nevű téglakészítőre bízta, aki gyakorta hajózott messzi tengerekre, és megegyeztem vele, hogy ritka ékszereket vásárol nekem Tiruszban a föníciaiaktól. Azt beszéltük meg, hogy visszatérével értékesítjük az ékszereket, és megosztjuk a hasznot. A föníciaiak köztudottan gazemberek, s üzlettársamnak üvegből készült csecsebecsét adtak el. Így úszott hát el a vagyonom. Ma már tapasztalatból tudom, hogy ostobaság volt részemről megbízni egy téglakészítőt, hogy vegyen ékszereket.

Megosztom veletek azt a bölcsességet, amit élményeimen keresztül szereztem; ne bízzatok túlzottan saját magatokban, hiszen előfordulhat, hogy eltévedtek a befektetések útvesztőiben. Jobban teszitek ha először olyanoktól kértek tanácsot, akik sokat tapasztaltak már pénzügyek területén. Ezeket a tanácsokat megkaphatjátok ingyen, s rá fogtok jönni, hogy legalább olyan sokat érnek, mint a befektetésre váró aranyaitok. Ha általuk megmenekültök a csődtől, akkor még többet is.

Ez volt tehát a negyedik gyógy mód a sovány erszény felhizlalására. Fontos lecke, hiszen segítségével megakadályozhatjátok, hogy dagadó erszényetek lesóványodjon. Vigyázzatok a vagyonotokra, s csak olyan helyre fektessétek be a pénzeteke, ahol biztonságban tudjátok, ahonnan bármikor visszakerhetitek, ha kívánjátok, s ahol nyereséget fialhat. Tanácskozzatok bölcssekkel, s fogadjátok meg a nálatok tapasztaltabbak javaslatait. Tudásuk őrizze vagyonotokat a kétes üzelmektől!

Ötödik gyógy mód

Ügyelj arra, hogy megfelelő lakhelyet válassz magadnak, hiszen egy jó ház kiváló befektetést jelent!

– Előfordulhat, hogy egy ember félreteszi a jövedelme egykilenced részét, s abból él, azt használja arra, hogy kielégítse vágyait, ráadásul,

valamennyit még be is fektet egy gyümölcsöző üzletbe. Ezáltal a vagyona még gyorsabban fog gyarapodni – szólta Arkad a tanítványaihoz az ötödik órán.

Sok babiloni él a családjával méltatlan körülmények között, és illetlenül nagy összegű lakbért fizetnek a szigorú háztulajdonosnak azért a néhány szobáért, amelyben még arra sincs hely, hogy a nőknek oly nagy örömet okozó virágokat neveljenek, s a gyermekeik csak a mocskos sikátorokban játszhatnak.

Egyetlen család sem élvezheti teljes mértékben az életet, hacsak nincs egy saját kis területe, ahol a gyermekek tiszta körülmények között játszódhatnak, s ahol az asszonyok nemcsak virágokat termeszthetnek, hanem az asztalra kerülő zamatos fűszernövényeket is.

Az embernek mindig boldogságot jelent, ha a saját fájáról szedheti le a fügét, és a saját szőlőjéből készült bort ihatja. Ha van egy lakhelye, amelyre büszkén tekinthet, magabiztossá válik, és nagyobb lelkesedéssel vág bele az új vállalkozásokba. Ezért aztán azt ajánlom mindenkinek, hogy legyen egy menedéke, ahol jól érezheti magát.

Úgy gondolom, hogy bárki teremthet magának otthont, hiszen nagy királyunk jóvoltából Babilon határain belül rengeteg parlagon heverő föld van, melyhez méltányos áron hozzá lehet jutni.

Azt mondom nektek, tanítványaim, hogy a pénzkölcsönzők örömmel segítenek azoknak, akik otthont és földet akarnak vásárolni. Ahhoz, hogy kifizessétek a téglakészítőt és az építőmestert, akkor vegyetek fel kölcsönt, ha rendelkezésetekre áll némi megtakarított pénz is.

Amikor felépült a házatok, ugyanolyan rendszerességgel törleszthetitek a tartozást, mint ahogy a háztulajdonosnak fizettetek. Minden egyes részlettel csökken az adósságotok, és néhány év múlva megszabadulhattok a tehertől.

Akkor aztán örvendhet a szívetek, hiszen értékes vagyon kerül a birtokotokba, és csak a királynak járó adót kell fizetnetek.

Hű társatok többször jár majd a folyóhoz, hogy tisztára mossa ruhátokat, s hazafelé menet vízzel meri tele kecskebőr tömlőjét, hogy megöntözhesse a kertetekben növekedő terményeket.

A saját házzal rendelkező emberre sok áldás száll. Megélhetésének költségei jócskán csökkennek majd, és több pénzt fordíthat kedvteléseire és vágyai kielégítésére. Ez tehát az ötödik gyógymód a sovány erszény felhizlalására: *otthonod legyen a tulajdonodban!*

A hatodik gyógymód

Gondoskodj róla, hogy a jövőben biztos bevétellel rendelkezsz!

– Minden ember gyermekkorában kezdi meg az életét, és idős korában fejezi be. Ez az az életút, melyről halandó nem léphet le, hacsak az istenek váratlanul magukhoz nem szólítják a másvilágra. Ezért mondom nektek, hogy *az embernek fiatalon kell gondoskodnia arról, hogy öregkorára megfelelő bevételi forrásokkal rendelkezzen.* Úgy kell intéznie a dolgait, hogy *ha már nem lesz az élők sorában hogy támogassa és eltartsa a családját, szerettei semmiben se szenvedjenek hiányt.* A mai lecke arról szól, hogy miként maradjon kövér az erszényünk még akkor is, ha már az idő eljárt fölöttünk – szolt tanítványaihoz Arkad a hatodik napon.

Egy olyan embernek, aki ért a gazdagság nyelvén és tekintélyes vagyonnal rendezik, gondolnia kell a jövőjére is. Olyan befektetéseket kell eszközölnie, melyek hosszú éveken át sok-sok aranyat fialnak, és mint ahogy azt bölcsen előre eltervezte, a megfelelő időpontban a pénz az erszényébe vándorolhat.

Az ember többféle módon gondoskodhat a jövőjéről. Kereshet egy rejtkehelyet, és eláshatja a kincseit, bár véleményem szerint bármilyen gondosan választja is meg azt a helyet, bizonyos, hogy a vagyona előbb-utóbb tolvajok kezébe kerül. Így aztán nem ajánlom ezt a megoldást.

Ingatlanok vásárlásába is fektethetitek a vagyonotokat, s ha bölcsen választotok, a házak vagy a földek értéke nem változik az évek során, s eladásukkal gazdagíthatjátok vagyonotokat.

Azt is megtehetitek, hogy rábíztok egy kisebb összeget valamelyik uzsorásra, s időközönként hozzátesztek némi pénzmagot. A kamat, mellyel az uzsorás megtoldja a pénzeteket, nagyban növeli majd a jövedelmeteket. Ismerek egy Ansan nevű szandálkészítő mestert, aki nemrégiben elárulta nekem, hogy nyolc évig minden héten két ezüstpénzt adott oda az uzsorásának, aki Ansan legnagyobb öröme, becsületesen gondját viselte a pénzének. A két ezüstpénz és a használatért kapott szokásos kamatok révén Ansan mára már egyezernegyven ezüstöt tudhat magáénak.

Nyugodt szívvel bátorítottam arra, hogy továbbmenjen a megkezdett úton, és a számok világában való jártasságomat felhasználva elmagyaráztam neki, hogy ha továbbra is heti két ezüstöt ad az uzsorásnak,

tizenkét év múlva négyezer ezüstöt kérhet vissza tőle, s élete végéig jólét veszi majd körül.

Mivel a rendszeresen félretett kis összeg ekkora nyereséghez juttatja az embert, *bármilyen gyümölcsöző is a jelenben az üzletek, bármilyen jól sikerülnek a befektetéseitek, mindenképpen azt ajánlom, hogy ezzel a módszerrel biztosítsátok önmagatok és családotok számára a megélhetést.* Hiszek abban, hogy egy nap a bölcsen gondolkodó emberek kieszelnek egy olyan tervet, amely segítségével a halállal köthetünk szerződést, és a rendszeresen befizetett csekélyke összegért cserében a halálunk után csinos összeget örökölnék hozzátartozóink. Nyugodt szívvel ajánlanám nektek ezt a módszert, de ma még lehetetlenség alku, és üzlettársi viszonyt kötni a túlvilággal. Egy szerződésnek olyan biztosnak kell lennie, mint a király trónjának. Hiszem, hogy egy nap valóra válik minden álmunk, és sokan közületek jól járnak, hiszen még a legkisebb összegből is könnyen lehet csinos vagyon, s akkor a hozzátartozóknak nem kell nélkülözniük a családfenntartó halála után sem.

Mivel azonban a mában élünk, nem pedig a jövőben, a rendelkezésünkre álló eszközöket és lehetőségeket kell kiaknáznunk, hogy elérjük céljainkat. Ezért azt javaslom mindannyiótoknak, hogy próbáljátok ki a jól be vált módszereket, és tegyetek arról, hogy idős éveitekben is dagadjon az erszényetek Bizonyára tisztában vagytok azzal, hogy a magatehetetlen, keresőképtelen emberre, vagy a családfőt elvesztő közösségre iszonyú megpróbáltatások várnak.

Ez tehát a hatodik gyógymód a sovány erszény felhízolására.

Gondolj előre az időskorra, s tegyél róla, hogy sem neked, sem pedig családodnak ne kelljen nélkülöznotök.

A hetedik gyógymód

Képezd magad, hogy még több pénzt kereshess!

– Ma, kedves tanítványaim, megismerhetitek az egyik legfontosabb gyógymódot a vékonyka erszény felhízolására. Ezúttal nem az aranyak, hanem itt, az előttem ülő, tarka ruhák mögé rejtőzött embertársaim lesztek a mondandóm főszereplői. Azokról az elménkben és életünkben lakozó dolgokról ejtek ma szót, amelyek elengedhetetlen feltételei a sikernek,

ugyanakkor magukban hordozzák a bukás lehetőséget is – szólt Arkad a tanítványaihoz a hetedik napon.

Nemrégiben ellátogatott hozzam egy fiatalember, és kölcsön kért tőlem. Amikor megkérdeztem, hogy mire kell neki a pénz arról kezdett panaszkodni, hogy a jövedelme nem fedezi a kiadásait. Elmagyaráztam neki, hogy nem lévén többletbevétele, nem valószínű, hogy bárki is kölcsönadná neki a kívánt összeget.

– Neked fiam, arra van szükséged, hogy több pénzt keress – tanácsoltam neki. – Mit teszel annak érdekében, hogy vaskos legyen az erszényed?

– Minden tőlem telhetőt elkövetek ezért – felelte a fiatalember. – Két holdtólte alatt hat alkalommal kerestem fel a gazdámat hogy emelje meg a béremet, de nem jártam sikerrel. Képtelenség hogy ismét elmenjek hozzá.

Talán mosolyra fakadtok a történet egyszerűségén, de a fiú rendelkezett egy fontos dologgal, ami hozzásegíthette volna ahhoz hogy többet keressen. A lelkében erős, dicséretre méltó vágyódás élt a gazdagság iránt.

Az első lecke tehát a vágyódás megteremtése. Eltökéltnek és határozottnak kell lennetek, a gyengék sohasem érik el a céljukat! Nem elég, ha ímmel-ámmal óhajjtjátok a gazdagságot. Ha egy ember nagyon szeretne öt aranyat, és meg is szerzi, jó esélye van arra hogy rövidesen vagyonos polgárként éljen. A céltudatosság, a vágy a gazdagság iránt és az élmény, hogy öt aranyát megduplázta, odáig segítik őt, míg az erszényében ezer arany nem lapul, s íme, máris tehetősnek mondhatja magát. Kezdjük mindig apró vágyak megvalósításával, és fokozatosan haladjunk a nagyobbak felé. Eleinte kisebb összeggel próbálkozzunk, majd ahogy egyre tapasztaltabbak leszünk, az összeget is növelhetjük. Erre az elvre alapozzuk a gazdagság iránti vágyunkat.

A vágy legyen egyszerű, és jól meghatározható. Ha túl sok van belőle, zavar támadhat, s az ember tehetsége elvész a megvalósításra váró célkitűzések között.

Persze, ahogy haladunk a kijelölt úton, egyre tapasztaltabbak leszünk. Egykor, még egyszerű kőfaragó koromban, amikor néhány petákért róttam agyagtáblákra a kért feliratokat, rájöttem, hogy azok a munkások, akik többet dolgoznak nálam, több bért is kapnak. Eldöntöttem, hogy nem maradok alul senkivel szemben. Hamarosan világossá vált számomra a titkuk. Azok, akik többet kerestek, elhivatottságot éreztek a munkájuk iránt, jobban odafigyeltek arra, amit csináltak, és kitartóbbak voltak. Nem sokkal később már nem akadt olyan munkás, aki nálam több táblát rótt volna tele.

Tehetségem és elhivatottságom meghozta gyümölcsét, így nem volt rá szükségem, hogy a gazdámért nagyobb fizetségért ostromoljam.

Minél tapasztaltabbak vagyunk, annál több pénzt kereshetünk. Az az ember, aki továbbképzzi magát a mesterségén belül, elnyerheti busás jutalmát. A kézműveseknek azt ajánlom, hogy lessék el tehetséges munkatársaiktól az arra érdemes eljárásokat, a törvénykezés vagy a gyógyítás területén dolgozóknak azt javallom, hogy gyakorta folytassanak eszmecserét társaikkal, a kereskedők pedig szerezzenek be minél jobb árut, minél alacsonyabb áron.

Körülöttünk minden változik, így aztán az éles elméjű ember állandóan fejleszti a képességeit, hogy minél jobban megfelelhessen azoknak, akiktől megélhetése függ. Éppen ezért mindannyiótoknak azt ajánlom, hogy ne habozzatok soká, cselekedjetek, különben társaitok túltesznek rajtatok.

Az életet a tapasztalat teszi gazdagabbá, s ha az ember harmóniában akar élni önmagával, meg kell fogadnia a következő tanácsokat:

Mindig időben fizess meg tartozásodat, s ne költsd olyasmikre a pénzedet, amiket nem engedhetsz meg magadnak.

Gondoskodj a családotról, hogy mindig szeretettel gondoljanak rád, és büszkén beszéljenek rólad.

Készíts nyilvántartást a vagyonodról, hogy amikor az istenek magukhoz szólítanak, hozzátartozóid megkaphassák jogos jussukat.

Légy könyörületes azokhoz, akik sérültek, vagy a sors komiszul elbánt velük, s ésszerű kereteken belül segítsd őket. Légy nagylelkű azokkal, akik fontosak számodra.

Ez volt tehát a hetedik, és egyben az utolsó gyógy mód a vékony erszény felhizlalására. *Aknázd ki a tehetségedet, tanulj, és légy egyre bölcsebb, hogy még jobban teljesíts az élet útvesztőiben, s büszke lehess önmagadra.* Ezáltal magabiztossá válsz, és könnyedén eléred alaposan átgondolt céljaidat.

Hosszú és sikeres élet áll mögöttem, ezért ajánlom ezt a hét gyógy módot azoknak, akik gazdagságra vágynak.

Babilonban több arany van, kedves tanítványaim, mint ahogy azt álmodnátok. A bőség szaruja mindenki előtt nyitva áll. Fogadjátok meg a szavaimat, és használjátok fel a tőlem kapott tudást, hogy vagyonotok gyarapodhasson. Adjátok tovább ismereteiteket, hogy nemes királyunk minden egyes alattvalója részesülhessen szeretett városunk végtelen gazdagságából.

Tartalom

A jó szerencse istennője

„Ha valaki burokban született, jó szerencséjének nincs határa. Ha bedobják az Eufráteszbe, igazgyönggyel a kezében fog partra úszni.”

– babiloni mondás –

Nincs a földön olyan ember, aki ne szeretne szerencsés lenni. Ez a vágy ugyanolyan élénken él a halandók lelkében négyezer, évvel ezelőtt az ősi Babilonban, mint ma. Mindannyian abban reménykedünk, hogy kegyeibe fogad bennünket a jó szerencse szeszélyes istenasszonya. Van-e valami módja annak, hogy a közelférközzünk, és megtisztelő figyelmén kívül a kegyeit is elnyerjük?

Lehetünk-e saját jó szerencsénk kovácsai?

Ugyanezt akarták tudni az ősi Babilonban élők is, ezért úgy döntöttek, hogy utánajárnak a dolognak. Mivel éles elméjű emberek voltak, Babilon koruk leggazdagabb és leghatalmasabb városává lett.

A távoli múltban még nem léteztek iskolák és főiskolák, bár volt egy tanulóközpont, amely rendkívül hasznosnak bizonyult. Babilon tornyai között volt egy épület, melynek jelentősége felért a királyi palotáéval, a függőkertekével és az istenek templomaival. A történelemkönyvek csak elvéve említik, s annak ellenére, hogy korának gondolkodásmódját rendkívül nagymértékben befolyásolta, akad olyan is, amelyben nyomát sem lelmi.

Ez az épület a tanulás szentélye volt, ahol a múlt bölcsességeit önkéntes tanítók oktatták, s ahol a többeket érdeklő témákat nyílt fórumokon vitatták meg. A szentély falain belül mindannyian egyenlőek voltak, így a legutolsó szolgáló büntetlenül megkérdőjelezhette egy, a királyi házból való herceg szavait.

A tanulás szentélyében gyakran megfordult a bölcs, vagyonos Arkad is, akit a nép Babilon leggazdagabb embereként ismert. Volt egy külön terme, ahol majdnem minden este hatalmas társaság gyűlt össze. A jelenlévők között akadtak idősek, és rendkívül fiatalok is, de jórészt középkorúak zarándokoltak el ide, hogy érdekes témákat boncolgassanak, és megosszák

egymással gondolataikat. Lássuk tehát, tudja-e ez a tiszteletreméltó társaság, hogyan csábíthatja magához az ember a szerencsét.

A lenyugvó, vörösen izzó napkorong utolsó sugarai átvilágítottak a levegőben kavargó sivatagi poron, amikor Arkad belépett a terembe. A földre terített apró szőnyegeken ülve már nyolcvan ember várt rá, de nyilvánvaló volt, hogy még nem teljes a létszám.

– Miről beszélgessünk ma este? – kérdezte Arkad.

Rövid habozás után felállt egy magas takács, és illendően a mester felé fordult.

– Van egy téma, amit sz ívesen megvitatnék, de attól tartok, hogy te, Arkad, és ti, kedves barátaim, nevetségesnek találjátok majd.

Arkad és a jelenlévők biztató szavainak hallatán a takács elszánta magát, s előadta mondandóját.

– A mai napon szerencsés voltam, mivel találtam egy arannyal teli erszényt. Azt szeretném, ha a szerencsém soha többé nem hagyna el. Úgy gondolom, hogy társaimnak ugyanez a vágya, azt javaslom hát, tárgyaljuk meg, miként csalogathatjuk magunkhoz a jó szerencsét.

– Véleményem szerint ez egy rendkívül érdekes téma – szólt Arkad –, s mint ilyen, érdemes arra, hogy beszélgessünk róla. Némelyek a véletlennek tulajdonítják, ha különösebb ok nélkül találkoznak össze a szerencsével, mások úgy vélik, hogy csodás istennőknek, Astarnak köszönhetik szerencséjüket, s ezért hanyatt-homlok rohannak, hogy nagylelkű ajándékokkal halmozzák el hálájuk jeléül. Mondjátok hát el barátaim, mit gondoltok e témáról, keressük-e a jó szerencsét, hogy örök életünkben hű társunk legyen?

– Igen! Igen! Jöjjön csóstól az áldás! – kiáltották kórusban a lelkes hallgatók.

– A beszélgetés kezdetén talán hallgassuk meg azokat, akik takács barátunkhoz hasonlóan a véletlen folytán, megerőltetés nélkül leltek értékes kincsre vagy ékszerre.

Rövid csend állt be, s közben mindannyian kíváncsian tekingettek ide-oda, és azt várták, hogy valaki végre felálljon.

– Senki? – kérdezte Arkad. – Ezek szerint valóban ritka az effajta szerencse. Van ötletetek, hol folytassuk a témát?

– Nekem van! – állt fel a helyéről egy jól öltözött fiatalember. Ha már szót ejtünk erről a kérdésről, természetesen beszélnünk kell a

szerencsejátékokról is. Sokan ilyenkor abban a reményben fohászkodnak az istennőhöz, hogy az gazdag nyereményben részesíti őket.

A fiatalember vissza akart telepedni a helyére, de hirtelen felharsant egy hang.

– Ne hagyd abba! Folytasd a történetet! Mondd el nekünk, hogy melléd állt-e az istennő a szerencsejátékok során. Segített-e neked, hogy a kocka a vörös oldalával felfelé álljon meg, és az osztó megtöltse erszényedet? Vagy ellened fordult, és a kék oldal került felülre? Hagyta, hogy nehezen megkeresett ezüstpénzeid a ház zsebébe vándoroljanak?

A fiatalember csatlakozott a cseppet sem rosszindulatú kacagáshoz, majd így szólt:

– Nem szégyellem bevallani, hogy az istennő gyakran megfélekezett rólam. Na és, mi a helyzet veletek? Előfordult már: hogy jó indulatú keze irányította a kockáitokat? Mindannyian kíváncsian várjuk a történeteket, amelyekből tanulhatunk.

– Bölcs kezdet – szólt közbe Arkad. – Azért gyűltünk itt össze estéről estére, hogy alaposan megvitassunk egy-egy kérdést. Ha figyelmen kívül hagynánk a szerencsejátékot, egy rendkívül lényeges dolog fölött siklanánk át. Minden emberben ott él az ösztön, hogy némi ezüstpénzt kockáztatva, óriási nyereményhez jusson.

– Ugyanolyan ez, mint a fogathajtó versenyek – szólalt meg egy másik férfi. – Ha az istennő jelen van a kockázók asztala mellett, bizonyára nem kerül el a versenyeket sem, hiszen az aranyszínű fogatok és a habzó szájú paripák sokkal izgalmasabb látványt nyújtanak néhány játszadozó férfinál. Mondd meg őszintén, Arkad, az istennő maga suttozta a füledbe a ninivei befutó nevét tegnap? Mögöttem álltam a fogadásnál, és alig akartam elhinni, hogy a szürke telivérekre tetted a pénzedet. Ugyanolyan jól tudtad, mint mi mindannyian, hogy nincs olyan fogathajtó egész Asszíriában, aki igazságos küzdelemben legyőzhetné szeretve tisztelt lovainkat.

Bizonyára az istennő segített neked, hiszen az utolsó körnél a belül vágató fekete mén megbotlott, s úgy megzavarta a mieink lovait, hogy a szürkék érdemtelenül bár, de mégis megnyerték a versenyt.

Arkad elmosolyodott az évődő hangnem hallatán.

– Mi oka lehet annak, hogy az ember azt képzei, a jóságos istennőt fikarcnyit is érdekli a halandók szerencsejátéka? Számomra ő a szeretet és a büszkeség istennője, aki kedve szerint segít azokon, akiknek szükségük van rá, s megjutalmazza a szűkölködőket. Én nem a kockázók asztalánál vagy a

fogathajtó versenyeken keresem a kegyeit – ahol az ember több aranyat veszít, mint amennyit nyer –, hanem olyan helyeken, ahol becses tetteket és figyelemre méltó cselekedeteket lelhetek.

A földművelés, a becsületes kereskedés és a legkülönbébb foglalkozások mind lehetőséget adnak arra, hogy az ember nyereséghez jusson. Persze előfordul, hogy az időjárás közbeszól, és a dolgok nem úgy alakulnak, ahogy szeretnénk. Ilyenkor fáradozásunkat nem koronázza siker, de ha nem adjuk fel, rövidesen ránk mosolyog a szerencse, hiszen szinte mindig csak a munkánktól függ a nyereség.

Amikor valaki szerencsejátékot űz, a bevétele kétes, mivel az irányítás nem az ő kezében, hanem a játékmesterében van. A játékot általában úgy intézik, hogy ne a fogadónak kedvezzen, s a tulajdonos húzzon busás hasznot a játékosok feltett pénzéből. Nagyon kevesen jönnek rá, mennyire biztos a játékmester bevétele, s milyen halovány az ő reményük arra, hogy nyerjenek.

Vegyük például a kockajátékot! Valahányszor eldobjuk a kockákat, arra fogadunk, hogy a kocka melyik oldala lesz felül. Ha a vörös, akkor a feltett pénz négyszeresét kapjuk, ha viszont a másik öt oldal közül bármelyik, akkor elveszítjük a fogadást. A matematika törvényei szerint minden dobás alkalmával ötszörös esélyünk van a vesztesre, s mivel a vörös oldal segítségével megnégyszerezhetjük a pénzünket, négyszeres esélyünk van a győzelemre. A játékmester egyetlen éjszaka alatt megszerezheti az összes, fogadásra feltett pénzösszeg egyötöd részét. Aki ezzel tisztában van, tudja, hogy meg kell elégednie a néhanapján ráköszönő szerencsével, hiszen árral szemben nem lehet úszni.

– Mégis előfordul, hogy némelyik ember nagyobb pénzösszeget nyer – szólt közbe az egyik jelenlévő.

– Igen, ez igaz – folytatta Arkad. – Csakhogy ilyenkor felmerül a kérdés, hogy vajon a szerencse folytán megnyert pénz értéke egyenlő-e a munkával szerzett pénzével. Ismerőseim között sok tehetős babiloni polgár van, de egyetlenegy sem így módon jutott a vagyonához.

Ti, akik eljöttetek ma este, bizonyára több gazdag embert ismertek. Kíváncsi lennék, hogy sikeres polgáraink közül hányan köszönhetik vagyonukat a szerencsejátéknak. Kérlek benneteket, hogy meséljétek azokról, akik így gazdagodtak meg! Nos?

Hosszú csend állt be, majd egy fiatal férfi emelkedett szóra.

– A játékmester is ebbe a csoportba tartozik?

– Ha más nincs... Nos, ha nem ismertek ilyen embereket, akkor megkérdezném, hogy ti magatok szereztetek-e már vagyont a szerencse játékosok asztalánál?

Arkad kérdésére moraj futott végig a jelenlévők között, s innen-onnan nevetés hallatszott.

– Úgy tűnik, egyikünkre sem pazarolja kegyeit az istennő efféle helyeken. Térjünk tehát át egy másik témára. Ejtettünk már szót a véletlen folytán megtalált erszényekről és a szerencsejátékokról. Annyit azért még elmondanék, hogy jómagam sokkal többet veszítettem a fogathajtó versenyeken, mint amennyit nyertem.

Vegyük tehát például a foglalkozásunkat és az üzletünket. Az lenne a természetes, hogy ne a szerencsének, hanem a kemény munkának tulajdonítsuk, ha befektetésünk révén nyereséghez jutunk. Azt hiszem, hogy gyakran rosszul értelmezzük az istennő ajándékait. Előfordulhat, hogy néha olyankor is segít rajtunk, amikor nem is sejtjük, és így nem értékeljük az erőfeszítéseit. Ki szeretne megbeszélni egy újabb témát?

Váratlanul felállt egy idősebb kalmár, és végigsimított finom anyagból készült ruháján.

– Amennyiben megengeded, tiszteletreméltó Arkad, és ti is, kedves barátaim, lenne valami, amiről beszélhetnénk. Ha, mint mondtad, magunknak köszönhetjük az üzleti élet területén elért sikereinket, mi a helyzet azokkal a sikerekkel, melyeket majdnem elértünk, de elillantak előlünk, mielőtt még hasznot húzhattunk volna belőlük? Ezek igazolnák legjobban, hogy igenis létezik jószerencse. Mivel azonban nem következett be a várva várt meggazdagodás, nem nyerhettük el jogos jutalmunkat sem. Véleményem szerint sokan, sokfélét tudnának mesélni ezekről a dolgokról.

– Bölcs meglátás – jegyezte meg Arkad. – Van köztetek olyan, akit csak megcsapott a jó szerencse szele?

Sok kéz lendült a magasba, többek között a kalmáré is. Arkad intett neki, hogy beszéljen.

– Mivel te hoztad fel ezt a témát, tiéd az elsőbbség.

– Boldogan mesélek egy történetet arról, hogy milyen közel tud kerülni az ember a szerencsééhez, s milyen könnyen kicsúszhat a kezéből az, amit biztosra vett.

Sok-sok évvel ezelőtt, amikor fiatal emberként megházasodtam és tisztességes bérem lett, felkeresett az apám, és erőszakos módon rá akart venni arra, hogy fektessem a pénzemet egy vállalkozásba. Egyik jó

barátjának a fia felfedezett a város külső falai közelében egy sivár földrészt, amely jóval a csatornák fölött helyezkedett el, így víz nem érhetett a közelébe.

A fiú kitalálta, hogy megvásárolja a földet, épít rá három hatalmas vízikereket, melyek ökrök segítségével működnek, s így juttatja el az életet adó vizet a talajba. Azt tervezte, hogy ezek után kisebb részekre osztja a területet, és eladja a városlakóknak, akik gyógynövényeket termeszthetnek rajta.

A fiúnak azonban nem volt elég aranya ahhoz, hogy véghezvigye a tervét. Akárcsak én, ő is szerény jövedelemmel rendelkezett. Az édesapja, akárcsak az enyém, nagy, de szegény családból származott. A fiú úgy döntött, rábeszéli néhány ismerősét, hogy csatlakozzanak a vállalkozáshoz. A csapatot tizenkét főre tervezte, s úgy számolt, hogy a férfiaknak keresetük egytizedét kell befizetniük a vállalkozásba egészen addig, amíg a föld készen nem áll az eladásra. Mindannyian – a befektetett összegtől függően – igazságosan részesedtek a nyereségből.

– Te, fiam fordult hozzám az apám – fiatalságod teljében vagy, ezért őszinte vágyam, hogy megérjem, amint építeni kezded saját házadat, és tehetős polgárrá válsz, akit megbecsülnek az emberek. Azt akarom, hogy tanulj balga apád hibáiból.

– Én is ugyanezt szeretném – feleltem.

– Akkor a következő dolgot tanácsolom neked. Tégy úgy, ahogy nekem kellett volna cselekednem a te korodban. Kereseted egytizedét fektesd kedvező üzletek be, s a bevételből vásárolhatsz magadnak egy értékes birtokot.

– Bölcsen szóltál, apám. Én magam is vágyom a gazdagságra, de a keresetemet mind egy szálig felélem. Ezért habozok megfogadni a tanácsodat. Fiatal vagyok, bőven van még időm.

– Én is ugyanígy gondolkoztam a te korodban, s látod, bár hosszú évek teltek el, mégsem jutottam egyről a kettőre.

– Más időket élünk, apám. Vigyázni fogok, hogy ne kövessem el ugyanazokat a hibákat, amiket te.

– Használd ki a kínálkozó lehetőségeket, fiam. Lehet, hogy a véletlen jóvoltából meggazdagodsz. Könyörögve kérek, ne késlekedj! Menj el holnap a barátom fiához, és állapodj meg vele, hogy a kereseted tíz százalékát átadod neki. Ez legyen holnap az első dolgod. Higgy nekem,

nem szabad elszalasztanod ezt a remek !lehetőséget! A szerencse forgandó, fiam, úgyhogy ne hagyd elillanni!

Apám tanácsa ellenére mégis haboztam. Másnap érkezett a városba néhány keleti kalmár, akik olyan csodás ruhákat árultak, hogy drága feleségem és én úgy éreztük, azonnal vennünk kell belőlük. Fizessem ki a bérem egytizedét, és mondjak le efféle nagyon vágyott örömökről? Addig halogattam a döntést, amíg késő nem lett. Természetesen rövidesen megbántam, hiszen a vállalkozás jóval sikeresebbnek bizonyult, mint ahogy várták. Ez tehát a történetem, így hagytam, hogy a jó szerencse elillanjon előlem.

– Az előbb hallottakból kiderült, hogy *a jó szerencse azok mellé pártol, akik elfogadják a kihívásokat* - mondta egy napbarnított arcú, sivatagi ember. Egy birtok felépítését az alapoknál kell kezdeni. Ehhez elég néhány arany vagy ezüstpénz, amelyet az ember megtakarít a keresetéből. Jelenleg tekintélyes csordákkal rendelkezem, s az állattartás fortélyait szinte gyerekefjével sajátítottam el. Egyetlen ezüstért vásároltam egy borjút, s ez az állat rendkívül fontos volt az életemben, hiszen ő alapozta meg a vagyonomat. A szerencse odaszegődhet bárki mellé, aki képes megtenni az első, döntő lépést.

Ez az első lépés meghatározó, hiszen ennek segítségével válunk bérért dolgozó, saját, kétkezi munkájából élő emberből mások munkáját felhasználó, hasznot élvező, tehetős polgárrá. A szerencsésebbek már fiatalon pénzügyi sikereket érnek el, megelőzve azokat, akik csak később mernek kockáztatni, és azokat, akik a kalmár édesapjához hasonlóan soha nem teszik meg a döntő lépést.

Ha kalmár barátunk fiatalkorában megragadta volna a kínálkozó lehetőséget, ma sokkal több földi jóval rendelkezhetne. Lehet, hogy a takács rátalált a jó szerencséire, s előfordulhat, hogy ezentúl csak jó dolgok várnak rá az életben.

– Én is szeretnék szólni! – állt fel egy külhoni férfi. – Szíriai vagyok, így aztán nem beszélem túl jól a nyelveteket. Van egy szavunk, amely pontosan ráillik barátunkra, a kalmárra. Nem túl hízelgő rá nézve, és talán udvariatlanság ilyen névvel illetni, mégis megteszem. Sajnos nem tudom, hogy mondják a ti nyelveteken, s ha szíriul szólnék, akkor nem értenétek meg. Ezért aztán jó urak, segítsetek, és mondjátok meg, hogy hívjátok azokat az embereket, akik ellökik maguktól a jó szerencsét.

– Tehetetlennek! – kiáltotta valaki a tömegből.

– Igen, az lesz az! – lelkesedett a szír, s izgatottan hadonászni kezdett. Így hívják azt az embert, aki nem él a kínálkozó lehetőségekkel. Mindig csak vár, és azt mondja, hogy jelenleg más dolga van. Állandóan habozik. A kedvező alkalom nem vár az ilyen lassú fickókra, azt szereti, ha az ember gyorsan és határozottan cselekszik. Aki folyton csak halogatja a dolgokat, azt joggal nevezhetjük tehetetlennek. Nos, ilyen ami kalmár barátunk is.

A kalmár felállt, s mielőtt megszólalt volna, udvariasan meghajolt a kacagó közönség felé.

– Minden tisztelem a tiéd, idegen, akinek a kapuinkon belül ily őszinte szavak hagyják el a száját.

– Most pedig halljunk egy másik történetet a lehetőségekről! Ki szeretne még mesélni? – kérdezte Arkad.

– Én! – emelte fel a kezét egy vörös ruhát viselő, középkorú férfi. – Állatokat adok – veszek, s főként tevékkel és lovakkal foglalkozom. Néhanapján birkát és kecskét is vásárolok. Megosztom veletek igaz történetemet arról, hogy milyen hirtelen találtam szemben magam a kínálkozó lehetőséggel. Egyáltalán nem számítottam rá, és talán ez lehetett az oka annak, hogy elszalasztottam. Várom hát ítéleteteket.

Egyik este, amikor hazatértem egy tíznapos, kimerítő utazásról, mely során tevéket próbáltam felhajtani, legnagyobb döbbenetemre zárva találtam a város kapuit. Szolgáim felverték a sátrainkat, és bele kellett nyugodniuk, hogy az éjszakát kevés ennivalóval, víz nélkül kell átvészelnünk. Nem sokkal később csatlakozott hozzánk egy idősebb kalmár, aki, akárcsak mi, a városon kívül rekedt.

– Nagyra becsült uram – szólított meg –, külsőd arra enged következtetni, hogy kereskedő vagy. Ha így van, szeretném neked felajánlani a legkiválóbb juhnyáját, amelyet valaha láttál. Sajnos, drága feleségem lázasan fekszik otthon, ezért gyorsan kell cselekednem. Amennyiben megvásárolod a nyáját, én és szolgáim azon nyomban felülünk tevéinkre, és késlekedés nélkül hazaindulunk.

– Olyan sötét volt, hogy nem láttam a nyáját, de a bégetésből tudtam, hogy rengeteg juhot számlál. Mivel tíz napot elvesztegettem a tevék keresgélésével, örömmel álltam az üzlet megkötése elé. A férfi sietett, így aztán alacsony árat szabott, melyet készségesen elfogadtam. Tudtam, hogy ha reggel kinyílnak a város kapui, a szolgáim jelentős nyereséggel adják majd el az állatokat.

Megkötöttük az üzletet, s fáklyákért szalajtottam a szolgálakat, hogy megszámolhassuk a nyáját, melyről a kereskedő azt állította, hogy kilencszáz juhból áll. Nem fárasztalak benneteket, barátaim annak részletezésével, hogy milyen nehéz volt megszámlálni ennyi szomjas, nyugtalan, folytonosan nyüzsgő állatot. Rövidesen kiderült, hogy a lehetetlenre vállalkoztunk, így aztán dühösen közöltem a kalmárral, hogy majd csak reggel vagyok hajlandó kifizetni a pénzét, miután megszámloltuk a juhokat.

– Szépen kérlek, tisztelt uram – könyörgött a férfi –, elég, ha az ár kétharmadát kifizeted nekem, és már itt sem vagyok. Itt hagyom jóra való, tanult szolgálomat, aki segít neked reggel megszámlolni az állatokat. Megbízható, így aztán neki is kifizetheted a fennmaradó összeget.

Én azonban konokul visszautasítottam az ajánlatát. Másnap reggel, mielőtt még felkeltem volna, kinyitották a város kapuit, s négy kereskedő azon nyomban ajánlatot tett a juhokra. Mindannyian készek voltak magas árat fizetni, mivel a várost ostrom fenyegette, és az emberek szűkölködtek az élelmiszerekben. Az öreg kalmár háromszor annyiért adta el nekik a nyáját, mint amennyiért nekem kínálta. Így hagytam hát, hogy a jó szerencse elpártoljon tőlem.

– Rendkívül szokatlan történet – szólt Arkad. – Szerintetek mi a tanulsága?

– Az, hogy ha biztosak vagyunk a dolgunkban, azon nyomban üssük nyélbe az üzletet – felelte egy tiszteletreméltó nyeregkészítő. – Ha egy üzlet nyereségesnek látszik, nem csak a többi jelentkezővel, hanem önmagunk gyengeségével szemben is fel kell vértelnünk magunkat. Mi, halandók állandóan változunk, és sajnos, azt kell mondanom, hogy sokszor hajlamosak vagyunk rosszul dönteni. Csökönyösek vagyunk, akár az öszvér, és gyakran addig tétovázunk, amíg elszalasztjuk a kedvező alkalmat. Én mindig hallgatok az első megérzésemre, és annak érdekében, hogy ne hatalmasodjon el rajtam a bizonytalanság, azon nyomban foglalót adok kereskedőtársamnak. Így később nem kell azon báncódnom, hogy a jó szerencse elpártolt tőlem.

– Ismét szeretnék szólni! – állt fel a helyéről újra a szír férfi. – Az imént hallott történetek sokban hasonlítanak egymásra. A szerencse mindig ugyanazon ok miatt hagyta el az embereket, miután csodás üzlet lehetőségét kínált a bizonytalankodóknak. A tétovázó férfiak soha nem azt mondták,

hogy igen, itt az alkalom, két kézzel ragadom meg a kínálkozó lehetőséget. Hogy lehet így bárki sikeres?

– Bölcsen szóltál, barátom – felelte a kereskedő. – Mindegyik történetben a habozás miatt pártolt el a szerencse az emberektől, bár szerintem ez egyáltalán nem szokatlan. Mindannyian bizonytalanok vagyunk a magunk módján. Vágyunk a gazdagságra, de ha felcsillan előttünk egy jobb élet reménye, azonnal felülkerekedik bennünk tétova énünk, s ezernyi kifogást találunk. Ha jól meggondolom a dolgot, mi vagyunk önmagunk legádázabb ellenségei.

Amikor fiatal voltam, nem voltam olyan bölcs, mint szír barátunk. Eleinte azt hittem, hogy rossz ítélőképességem miatt veszítek el annyi jól jövedelmező üzletet, később pedig konokságomnak tulajdonítottam a veszteségeket. Végre megértettem, hogy szükségtelen késlekedésem okozta a problémát. Haboztam, amikor határozott döntést kellett volna hoznom. Mennyire gyűlöltem, amikor kiderült, hogy mindez az emberi természet része. Akár egy fogat elé kényszerített vad szamár, úgy téptem le magamról a rabláncot, hogy a siker érdekében megszabadulhassak súlyos terhemtől.

– Szeretnék kérdezni valamit kalmár uramtól, aki annak idején nem csatlakozott az építési vállalkozáshoz – kért szót ismét a szír. – Gyönyörű kelméből készült ruhát viselsz, ami arra enged következtetni, hogy nem vagy szegény ember, és úgy beszélsz, mint a sikeres férfiak. Mondd csak, azért előfordul, hogy bizonytalankodáson kapod magad?

– Kereskedő barátunk tapasztalatához hasonlóan, aki állatokat ad-vesz, nekem is fel kellett ismernem, és le kellett győznöm határozatlanságomat. Az „ellenség” mindig lesben állt, és alig várta a kedvező lehetőséget, hogy lecsaphasson. A történet, amit elmeséltem, csak egyike a számos alkalomnak, amikor pórul jártam. Ha az ember megérti végre, hogy mire megy ki a játék, könnyen felülkerekedhet ingatag mivoltán. Nincs olyan halandó, aki megengedné egy tolvajnak, hogy kirabolja a gabonátárolóit, vagy hagyná, hogy vetélytársa magához csábítsa vevőit, s ily módon megfossza a nyereségtől. Amikor ráébredtem, hogy az efféle tettek gyengítik harcomat, elszántan szembe szálltam az ellenséggel. Minden ember saját sorsának kovácsa, ezért le kell győznie határozatlanságát, hogy részesülhessen a Babilon kínálta tömérdek kincsből.

Nos, mit szólsz ehhez, Arkad? Te vagy Babilon leggazdagabb embere, de vajon te vagy-e a legszerencsésebb is? Osztod véleményemet abban, hogy

az ember addig nem lehet sikeres, amíg el nem úzi elméjéből a tétovázásnak még a gondolatát is?

– Pontosan úgy van, ahogy mondod – ismerte el Arkad. – Hosszú életem során több generáció nőtt fel. Figyelhettem, ahogy egyik-másik ifjú elindul a siker felé a kereskedelem, a tudomány és a tanulás útján. Ezeknek az embereknek meg volt az esélye a jobb életre, s akadt köztük olyan, aki megragadta a kínálkozó lehetőséget, hogy szilárd léptekkel haladhasson vágyai beteljesülése felé. Legtöbbjük azonban addig habozott és botladozott a sors által kijelölt úton, míg végül elbukott.

Arkad a takácshoz fordult. – Azt javasoltad, hogy beszéljünk a jó szerencséről. Halljuk tehát most a te véleményedet is.

– Én magam eddig más fényben láttam a jó szerencsét. Mindig úgy gondoltam rá, mint valami rendkívüli eseményre, amely akkor is bekövetkezhet az ember életében, ha nem tesz ennek érdekében semmit. Tanácskozásunk során döbrentem rá, hogy *a szerencsét úgy tudjuk magunkhoz édesgetni, ha megragadunk minden kínálkozó lehetőséget.* Megígérem, hogy a jövőben tárt karokkal fogadom majd az ajtómon kopogtató Szerencsét.

– Remekül foglaltad össze megbeszélésünk lényegét – felelte Arkad. – A kedvező alkalom nyomában általában ott jár a szerencse, de persze történhet másképpen is. Kalmár barátunk megcsinálhatta volna a szerencsáját, ha kihasználja a kegyes istennő által felkínált lehetőséget. Ugyanez a helyzet kereskedő barátunkkal is, aki megvásárolhatta volna a nyáját, és az eladott juhok után busás nyereség ütötte volna a markát.

Azért kezdtünk hozzá a szerencse természetének megvitatásához, mert mindannyian azt szerettük volna kideríteni, hogy miként csalogathatjuk magunkhoz az istennőt. Azt hiszem, megoldottuk a rejtélyt. Mindegy, hogy jól vagy rosszul végződött történeteket hallunk, a lényege ugyanaz: *a jó szerencsét magunkhoz csalogathatjuk, ha elfogadjuk a kihívásokat, és élünk a felkínált lehetőségekkel.*

Azok, akik így cselekednek, felhívhatják magukra kegyes istennőnk figyelmét, hiszen ő alig várja, hogy segítsen azokon, akik tetteikkel elnyerik tetszését.

A tett közelebb viszi az embert a hőn áhított sikerhez.

A jó szerencse istennőjének kegyeltje a tettek embere.

Tartalom

Az arany öt szabálya

– Tegyük fel, hogy előtted van egy arannyal teli zsák, és egy bölcsességgel telerótt agyagtábla. Melyiket választanád?

A sivatagi cserjékből rakott máglya melegénél ülők napcserzette arca érdeklődve fordult a beszélő felé.

– Az aranyat! Az aranyat! – kiáltotta kórusban a huszonhét ember.

Az öreg Kalabab sokat sejtetően elmosolyodott.

– Hallgassátok csak! – emelte fel a kezét. – A sivatagi vad kutyák vonyítanak és nyüszítenek, mert éheznek. Mi történik velük ha enni adunk nekik? Harcolnak, egyre csak harcolnak, s erejüket fitogtatják egymás előtt. Mit sem törődnek a holnappal, ami biztosra vehetően mindig rájuk köszönt.

Ugyanez a helyzet az ember fiával is. Ha választaniuk kell a bölcsesség és az arany között, habozás nélkül az aranyat választják. Holnap azonban, ha már elfogyott az aranyuk, nyüszíteni fognak.

Az arany olyanoknak való, akik tudnak vele bánni.

Kalabab összevonta a köpenyét ösztövé alakján, és megborzongott a csípős éjszakai szélben.

– Mivel mindannyian hűségesen szolgáltatok a hosszú út során jól bántatok a tevéimmal, panasz nélkül gyalogoltatok a sivatag forró homokján, s mert bátran harcoltatok a vagyonomra szemet vető rablók ellen, ma este megosztok veletek egy olyan titkot az arany öt törvényéről, amelyet még sohasem hallottatok.

Figyelmezzetek a szavaimra, hiszen ha megfogadjátok a tanácsaimat, a jövőben vagyonos emberekké válhattok.

Kalabab hatásszünetet tartott. Babilónia kristálytiszta egéről fényesen ragyogó csillagok tekintettek le rájuk. Mögöttük kirajzolódtak az esetleges sivatagi vihar miatt gondosan rögzített sátrak és a bálákba csomagolt áruk körvonalai. A közelben, a homokdűnék között tevék pihentek. Némelyikük elégedetten rágcsálta az elé tett eleséget, a többiek rekedt hangon hortyogtak.

– Már így is sok szép történetet meséltél nekünk, Kalabab – szólt a hordárok vezetője. – Reméljük, hogy bölcsességed elkísér utunkon, ha már nem lehetünk többé a szolgálatodra.

– Eddig mindig különös, távoli vidékeken tett utazásaimról folyt a beszélgetés, ma este azonban a nagy tudású, gazdag Arkad bölcsességét osztom meg veletek.

– Már sokat hallottunk róla – mondta a vezető –, hiszen ő volt Babilon leggazdagabb embere.

– Gazdag volt, mert olyan kiválóan bánt az arannyal, mint senki más. Ma este ugyanazt a történetet osztom meg veletek, amit fiatal koromban Ninivében Arkad fiától, Nomasirtól hallottam.

Gazdám és én egy nap késő estig időztünk Nomasir palotájában, mivel több bála finom kelmét vittünk neki, s ő sokáig válogatott közöttük. Végül, amikor kiválasztotta az ízlésének megfelelő színűeket, elégedetten letelepedett, és megkért bennünket, hogy csatlakozzunk hozzá egy italra. A különleges ital illatát még ma is az orromban érzem, s emlékszem, hogyan melegedett fel a gyomrom a szokatlan innivalótól.

Nomasir ekkor mesélt nekünk apja, a nagy tudású Arkad bölcsességéről.

Babilonban az a szokás, hogy a tehetős apák fiai együtt laknak a szülőkkel, mivel később ők öröklik a birtokot és a vagyont. Arkadnak nem igazán tetszett ez a szokás, ezért amikor Nomasir férfikorba lépett, elküldetett a érte, és így szólt hozzá:

– Fiam, az a kívánságom, hogy egyszer majd a tiéd legyen a birtokom, de először azt akarom, hogy bizonyítsd be rátermettségedet. Azt szeretném, ha útra kelnél, és megmutatnád, hogy tudsz bánni az arannyal, és ki tudod vívni embertársaid megbecsülését.

Útravalóul két olyan dolgot adok neked, amellyel én magam nem rendelkeztem, amikor szegény fiatalemberként elhatároztam, hogy vagyonos polgár leszek.

Először is itt ez a zsák arany. Ha bölcsen használod, ez lesz leendő gazdagságod alapja.

Másodszor pedig itt ez az agyagtábla, melyre ráírták az arany öt törvényét. Ha ez irányítja majd tetteidet, jólét és bölcsesség vár rád.

Tíz év múlva térj vissza a házámba, és adj számot cselekedeteidről. Ha érdemesnek bizonyulsz a dicséretemre, akkor téged teszek meg örökösömnek. Máskülönben a vagyonom a papokra száll majd, s a lelkem üdvéért cserébe felajánlom gazdagságomat a kegyes isteneknek.

Nomasir tehát útnak indult, és magával vitte a zsák aranyat, valamint a gondosan selyemszövetbe csavart agyagtáblát. A szolgáján kívül két ló tartott vele vándorlásai során.

Eltelt a tíz év, és Nomasir ígérete szerint visszatért édesapja házába. Arkad óriási lakomát csapott a tiszteletére, amelyre rengeteg barátot és rokont hívott meg. Miután véget ért az ünneplés, a szülők elfoglalták helyüket a hatalmas csarnok végében lévő trónusszerű üléseken, Nomasir pedig elébük állt, hogy számot adjon az elmúlt években történt eseményekről.

Este lévén a csarnokot az olajlámpákból felszálló füst ülte meg, s a hófehér szőttes tunikát viselő szolgák hosszú pálmalevél legyezőkkel friss légáramlatot varázsoltak a mozdulatlan, párás levegőbe. A jelenet rendkívül méltóságteljes látványt nyújtott. Nomasir felesége, két fia, a barátok és a családtagok mögötte helyezkedtek el a földre terített szőnyegeken, s mindannyian figyelmesen lesték a szavait.

– Atyám – kezdte a fiú mély tisztelettel a hangjában. – Meghajlok bölcsességed előtt. Tíz éve, amikor a férfikor küszöbén álltam, arra bátorítottál, hogy boldoguljak a saját erőmből, és ne csak kényúrként terpeszkedjek a vagyonon, ami a tiéd.

Megajándékozta egy zsák arannyal és a tudásoddal. Sajnos be kell vallanom, hogy az aranyat elherdáltam, s a pénz úgy folyt ki tapasztalatlan ujjaim közül, akár a homok.

Az apa elégedetten elmosolyodott.

– Folytasd fiam – mondta –, a történeted minden egyes részlete rendkívüli módon érdekel.

– Úgy határoztam, hogy Ninivébe megyek, mivel abban reménykedtem, hogy a hatalmas, egyre terebélyesedő városban rengeteg lehetőség vár rám. Csatlakoztam egy karavánhoz, és az utazók közül több emberrel is szoros barátságot kötöttem. Ezek közt volt két nyájas modorú úr, akiknek csodás hófehér paripái olyan gyorsak voltak, akár a szél.

A vándorlás során elmesélték nekem, hogy van Ninivében egy gazdag ember, akinek a lovai olyan sebesen száguldanak, hogy még soha, senki nem tudta legyőzni őket. A tulajdonos szentül meg volt győződve arról, hogy a lovai verhetetlenek, ezért bármekkora összegben hajlandó volt fogadni arra, hogy nincs olyan paripa egész Babilóniában, amely lehagyná az ő lovait. A barátaim azt állították, hogy a férfi lovai hófehér paripaikhoz képest lusta öszvérek, melyeket könnyedén le lehet győzni.

Szívélyesen felajánlották, hogy csatlakozzam én is a fogadáshoz, s mivel a hallottak bizakodással töltöttek el, nem haboztam sokáig. A fehérek csúfos vereséget szenvedtek, így aztán az aranyam java része oda lett.

Arkad felnevetett.

– Később rájöttem, hogy a két úgynevezett barátom előre kitervelte gonosz tettét, és kiderült az is, hogy szokásuk szerint a karavánok utasai közül választották ki áldozataikat. A ninivei férfi a bűntársuk volt, és megosztotta velük a fogadásokon nyert pénzt. Ez az aljas árulás megtanított arra, hogy jobban vigyázzak magamra. Akkor még nem sejtettem, hogy rövidesen keservesen csalódnom kell. A karavánban utazott egy fiatalember, akivel egészen jó barátok lettünk. Tehetős szülők gyermeke volt, s hozzám hasonlóan azért ment Ninivébe, hogy próbára tegye a képességeit. Nem sokkal megérkezésünk után azt mondta nekem, hogy meghalt a közelben egy kereskedő, aki után tömérdek áru maradt, és messze földről is jártak hozzá vásárolni, most potom pénzért hozzájuthatunk a boltjához. Felajánlotta, hogy legyünk üzlettársak, de azt is elárulta, hogy az aranyaiért vissza kell térnie Babilonba. Nekem kellett tehát felvásárolnom az árukészletet, és megegyeztünk, hogy az ő pénzét később használjuk majd fel.

Társam folyton csak halasztgatta az utazást, ráadásul időközben kiderült, hogy meggondolatlanul vásárolgatott, és nem osztotta be a pénzt. Az üzlet tönkrement, s szinte kizárólag eladhatatlan áru hevert a raktárainkban. Aranyunk persze nem volt, így elérkezettnek láttam az időt, hogy megváljak üzlettársamtól. Az árut szégyenletesen olcsón adtam el egy zsidó kereskedőnek.

Rövidesen keserves napok köszöntöttek rám. Megpróbáltam munkát keríteni, de nem jártam sikerrel, mivel nem volt se szakmám, se tapasztalatom. Először eladtam a lovaimat, majd a szolgálmat, és végül megváltam a ruháimtól is, hogy ételt és szállást kapjak. A helyzetem napról napra rosszabb lett.

Abban a szörnyű időszakban egyre csak az járt az eszemben, hogy te, apám, bíztál bennem, és azért küldtél ki a világba, hogy férfivé váljak. Elszántam magam, hogy véghez viszem, amit elterveztem.

Nomasir édesanyja a tenyerébe temette az arcát, és halkán sírni kezdett.

– Elővettem a tőled kapott agyagtáblát, melyre ráróvattad az arany öt szabályát, s gondosan áttanulmányoztam bölcsességedet. Rájöttem, hogy ha korábban elolvastam volna a rárótt sorokat, nem vesztettem volna el az aranyaimat. Kívülről megtanultam minden szabályt, és elhatároztam, hogy ha a szerencse istenasszonya még egyszer rám mosolyog, úgy fogok

cselekedni, mint egy bölcs férfi, nem pedig úgy, mint egy tapasztalatlan kölyök.

Azok kedvéért, akik ellátogattak hozzánk ma este, felolvasom apám bölcs szavait a tíz éve tőle kapott agyagtábláról:

Az arany öt szabálya

I. Az arany boldogan és egyre nagyobb számban költözik azokhoz, akik keresetük egytized részét félreteszik, hogy gondtalan jövőt biztosítsanak maguknak és családjuknak.

II. Az arany szorgalmasan fial azon bölcs tulajdonosának, aki tud vele bánni, és képes olyan gyorsan megsokszorozni, ahogy a juhok szaporodnak a mezőn.

III. Az aranynak szüksége van gondos tulajdonosának védelmére, aki bölcs, hozzáértő emberek segítségével egyengeti az útját.

IV. Az arany megszökik azok elől, akik olyan üzletekbe fektetik a pénzüket, amelyekről mit sem tudnak, vagy amelyeket nem támogatnak az arany szakértői.

V. Az arany kifolyik azon emberek kezei közül, akik engednek a csalók és a szemfényvesztők csábító ajánlatának, s hagyják, hogy ne a józan eszük, hanem romantikus vágyaik irányítsák befektetéseiket.

– Nos, ez tehát az arany öt szabálya atyám szerint. Én nagyobb értéket tulajdonítok nekik, mint magának az aranynak, s a történetem folytatásából az is ki fog derülni, hogy miért.

Nomasir ismét apja felé fordult.

– Most már tudod, hogy milyen mély kétségbeesésbe és szomorúságba taszított tapasztalatlanságom, de szentül hittem benne, hogy egyszer véget ér nyomorúságom, és minden jóra fordul. Így is lett.

A város új, külső falán dolgozó szolgák vezetője lettem, s az első aranyszabályt figyelembe véve fizetésemből mindig félretettem egy kisebb összeget. Lassan ment a gyűjtögetés, mivel meg is kellett élnem valamiből el kell ismernem, hogy szűkmarkúan bántam a pénzzel, hiszen eltökélt szándékom volt, hogy mielőtt a tíz év letelik, legalább annyi aranyat gyűjtök, amennyit apám nekem ajándékozott.

Egy nap a rabszolgafelügyelő, akivel összebarátkoztam, így szólt hozzám:

– Takarékos fiatalember vagy, aki nem költekezik értelmetlenül. Van félretett pénzed?

– Igen, feleltem. Az a vágyam, hogy visszafizessem apámnak a pénzt, amit nekem adott, s amit elvesztettem.

– Nagyszerű célt tűztél magad elé, de tudod-e, hogy a félretett pénzzel még több pénzt kereshetsz?

– Sajnos, igen keserű tapasztalataim vannak ezen a téren mivel apám aranyait elvesztettem, s attól tartok, hogy ugyanez fog történni a sajátjaimmal is.

– Ha megbízol bennem, megtanítalak arra, hogy miként bánj a pénzzel. Egy éven belül elkészül a külső fal, és elkezdjük építeni a bronzkapukat, melyek arra szolgálnak majd, hogy távol tartsák a király ellenségeit. Egész Ninivében nincs elég fém a kapuk elkészítéséhez, ráadásul a király nem rendelt elegendő mennyiséget. A tervem a következő: néhányan befektetjük az aranyainkat, és elküldünk egy karavánt a távoli vidékeken lévő réz-és ónbányákba, hogy onnan hozzanak fémet. Amikor a király kiadja a parancsot, hogy kezdjék építeni a kapukat, az emberek kizárólag tőlünk tudnak majd fémet vásárolni: és busás árat fizetnek az árunkért Amennyiben a király nem vesz meg tőlünk a fémet, akkor is szép haszonnal tudjuk eladni.

– Barátom ajánlatában felismertem a harmadik aranyszabályt, mely kimondja, hogy megtakarított pénzünket hozzáértő, bölcs emberek segítségével fektessük be. Nem is csalódtam. Sikerrel jártunk, s kevéske aranytartalékom jókorára dagadt a szerencsés befektetés révén.

Rövid időn belül ugyanez a csoport bevett egy másik üzletbe is, és rájöttem, hogy társaim egytől egyig okos, megfontolt üzletemberek. Mielőtt belevágtak volna egy üzletbe, megbeszélték, és gondosan mérlegelték a lehetőségeket, hiszen egyikük sem akarta elveszíteni a tőkéjét, vagy lekötni vagyonát egy rosszul jövedelmező vállalkozásban. A fogathajtó versenyt és a korábbi üzlettársammal tapasztalatlanságom miatt kötött megállapodást valószínűleg eleve elutasították volna, s azonnal felfedezték volna a próbálkozás gyenge pontjait.

Eme bölcs emberek révén megtanultam, hogyan fektessem be úgy az aranyaimat, hogy biztosan jól járjak a végén. Ahogy teltek – múltak az évek, egyre jobb anyagi helyzetbe kerültem. Nem csak apám elveszett aranyait szereztem vissza, de tisztességes vagyonra tettem szert.

Szerencsétlenségem idején, valamint munkáséveim és sikereim során volt alkalmam meggyőződni arról, hogy bölcs apám aranyszabályai valóban megállják helyüket az életben. Aki nem ismeri az öt aranyszabályt, ahhoz nem szívesen pártol az arany, s ha mégis hozzákerül, gyorsan odébb áll. Azt, aki viszont figyelembe veszi őket, hűséges inasként szolgálja a pénz.

Nomasir abbahagyta a beszédet, és intett a csarnok homályában várakozó szolgának, aki azonnal odavitt a gazdájának három, nehéz, bőrből készült zsákot. Nomasir fogta az egyiket, és az apja elé tette.

– Te, apám, annak idején nekem ajándékoztál egy zsák babiloni aranyat, melyért cserébe most átnyújtok neked ugyanannyi ninivei aranyat. Azt hiszem, mindannyian egyetértünk abban, hogy méltányos cserét csináltál. Kaptam még tőled egy bölcsességgel telerótt agyagtáblát is, mely helyett most visszaadok neked két zsák aranyat.

Nomasir elvette a szolgájától a két zsákot, és az első mellé tette őket.

– Ezzel, bebizonyítottam neked apám, hogy mennyivel többre tartom bölcs gondolataidat, mint a pénzedet. De hát ki lenne olyan balga, hogy aranyban méri a bölcsességet? Bölcsesség nélkül gyorsan elvész a pénz, de ez a három zsák bizonyítja, hogy az okos ember meggazdagodhat. Mélyszégyen elégedettséggel tölt el, hogy eléd állhatok, apám, és kijelenthetem, hogy a bölcsességed segítségével vagyonos, köztiszteletben álló ember lettem.

Az apa örömmel tette a kezét Nomasir fejére.

– Jól megtanultad a leckét, s én boldogan bízom egy olyan gyermekre a vagyonomat, aki megérdemli.

Kalabab befejezte a történetet, és fürkészve nézett hallgatóira.

– Mit jelent számotokra Nomasir története? – kérdezte. – Ki tudna odaállni az apja vagy az apósa elé azzal, hogy bölcsen kezelte a vagyonát? Mit szólnának ezek a tiszteletreméltó emberek, ha így szólnátok hozzájuk: sokat utaztam és tapasztaltam, rengeteget dolgoztam, szép summát kerestem, de sajnos, jelen pillanatban kevés arannyal rendelkezem. A pénzem egyik felét bölcsen, másik felét pedig meggondolatlanul költöttem el, és sokat ostoba módon elvesztettem.

A sors szeszélyének tudjátok be azt, hogy némelyik ember gazdag, mások pedig szerény körülmények között élnek? Ha így van, akkor tévedtek.

Bárből lehet tehetős polgár, ha betartja az arany öt szabályát.

Fiatalkoromban a saját bőrömön tapasztalhattam meg, mennyi igazság van bennük, s ím, vagyonos kereskedő lettem. Nem holmi különös hókuszpókusznak köszönhetem a gazdagságomat.

A gyorsan jött pénz gyorsan megy.

A gazdagság akkor okoz örömet és elégedettséget, és akkor marad sokáig az emberrel, ha lassan, fokozatosan érkezik, akár egy bölcs, céltudatos újszülött.

A megfontolt férfiúnak nem jelent gondot a gazdagság, s ha ezt az édes terhet éveken keresztül kell viselnie, előbb-utóbb eléri a célját.

Ha betartjuk az arany szabályait, cserébe busás jutalomban részesülünk.

Az öt szabály mindegyike hatalmas jelentőséggel bír, s ha esetleg a történetem során elmulasztottátok hegyezni a fületeket, most megismétlem őket. Kívülről ismerem mindegyiket, hiszen már fiatal koromban nagy hasznukat vettem, s ezért nem nyugodtam addig, amíg meg nem tanultam őket szóról szára.

Az arany első szabálya

Az arany boldogan és egyre nagyobb számban költözik azokhoz, akik keresetük egytized részét félreteszik, hogy gondtalan jövőt biztosítsanak maguknak és családjuknak.

– Ha valaki kivétel nélkül minden alkalommal félreteszi és bölcsen befekteti keresete egytized részét, az biztos bevételt tudhat magáénak a jövőben, és nem kell aggódnia családja jólétéért, ha majd az istenek magukhoz szólítják a sötétség birodalmába. A saját életem a bizonyíték arra, hogy ennek a szabálynak minden szava igaz. Minél több aranyat halmoztam fel az évek során, annál nagyobb mennyiségben özönlött hozzám a pénz. A megtakarított aranyak új aranyakat fiainak, s a kamatok még több kamatot jelentenek. Ez az arany első szabálya, mely nektek is gazdagságot hoz majd, ha betartjátok.

Az arany második szabálya

Az arany szorgalmasan fial azon bölcs tulajdonosának, aki tud vele bánni, és képes olyan gyorsan megsokszorozni, ahogy a juhok szaporodnak a mezőn.

– Az arany lelkes munkás. Mindig készen áll arra, hogy ha úgy hozza a helyzet, szaporodjon. Akinek van félretett aranya, annak azt ajánlom, hogy fektesse jól jövedelmező vállalkozásba. Ahogy telnek-múlnak az évek, meglepően gyorsan fog növekedni a vagyona.

Az arany harmadik szabálya

Az arannak szüksége van gondos tulajdonosának védelmére, aki bölcs, hozzáértő emberek segítségével egyengeti az útját.

– Az arany ragaszkodik a gondos tulajdonoshoz, de könnyedén faképnél hagyja a nemtörődöm embert. Az, aki kikéri a hozzáértő bölcsek tanácsát, megtanulja, hogy ne kockáztassa a vagyonát, hanem óvja, s élvezze állandó növekedését.

Az arany negyedik szabálya

Az arany megszökik azok elől, akik olyan üzletekbe fektetik a pénzüket, amelyekről mit sem tudnak, vagy amelyeket nem támogatnak az arany szakértői.

– Az az ember, akinek van aranya, de nem tud bánni vele, sok bukásra ítélt vállalkozásban lát lehetőséget, s így sajnos előbb utóbb elszegényedik. Ha azonban gondosan mérlegeli a befektetést, rá jön, ha a nyereség megszerzésére rendkívül kevés az esélye. Az arany tapasztalatlan gazdája, aki bízik a saját ítélőképességében, és vagyonát bizonytalan vállalkozásba fekteti, hamar ráébred, hogy ítélőképessége cserben hagyta, s meggondolatlanságáért vagyonával fizet. Bölcs az, aki aranya sorsát tapasztalt emberre bízza.

Az arany ötödik szabálya

Az arany kifolyik azon emberek kezei közül, akik engednek a csalók és a szemfényvesztők csábító ajánlatának, s hagyják, hogy ne a józan eszük, hanem romantikus vágyaik irányítsák befektetéseiket.

– Az arany újdonsült tulajdonosa gyakran találkozik a kalandos mesékhez hasonlatos csábító üzlet lehetőségével, és ilyenkor úgy érzi, hogy pénze varázslatos erővel bír, s még a hamu is arannyá változik a kezében. A bölcs ember azonban tudja, hogy a gyors meggazdagodást ígérő ajánlatok mögött óriási kockázat rejtőzhet.

Jusson eszünkbe a gazdag ninivei férfiak története, akik éleslátásuknak köszönhetően nem fektették veszteséges üzletekbe megtakarított pénzüket.

Ez tehát az arany szabályairól szóló történetem vége, mely révén megtudhattátok, miként lettem vagyonos polgár.

A titok persze továbbadható, hiszen minden embernek – aki ki akar lépni a névtelenség homályából, s nem akar nap mint nap a megélhetése miatt aggódni – meg kell tanulnia ezeket a szabályokat, mielőtt befekteti a pénzét.

Holnap belépünk Babilonba, az aranyvárosba. Nézzétek! Már látszik Bel templomának tetején az örökmécses. Holnap mindannyian megkapjátok hűséges szolgálataitokért jól megérdemelt aranyaitokat.

Vajon tíz év múlva hol lesznek ezek az aranyak?

Lesz-e köztetek olyan, aki Nomasirhoz hasonlóan félreteszi keresete egy részét, hogy Arkad bölcs tanácsai szerint befektesse, s gazdag, megbecsült ember váljék belőle?

Ésszerű cselekedeteink végigkísérik az életünket, s örömet, segítséget nyújtanak nekünk. Ugyanakkor meggondolatlan döntéseink hosszú éveken keresztül keserítik majd napjainkat. Sajnos, soha nem szabadulhatunk tőlük, és később is szüntelenül azon gondolkozunk majd, hogy mit kellett volna másképp tennünk, s miért nem ragadtuk meg a kedvező lehetőségeket.

Babilon kincsei mesések, annyi van belőlük, hogy aranyban képtelenség lenne kifejezni az értéküket. Ez az elképesztő mennyiség évről évre csak növekszik. Mint minden országban, a kincsek nálunk is jutalmat, óriási jutalmat jelképeznek, melyek azokra a céltudatos emberekre várnak, akik nem félnek kihasználni a kínáló lehetőségeket.

Vágyaitok és álmaitok varázslatos erővel bírnak, s ezt az erőt irányíthatjátok az öt aranyszabály segítségével. Ha megfogadjátok a tanácsomat, részesülhettek Babilon csodás kincseiből.

Tartalom

A babiloni hitelező

Ötven aranytallér! Az ősi Babilonban élő dárda-készítőnek, Rodannak még soha nem volt ennyi pénz a bőrrerszényében, így aztán boldogan rótt az utat, mely nagylelkű királyának palotájától az otthona felé vezetett. Az övére csatolt erszényben vidáman csilingeltek az aranyak, s Rodan számára ez volt a világ legédesebb muzsikája.

Ötven arany! Mind az övé! Alig tudta elhinni, hogy ilyen szerencse érte. Milyen hatalmas ereje van ezeknek a csengő-bongó érméknek! Bármit megvehet rajtuk, amit csak akar; csodás házat, földet, szarvasmarhát, tevéket, lovakat, fogatokat, amit csak szeme szája kíván.

Mihez kezdjen a pénzzel? Aznap este, ahogy befordult a nővére házához vezető mellékutcába, nem jutott eszébe semmi, amit jobban szeretne a csillogó, súlyos aranyaknál, melyek most már az ő tulajdonát képezték.

Az összezavarodott Rodan néhány nappal később ellátogatott Mathon, a hitelező boltjába, aki ékszerekkel és különleges kelmékkel kereskedett. Rodan ügyet sem vetett a csodás színekben pompázó kelmékre, hanem egyenesen a ház hátsó traktusában lévő lakrészbe sietett. Itt talált rá a tiszteletreméltó Mathonra, aki egy szőnyegen ülve éppen fekete szolgája által feltálalt vacsoráját fogyasztotta.

– Szeretnék beszélni veled, mert nem tudom, mit tegyek.

Rodan szétvetett lábbal, várakozóan állt Mathon előtt, s bőrzekéjének nyakkivágásán át kikandikált szőrös mellkasa. Mathon sápadt, keskeny arcán mosoly jelent meg, ahogy barátságosan üdvözölte vendégét.

– Miféle ostobaságot követtél el, hogy fel kell keresned a hitelezőt? Szerencsejátékot űztél, és veszítettél? Vagy behálózott egy kétes nőszemély? Hosszú évek óta ismerlek, de még soha nem fordultál hozzám semmilyen ügyben.

– Nem, nem, most sem ilyesmiről van szó. Nem az aranyadra, hanem bölcs tanácsodra van szükségem!

– Hallottak már ilyet!? Az emberek nem tanácsért, hanem pénzért jönnek a hitelezőhöz. Bizonyára csúfot űznek velem a füleim.

– Jól hallottad, amit mondtam.

– Valóban? Rodan, a dárdakészítő, aki agyafúrta mindenkinél, eljött Mathonhoz, hogy a tanácsát kérje? Sokan látogatnak el hozzám, hogy aranyat adjak nekik ostoba kedvtelése ikre, de tanácsot még egyikük sem kért tőlem. Bár, végül is ki adhatna jobb tanácsot egy hitelezőnél, akit gyakran megkörnyékeznak a bajba jutott emberek?

Csatlakozz hozzám, Rodan! A vendégem vagy ma este. Ando! – kiáltott a feketebőrű szolganak. – Teríts le még egy szőnyeget a barátomnak, Rodannak, a dárdakészítőnek, aki tanácsért jött hozzám. Hozz ételt bőven, s a legnagyobb kupát tedd elé! Gondosan válaszd ki a bort, hogy nagyra becsült vendégünk elégedett legyen. Most pedig, Rodan, mondd el, mi aggaszt!

– A király ajándékáról van szó.

– A király ajándékáról? A király megjutalmazott téged, s ez aggaszt? Miféle ajándékot kaptál?

– Mivel rendkívüli módon elégedett volt a királyi testőrség dárdájára tervezett új díszítéssel, ötven aranytallérral jutalmazta munkámat, s ezzel teljesen összezavarta az életemet. Ismerőseim a nap minden órájában azzal zaklatnak, hogy osszam meg velük a pénzt.

– Ez természetes. Sokan szeretnének aranyhoz jutni, de kevésnek sikerül, így aztán ha valaki könnyen szerez pénzt, azonnal azt kívánják, hogy a szerencsés fickó ossza meg velük, amije van. De hát miért nem mondtál nemet? Az akaratod nem oly erős, mint az öklöd?

– Sok embert el utasítottam, de akad olyan, akinek könnyebb lenne igent mondani. Hogy tagadhatnám meg a nővérem kérését, akit annyira szeretek?

– A nővéred bizonyára nem kívánja, hogy lemondj a jogos jutalommal járó élvezetekről.

– A férje, Araman miatt kérné a pénzt, akiből gazdag kereskedőt akar faragni. Úgy érzi, hogy a férjének soha nem adatott meg a lehetőség, hogy tehetős polgárrá váljon. Azt akarja, hogy adjam neki kölcsön a pénzt, s ha az ura majd gazdag kalmár lesz, a haszonból visszafizeti nekem a tartozását.

– Barátom, jól tetted, hogy hozzám fordultál. Az arany felelősséget jelent, és megváltoztatja a tulajdonosa embertársaihoz való viszonyát. Állandóan azon szorong majd, nehogy elveszítse vagy kicsalják tőle a pénzt, amely hatalmat képvisel, és lehetőséget ad arra, hogy jól cselekedjen. Előfordulhat, hogy adódik olyan helyzet, melyben jó szándéka kínos helyzetbe hozza.

Hallottál már arról a ninivei gazdálkodóról, aki értett az állatok nyelvén? Gondolom nem, hiszen ez nem egy olyan történet, amelyet az emberek egy kovácsműhelyben mesélnek. Elmondom most neked, mivel tudnod kell, hogy a kölcsön sokkal több annál, minthogy az arany egyik tulajdonostól a másikhoz kerül.

Nos, ez a gazdálkodó, aki értett az állatok nyelvén, minden este kiment az udvarra, csak hogy megtudj a, miről beszélgetnek az állatai. Hallotta egyszer, hogy az ökör nehéz munkájáról panaszskodik a számárnak:

– Ha a nap forrón tűz, ha sajognak a lábaim, s ha a szerszámok kidörzsölték a bőrömet, akkor is reggeltől estig húzom az igát. Te viszont pihenhetsz, amennyit akarsz. Színes takarókkal fedik hátadat, és semmi más dolgod nincs, minthogy elvidd a gazdánkat oda, ahová kívánja. Ha nem akar elmenni otthonról, te csak henyélsz és legelészed a zöld füvet egész álló nap.

A számár, félelmetes rúgása ellenére jótét lélek volt, így megsajnálta az ökröt.

– Kedves barátom – fordult hozzá, – valóban keményen dolgozol, ezért segítek rajtad. Elárulom, hogyan eszközölhetnél ki magadnak egy pihenőnapot. Amikor reggel érte jön a szolgáló, hogy igába fogjon, feküdj a földre, és bőgj, mintha beteg lennél, és képtelen lennél dolgozni.

Az ökör megfogadta a számár tanácsát, és másnap a szolga azzal a hírrrel tért vissza gazdájához, hogy az állat beteg, s így képtelen dolgozni. A gazda megparancsolta, hogy fogják igába a szamarat, mivel a szántást folytatni kell.

A számár, aki csak segíteni akart barátján, egész nap robotolt helyette. Amikor eljött az este, és véget ért a szántás, keserű szívvel, sajgó lábbal és a szerszám súlyától kidörzsölt nyakkal tért vissza a szállására.

A gazda ismét kiment az udvarra, hogy hallgatózzon. Először az ökör szólalt meg:

– Jó barát vagy. Bölcs tanácsodnak köszönhetően, egész nap pihenhettem.

– Olyan vagyok – felelte a számár –, mint azok az együgyű teremtmények, akik segíteni akarnak a barátaikon, s a végén ők maguk végzik el helyettük a munkát. Ezután neked kell húznod az igát, mert hallottam, amikor a gazda azt parancsolta a szolgálónak, hogy ha továbbra is beteg leszel, ki kell hívni a mészároost. Remélem, hogy így lesz, mert lusta egy teremtés vagy.

A két állat ezután soha többé nem beszélt egymással, s a barátságuk örökre véget ért. Meg tudod mondani, mi a történet tanulsága, Rodan?

– Remek mese volt – felelte a férfi –, de fogalmam sincs, mi a tanulsága.

– Ebben biztos voltam, pedig hidd el, hogy van, és ráadásul rendkívül egyszerű. Ha segíteni akarsz egy barátodon, úgy tedd, hogy ezáltal ne vállald magadra az ő terheit

– Erre nem is gondoltam. Bölcs tanulság. Eszemben sincs magamra vállalni a nővérem férjének gondjait. De mondd csak, te már oly sok embernek adtál kölcsönt, mindig visszakaptad, amit adtál?

A Mathon arcán megjelenő mosoly elárulta, hogy Rodannak sokat megélt emberrel van dolga.

– Hát miféle kölcsön az, amit nem fizetnek vissza? A hitelezőnek bölcsnek kell lennie, s körültekintően utána kell járnia, hogy az aranya megfelelő helyen lesz-e a kölcsönkérőnél, s az illető vissza tudja-e fizetni alkalomadtán az elkért összeget. Az is előfordulhat, hogy a kölcsönkérő elherdálja a pénzt, s nem tudja törleszteni az adósságát a megbeszélte időben. Gyere, nézd meg azokat a zálogokat, melyeket a pénzemért cserébe kaptam! Lássuk, mit mesélnek nekünk!

Mathon behozott a szobába egy karnyi hosszú, vörös disznóbőrrel borított, bronz mintákkal ékesített ládát. Letette a földre, s két kezét a fedelére helyezve letérdelt elé.

– Akik pénzt kölcsönöznek tőlem, azoktól zálogot szoktam kérni, melyet akkor kapnak vissza, ha kiegyenlítették a tartozásukat. Ha azonban soha nem kapom vissza a pénzemet, a zálog örökre nálam marad, s életem végéig emlékeztet majd arra az emberre, aki nem volt méltó a bizalmamra.

A zálogláda szerint, akik a kért összegnél nagyobb értékű zálogot adnak, azoknak nyugodt szívvel kölcsönözhetek. Gyakran ajánlanak fel biztosítékként földet, ékszert, tevéket, vagy olyasvalamit, amit alkalomadtán áruba tudok bocsátani. Előfordul, hogy olyan ígéretet kapok, mely szerint valaki az adóssága fejében rám íratja vagyona egy részét. Ilyen esetekben biztosra vehetem, hogy kamatostól visszakapom az aranyamat.

Van egy másik csoport, amely azokból áll, akik kétkezi munkával keresik a kenyerüket. Te is ezek közé tartozol. Ezek az emberek biztos jövedelemmel rendelkeznek, s ha nem éri őket szerencsétlenség és becsületesek, akkor a megbeszélte kamattal együtt fizetik vissza a tartozásukat. Ezeknek a kölcsönöknek az emberi munka a fedezete.

Van egy olyan csoport is, akiknek nincs munkájuk, és nem rendelkeznek vagyonnal sem. Az élet gyakran kegyetlen, így mindig lesznek olyanok, akik gyengék, és elbuknak a harcban. Sajnos, az efféléknek csak akkor adhatok kölcsön – bármilyen szánalmasan kevés legyen is a kért összeg ha egy megbízható barátjuk kezességet vállal becsületességükért.

Mathon felkattintotta a zárat, és kinyitotta a ládát. Rodan érdeklődve hajolt előre. Legfelül, egy skarlátvörös selymen bronz nyaklánc feküdt. Mathon felemelte az ékszert, és kedvtelve végigsimított rajta.

– Ennek az idők végezetéig zálogládikám lesz az otthona, mivel a tulajdonosa az örök sötétségbe távozott. Nagy becsben tartom a tőle kapott zálogot, s az emlékét is, mivel rendkívül jó barátom volt. Sok sikeres üzletet bonyolítottunk le együtt, de aztán megnősült, és elváltak útjaink. Keletről hozott magának feleséget, s bár az asszony gyönyörű volt, mégis különbözött az itteniektől. A barátom két kézzel szórta az aranyat, hogy kielégítse ennek a bámulatos teremtnak az igényeit, de amikor elfogyott a pénze, kétségbeesésében hozzám fordult. Elbeszélgettem vele, és megígértem, hogy még egyszer segítek rajta, ha egyszer s mindenkorra rendbe teszi az ügyeit. Ő persze megesküdt a hatalmas Bikára, hogy így lesz. A sors azonban másképpen rendelte. Egy veszekedés során az asszony kést döfött férje szívébe, s ezzel véget vetett az életének.

– Mi lett a nővel? kérdezte Rodan.

– A nyaklánc az övé volt. Iszonyatos lelkipurdalás gyötörte, és az Eufráteszbe ölte magát. Így történt, hogy az adósságot sohasem egyenlítették ki. A ládika elárulja, Rodan, hogy az érzelmek viharában tengődő emberi lények mindig bizonytalanok a kölcsön visszafizetését illetően. Ide nézz! Ez egy másik adósomé.

Mathon kiemelt a ládikából egy ökörcsontból faragott gyűrűt.

– Ez egy földművesé. Az asszonyaitól szoktam szőnyegetet vásárolni. A sáskajárás miatt nem volt mit enniük, ezért kölcsönkért tőlem, de amikor kihajtott az új termés, visszafizette az adósságát. Később újra ellátogatott hozzám, és elmondta, hogy szeretne vásárolni azokból a különleges kecskékből, amelyekről a távoli vidékek utazói mesélnek. A vándorok szerint az állatoknak hosszú, finom, puha szőrük van, melyből olyan csodás szőnyegetet lehet készíteni, amilyeneket Babilonban még nem láttak. Mivel nem volt pénze a nyájra, tőlem kért. Most, hogy megvannak az állatai, jövőre a legdrágább, leggyönyörűsebb szőnyeggel örvendeztethetem

meg Babilon urait. Rövidesen vissza kell adnom neki a gyűrűjét, mivel ragaszkodik hozzá, hogy azonnal fizessen.

– Van, aki ragaszkodik ilyesmihez? – kérdezte Rodan.

– Csak azok, akiknek biztos elképzelésük van arról, hogy mire fogják költeni a pénzüket. Aki azonban meggondolatlansága miatt kér aranyat, arról biztosra veheted, hogy soha nem fogja visszafizetni a tartozását.

– Mesélj erről! – emelt ki Rodan egy vastag, ékkövekkel és különleges mintákkal díszített arany karperecet a ládikából.

– Úgy látom, a nők történetei érdekelnek.

– Ez érthető, hiszen jóval fiatalabb vagyok nálad – mosolyodott el Rodan.

– Így van, de éppen ezért ott is romantikát sej tesz, ahol nincs. A karperec tulajdonosa kövér és ráncos, rengeteget beszél, de a szavainak nincs túl sok értelme, ezért aztán gyakorta felbosszant. Ő és a családja egykor jólétben éltek és megbízható kuncaftjaik voltak, de rossz idők köszöntöttek rájuk. Az asszonynak van egy fia, akiből kereskedőt akart faragni. Így eljött hozzám, kölcsönkért tőlem némi aranyat, hogy a fiú egy karavántulajdonos üzlettársa lehessen.

Kiderült, hogy a tevekereskedő szélhámos, aki szegény fiút egy távoli országban hagyta pénz és barátok nélkül. Akkor oldott kereket, amikor mindenki békésen aludt. Lehet, hogy ha a fiú férfikorba lép, visszafizeti az adósságát, addig azonban fizetség helyett hallgathatom az anyja zagyvaságait. El kell ismernem viszont, hogy az ékszer értéke felér a kölcsönével.

– Kért tőled tanácsot ez az asszony?

– Épp ellenkezőleg. Eldöntötte magában, hogy a fiacskája tehetős, nagyhatalmú ember lesz Babilonban, s csak feldühíteném, ha az ellenkezőjét állítanám. Egyszer már megpróbáltam, de csúnya vita lett a vége. Tudtam, hogy a pénzem nincs biztonságban ennél a tapasztalatlan ifjúnál, de mivel az anya zálogként nekem adta a karperecet, nem utasíthattam vissza a kérését.

Ez itt Nebaturé, a tevekereskedőé – emelt fel Mathon egy csomóra kötött kötelet. – Amikor nincs elég pénze, hogy új csordát vásároljon, eljön hozzám ezzel a csomóval, s én annyi aranyat adok neki, amennyire szüksége van. Jól ismerem őt, bölcs kalmár. Bízom józan ítélőképességében, ezért aztán nyugodt szívvel adok neki kölcsön. Tisztességes viselkedés emiatt sok babiloni kereskedő élvezi a bizalmamat. Zálogaik rövid ideig maradnak a ládikámban. A jó kalmár áldás

városunknak, s én sem járok rosszul, ha támogatom őket, mivel nekem is érdekem, hogy a kereskedelem és szeretett Babilonunk felvirágozzon.

Mathon kivett a ládikából egy faragott, türkiz színű szkarabeusz bogarat, s megvetően a földre dobta.

– Egyiptomi bogár. A tulajdonosát egy szemernyit sem izgatja, hogy visszakapom-e az aranyaimat, vagy sem. Amikor felkeresem, mindig azzal védekezik, hogy nem tud fizetni, mert a sors gonoszul elbánt vele, nekem viszont úgyis több pénzem van a kelleténél. Mit tehetnék? A zálog becsületes, kisebb tulajdonnal rendelkező édesapjáé, aki kockára tette a földjeit és a csordáit azért, hogy visszaszerezze a fia vagyonát. A fiúnak eleinte jól ment a sora, de aztán mohó lett, s a gazdagság iránti túlzott vágya, valamint tapasztalatlansága miatt összeomlott a vállalkozása.

A fiatalok becsvágyóak, és gyakran a rövidebb, kockázatosabb utat választják álmaik eléréséhez. Előfordul, hogy a gyors meggazdagodás reményében meggondolatlanul vesznek fel kölcsönt. Mivel nincs tapasztalatuk, nem tudják, hogy az adósság olyan, mint egy mély verem, amelybe egy szempillantás alatt belezuhanhatunk, s ha nem kapunk segítséget, hosszú ideig ott kell senyvednünk. A szomorúság és a megbánás vermébe soha nem süt be a nap, s az éjszakák álmatlan hánykolódással telnek. Ennek ellenére nem tagadom meg a kölcsönt, sőt, ha valakinek bölcs terve van a pénz felhasználására, kifejezetten támogatom az elképzeléseit. Fiatal kereskedőként én magam is kölcsönkért arannyal alapoztam meg a sikereimet

Mit tehet a hitelező egy ilyen helyzetben? A fiú kétségbeesett, bizonytalan, és semmit nem tesz annak érdekében, hogy visszafizesse az adósságát. A lelkiismeretem azonban nem engedi, hogy az apját megfosszam a földjétől és az állataitól.

– Érdekes dolgokat mondtál – vetette közbe Rodan –, de a kérdésekre nem kaptam választ. Kölcsönadjam-e a nővérem férjének az ötven aranyat? Tudod, mindketten sokat jelentenek számomra.

– A nővéred kiváló asszony, akit nagyra tartok. Ha a férje eljönne hozzám, hogy kérjen tőlem ötven aranyat, először is megkérdezném, hogy mire akarja felhasználni a pénzt.

Ha azt válaszolná, hogy hozzám hasonlóan kalmár szeretne lenni, és ékszerekkel, drága bútorokkal akar üzletelni, megtudakolnám tőle, hogy van-e tapasztalata a kereskedelem terén. Tudja-e, hogy hol lehet a

legolcsóbban vásárolni, s a legkedvezőbb áron túladni az árun? Mit gondolsz, igennel felelne ezekre a kérdésekre?

– Nem, biztos, hogy nem ismerte el Rodan. – Viszont sokszor segített nekem a dárdakészítésben és a boltokban.

– Ennek ellenére nem biztos a dolgában. Egy kereskedőnek ismernie kell a foglalkozása minden csínját-bínját. Az elképzelése dicséretre méltó, de nem kivitelezhető, ezért én nem adnék neki kölcsönt.

Ha viszont azt mondaná, hogy sokszor segített már a kereskedőknek, tudja, hogy juthat el Szmirnába, és hol vásárolhatja meg a legalacsonyabb áron az asszonyok által készített szőnyegeket, ráadásul ismeri Babilon leggazdagabb embereit, akiknek hatalmas haszonnal adhatja tovább az áruját, akkor azt mondanám neki, hogy bölcs elképzelését bizonyára siker fogja koronázni. Ebben az esetben boldogan adnék neki ötven aranyat, ha cserébe kapnék tőle valami zálogot. Ha a férj azt felelné, hogy nem tud zálogot adni, de becsületes ember lévén megígéri, hogy kamatostól visszafizeti a kölcsönkért pénzt, a válaszom az lenne, hogy nagy becsben tartom az aranyaimat, ezért ha úton Szmirnába megtámadnák a karavánját, s elvennék az aranyait, vagy megfosztanák szőnyegeitől, képtelen lenne visszafizetni az adósságát.

Tudod, Rodan, a pénz a hitelező áruja. Könnyű kölcsönadni, de ha ostoba módon adod kölcsön, nem biztos, hogy valaha is viszontlátod. A bölcs hitelezőnek nem ígéret kell, hanem garancia arra vonatkozóan, hogy a pénze nem vész el.

Szép dolog segíteni azokon, akik bajban vannak, s akikkel a sors csúnyán el bánt, vagy akik új jövőt terveznek maguknak, és sikereik révén megbecsült polgárokká válnak. Az ésszerűségről azonban ilyenkor sem szabad megfeledkeznünk – hiszen gondoljunk csak arra, miként járt a számár –, s nem kell magunkra vennünk más gondjait, ha segíteni akarunk neki.

Ismét eltértem a kérdésed megválaszolásától, Rodan, de a tanácsom a következő: tartsd meg az ötven aranyat, barátom. Amit a munkáddal keresel, s amit ajándékba kapsz, az a tiéd, és senki emberfiának nem tartozol elszámolni azzal. Ha azonban úgy döntesz, hogy kölcsönadod az aranyaidat, hogy még több pénzed legyen, akkor körültekintően cselekedj, s a pénzt több embernek add. Nem szeretek úgymond ülni a pénzemen, de a felesleges kockázatot mindig kerülöm.

Hány éve dolgozol dárdakészítőként?

– Pontosan három.
– Mennyi pénzt takarítottál meg ez idő alatt?
– Három aranyat.
– Minden évben keményen dolgoztál, és ha kellett, nélkülözted az élet adta örömeit, hogy félretehess egyetlen aranyat?
– Úgy van, ahogy mondom.
– Akkor áldozatos ötven éved során, ötven aranyat tudnál félretenni?
– Igen, egész életemben robotolhatnék.
– Gondolod, hogy a nővéred kockára tenné ötvenévnnyi félretett pénzedet csak azért, hogy a férjéből az aranyaid segítségével kereskedőt faragjon?
– Ha elmondom neki, amit tőled hallottam, bizonyos, hogy lemond erről a tervéről.

– Akkor hát menj el hozzá, és mondd el neki a következőket: a böjt napjaitól eltekintve három éven keresztül, reggeltől estig dolgoztam, és rengeteg, számomra kedves dologról kellett lemondanom. Minden év nélkülözéséből egy aranyam született. Te vagy a legdrágább nővér, s azt kívánom, hogy a férjed sikereket érjen el a kereskedelem terén. Ha bölcs, és a barátomnak, Mathonnak tetsző tervet tár elém a jövőjét illetően, akkor boldogan kölcsönadom neki egy év alatt félretett vagyonomat, melynek segítségével bebizonyíthatja, hogy érdemes a bizalmamra. Tégy úgy, ahogy tanácsoltam, Rodan, s ha a sógorod sikerre született, lesz alkalma bebizonyítani. Ha azonban elbukik, csak kisebb összeggel fog tartozni neked, amit egy nap talán visszafizet.

Azért vagyok hitelező, mert több aranyam van, mint amennyit a saját hivatásom gyakorlása közben felhasználok. Felesleges pénzemet mások szolgálatába állítom, így gyarapíthatnám a saját vagyonomat is. Nem teszem azonban kockára az aranyaimat, hiszen rengeteget dolgoztam és sokat nélkülöztem, hogy kényelmes életem legyen. Inkább alaposan átgondolom, hogy kinek adok kölcsön, s bebiztosítam a pénzemet. Ha úgy érzem, hogy az aranyaim nem kerülnek vissza hozzám a megbeszélte időre, akkor egyszerűen nemet mondok a kérésre.

Megosztottam veled zálogládikám néhány titkát, melyekből kiderül, hogy akadnak olyan gyenge jellemű emberek, akik lelkesen hozzám fordulnak pénzért, de később eszük ágában sincs visszaadni, amit kölcsönkértek. Láthatod, hogy reményeik semmivé lesznek, ha nincs tapasztalatuk és tehetségük, hogy elérjék a vágyaikat.

Neked, Rodan, van pénzed, melyet ha jól forgatsz, jelentős hasznot húzhatsz belőle. Van rá esélyed, hogy hozzám hasonlóan hitelező váljon belőled. Ha okosan kezeled az aranyaidat, tisztességes jövedelemhez jutsz általuk, s életed hátralévő részében busás hasznot és örömforrást jelentenek majd neked. Amennyiben viszont engeded, hogy a szerencse elpártoljon tőled, örök szomorúságra és megbánásra leszel kárhoztatva. Mit szeretnél tenni az aranyaiddal?

– Biztonságba kívánom helyezni őket.

– Bölcsen szóltál – bólintott elégedetten Mathon. – Az első vágyad tehát a biztonság. Gondolod, hogy a nővéred férjénél biztonságban lesz a pénzed?

– Sajnos, nem hiszem, mivel a sógorom nem tud bánni az arannyal.

– Akkor ne hagyd, hogy üres ígérekkel bárki is kicsalja tőled kincsedet. Ha mindenképpen segíteni akarsz a családnak vagy a barátaidnak, találj rá más módot. Ne feledd, hogy az arany észrevétlenül folyik ki azon emberek kezei közül, akik nem tudnak vele bánni. Ha helytelenül használsz, ugyanazt az eredményt éred el, mintha hozzá nem értőre bízna.

– A biztonság után mi még a vágyad?

– Hogy még több aranyat kereshessek.

– Ismét bölcsen szóltál. Állandóan gyarapítanod kell a vagyonodat, s ha okosan sáfárgatsz vele, és a megfelelő embereknek adsz belőle kölcsön, pénzed folyamatosan fialni fog. Ha viszont kockára teszed, nemcsak azt, de a kölcsönökből befolyó kamatokat is elveszítheted.

Ne hagyd, hogy a fantasztikus tervekkel előálló kontárok – akik el akarják veled hitetni, hogy mágnesként vonzzák az aranyat, s hihetetlenül nagy hasznot ígérnek pénzedért cserébe – megtévesszenek. Az ilyen terveket a kalmárkadás útvesztőiben gyakorta eltévedő, tapasztalatlan álmodozók szövik. Légy állhatatos és józan, s akkor biztos, hogy az aranyaid szolgálatodra lesznek. Ha kamat nélkül adod kölcsön a pénzt, az olyan, mintha kihívnád magad ellen a sorsot, és azt kérnéd tőle, hogy vegye el tőled a vagyonodat.

Keresd olyan tapasztalt emberek vagy társaságok ismeretségét, akik bizonyítottan értenek a pénzhez, s bölcs útmutatásaik alapján kalmárgodj. Így talán elkerülheted a szerencsétlenséget, mely minden olyan embert fenyeget, akire az istenek aranyat bízta.

Amikor Rodan megköszönte az éles elméjű hitelező tanácsait, búcsúzóul az idős férfi így szólt:

– A király ajándéka sok hasznos dologra megtanít majd. Rengeteg kísértést kell legyőznöd, és számtalan tanácsot kell végighallgatnod. Lesznek olyanok, akik hatalmas nyereséggel kecsegtető üzleteket ajánlanak, de ilyenkor jusson eszedbe, mit tanultál a zálogláda történeteiből: mielőtt még bárkinek kölcsönadsz akár egyetlen aranyat is, bizonyosodj meg arról, hogy a pénzed jó helyre kerül, s alkalom adtán vissza tudod kémi. Ha további tanácsokra van szükséged, örömmel látlak újra vendégül!

Búcsúzóul olvasd el azt a mondatot, melyet a zálogláda fedelének belső lapjára véstem. Vonatkozik ez hitelezőre és kölcsönt kérőre egyaránt:

Jobb félni, mint megijedni, vagyis légy körültekintő, hogy később ne kelljen semmit megbánnod!

[Tartalom](#)

Babilon falai

Az öreg Banzar, a régi idők marcona harcosa, őrt állt a Babilon falaihoz vezető úton. A bátor védők erejüket megfeszítve küzdöttek azért, hogy megvédjék a falat, hiszen tőlük függött a hatalmas város, valamint több százezer lakójának sorsa.

A falakon túlról az összecsapó haderők csatazaja hallatszott. Az emberek kiáltoztak, a lovak patái döngve dobbantak a földön, s a bronzkapunak csapódó faltörőkos fülsiketítő robaja messzire elhallatszott.

A kapu mögötti utcában dárdákkal felfegyverzett emberek várták, hogy ha a kapun beözönlének a támadók, megvédhessék a várost. Kevesen voltak, hiszen Babilon serege a király oldalán harcolt messze keleten az elamiták ellen. Távollétükben senki sem számított támadásra, ezért csak néhány harcost hagytak hátra. Az asszírok hatalmas serege váratlanul tört rájuk északról. A védők tudták, hogy ha a falak nem tartják vissza a támadókat, Babilonnak vége.

A város lakói csoportokba tömörülve gyűltek Banzar köré, és a rettegéstől sápadt arccal, izgatottan tudakolták, miként áll a csata. Félelemmel teli ámulattal figyelték, ahogy a harcosok kivezetik sebesült bajtársaikat, vagy kihozzák a halottakat az ütközet tűzfészkéből.

Elérkezett a csata fordulópontja. Az ellenség, miután három napon át kerülgette a várost, váratlanul egyetlen kapu, és annak környéke ellen irányította minden haderejét

A fal tetején lévő védők íjaik, forró olaj – s ha az ellenség közül valaki felért a tetőre –, dárda segítségével verték vissza az ostromlétrán támadókat. A védőkre ezernyi ellenséges íjász halálos nyila záporzott.

Az öreg Banzar jól látott mindent, s mivel ő állt legközelebb az eseményekhez, ő hallhatta először a hírt a felbőszült ellenség visszaszorításáról.

Egy idős kalmár közel húzódott hozzá, és reszkető kezével megragadta a férfi karját.

– Kérlek, mondd el, mit láatsz! – könyörgött. – Nem hagyhatjátok, hogy be jussanak a városba. A fiaim jó királyunk oldalán harcolnak, s nincs, aki megvédené a feleségemet. El fogják rabolni az árumat, az

élelmiszerkészletünket, nem hagynak nekünk semmit. Öregek vagyunk már ahhoz, hogy megvédjük magunkat, és rabszolgának sem lennénk már jók. Éhezni fogunk . . . aztán meghalunk. Kérlek, mondd, hogy nem juthatnak be!

– Nyugodj meg, jó kalmár – felelte az őr. – Babilon falai erősek. Menj vissza a bazárba, és mondd meg a feleségednek, hogy a falak megvédenek benneteket és vagyonotokat, mint ahogy megóvják a király csodás kincseit is. Maradj a fal takarásában, nehogy halálra sebezzen egy nyílvessző.

Az idős kalmár helyét egy asszony vette át, aki síró kisbabát tartott a karjában.

– Mi hír, jó uram? Őszintén felelj, hogy elmondhassam szegény férjemnek, aki szörnyű sebláztól szenved odahaza. Állandóan a vértjét és a dárdáját kéri, hogy megvédhessen engem és gyermekünket. Azt mondja, ha az ellenség bejut a városba, iszonyatos bosszút áll rajtunk.

– Bízzál, és légy továbbra is jó anya. Mondd meg az uradnak, hogy Babilon magas, erős falai megóvnak téged és gyermekedet. Hát nem hallod hős védőink kiáltásait, ahogy az üstökből a létrán felfelé mászó támadókra öntik a forró olajat?

– De igen, csakhogy a kapuinkat döngető faltörő kosok hangja elnyom minden más zajt.

– Menj vissza a férjedhez, s mondd meg neki, hogy a kapuk erősek, és ellenállnak a támadásnak. A támadók feljutnak ugyan a létra tetejére, de ott dárdaink végeznek velük. Most pedig siess haza, de légy nagyon óvatos!

Banzar előrelépett, hogy utat nyisson az állig felfegyverzett erősítésnek. Ahogy a harcosok dübörgő léptekkel, bronzpajzsukat rázva elvonultak, az öreg katona érezte, hogy valaki megrángatja az övzsínőjét. Amikor lenézett, látta, hogy egy kislány az.

– Katona bácsi, biztonságban vagyunk? – kérdezte a gyermek sírós hangon. – Hallom ezeket a szörnyű zajokat, és látom, hogy minden bácsi vérzik. Annyira félek! Mi lesz a családommal, anyával, a kisöcsémmel és a kisbabával?

A marcona, öreg harcos nagyokat pislogott, majd felszegte az állát, és az ölébe vette a kislányt.

– Ne félj, kicsikém, Babilon falai megvédenek téged, az anyukádat, a kisöcsédet, és a kisbabát is. A jó Szemirámisz királynő éppen ezért építtette több mint száz évvel ezelőtt. Még soha nem jutott át rajta az ellenség,

úgyhogy szaladj szépen vissza az anyukádhoz, és mondd meg neki, hogy nem kell aggódnia, Babilon falai megvédelmezik őt és a családotokat.

Az öreg Banzar nap mint nap megjelent az őrhelyén, és figyelte, ahogy az erősítés elfoglalja helyét a kapuk mögött. Végignézte, ahogy a katonák még sebesülten is utolsó csepp vérükig harcolnak a városért. Körülötte állandóan rémült polgárok gyülekeztek, és aggódva tudakolták, hogy kiállják-e a falak az ostromot. Banzar egy sokat próbált katona méltóságával válaszolt a kérdésekre.

– Babilon falai megvédenek benneteket!

A harcok három hétig és öt napig tartottak, s ez idő alatt egy percre sem csitult a küzdelem. Ahogy az út lassan sártengerré vált az újonnan érkezettek és távozók állandó menetelésétől és iszapossá a rengeteg sebesült vértől, úgy lettek egyre keményebbek és zordabbak Banzar arcvonásai. A lemészárolt támadók mindennap halomban heverték a falak előtt, és csak este jöttek értük baj társaik, hogy eltemessék őket.

A negyedik hét ötödik napján hirtelen elült a lárma, s a nap első sugarai megvilágították a visszavonuló ellenséges sereget.

A védők soraiból örömujjongás csapott a magasba, és mindenki tudta, hogy mi ennek az oka. A falak mögött várakozó csapatok is éljenezni kezdtek, és az utcán ácsorgó városlakók csatlakoztak hozzájuk. Perceken belül már mindenkihez eljutott a győzelem híre.

Az emberek kirohantak a házaikból, és az utcák megteltek az izgatott tömeg morájával. Végre kitörhettek a hosszú heteken át visszafojtott érzelmek, s a város örömmámorban úszott. Bel templomának legmagasabb tornyán immár vidáman égett a győzelem lángja. A kékes füst az ég felé szállt, s a távollévőknek is hírül adta, hogy Babilon falai ismét ellenálltak a hatalmas, vérszomjas ellenfélnek, amely a mesés kincsekre tört, és rabszolgaságba akarta taszítani a város lakóit.

Babilon évszázadokon át több támadást is átvészelt, mivel *védelmi rendszere kiválóan működött*. Nem is lehetett volna másképp, hiszen Babilon falai kiválóan példázták az ember védekezésre való vágyát. Ez a vágy az ember veleszületett tulajdonsága, s ugyanolyan erős ma is, mint régen. A modern kor lakói azonban már a védekezés többfajta módja közül választhatnak.

Manapság a biztosítások, takarékbetétek és biztonságos befektetések jelentik számunkra a megrendíthetetlen falakat, s általuk megóvhatjuk

magunkat és szeretteinket a váratlan tragédiáktól, melyek bármely ajtón bekopogtathatnak, s letelepedhetnek bármely kandalló elé.

Az ember nem létezhet megfelelő védelem nélkül!

[Tartalom](#)

A babiloni tevekereskedő

Minél éhesebb valaki, annál tisztább lesz az elméje, és annál érzékenyebbé válik az ételek illata iránt.

Tarkad, Azure fia, legalábbis így gondolta. Két álló napon át nem evett semmit, csak két apró fűgét, melyeket egy kert falán átnyúlva csent el. Mielőtt meg leszakíthatta volna a harmadikat, megjelent egy dühös asszony, és végigkergette az utcán. A nő éles kiabálása még akkor is a fülében csengett, amikor belépett a piac területére és ez a kellemetlen emlék gátolta meg nyugtalan ujjait abban, hogy, ellopja a kofák kosaraiból a csábító gyümölcsöket.

Eddig még soha életében nem vette észre, hogy milyen hatalmas mennyiségű élelmiszer kerül a babiloni piacra, s milyen jó illata van ezeknek az étkeknek. Tarkad elhagyta a piacot, és a fogadó felé indult. Megállt a bejáratnál, majd fel-alá kezdett sétálni az épület előtt. Abban reménykedett, hogy találkozik egy ismerőssel, aki kölcsönad neki egy kis aprópénzt, hogy mosolyt csalhasson a fogadó barátságtalan tulajdonosának arcára, s az tisztelettel bánjon vele. Tisztában volt vele, hogy pénz nélkül nem szívesen látott vendég a fogadóban.

Töprengése közepette hirtelen szemtől szembe találta magát az egyetlen emberrel, akit el akart kerülni. Dabasir, a tevekereskedő magas, vékony alakja zavarba hozta, mivel minden barátja és ismerőse körül, akiktől kölcsönt kért, előtte szégyellte legjobban, hogy nem tudja megadni a tartozását.

Dabasir tekintete felcsillant, ahogy meglátta a fiút.

– Nahát! Pontosan téged kereslek, Tarkad. Azt remélem, hogy vissza tudod adni a két rézpénzt, amit egy holdtöltével ezelőtt adtam neked és az ezüstöt, amit még annál is régebben. Örülök, hogy találkoztunk. Tudod, már ma szükségem lenne a pénzre. Nos, vissza tudod fizetni, fiú?

Tarkad zavartan toporgott, s az arca bíborszínű lett. Üres gyomra miatt nem érzett elég erőt magában ahhoz, hogy vitába szálljon Dabasirral.

– Sajnálom... nagyon sajnálom... – motyogta halkan – de nincs sem rézpénzem, sem pedig ezüstöm, hogy visszaadhassam neked, amivel tartozom.

– Akkor szerezd meg! Bizonyára nem okoz nehézséget, hogy keress néhány rézpénzt és egyetlen ezüstöt, s ezzel megháláld édesapád régi barátjának nagylelkűségét, aki kisegített, amikor bajban voltál.

– A balszerencse üldöz, ezért nem tudok fizetni.

– Balszerencse!? Saját gyengeségedért ne okold az isteneket! A balszerencse mindenkit üldöz, aki kölcsönkér, de elmulasztja törleszteni a tartozását. Gyere velem, fiam. Ebéd közben mesélek neked egy történetet.

Tarkad arca megvonaglott Dabasir őszinte, kíméletlen beszédét hallva, de legalább annak örült, hogy beléphet a fogadó ajtaján. Dabasir a helyiség távolabbi zuga felé vezette, ahol kisebb szőnyegekre telepedtek.

Amikor Kauskor, a tulajdonos mosolyogva hozzájuk lépett, Dabasir a szokásos módon köszöntötte.

– Te kövér sivatagi gyík, hozz nekem egy barnára sült, szaftos kecskelábat, valamint kenyeret, és a házadban található valamennyi zöldségből egy keveset, mert éhes vagyok, és sokat akarok enni. El ne feledkezzetek a barátomról! Hozz neki egy kancsó vizet, de jól hűtsd le, mert meleg van odakint.

Tarkad elszomorodott. Itt kell ülnie, és vizet kell innia, mialatt ez az ember el tüntet egy egész kecskelábat. Nem szólt azonban egy szót sem, mert nem tudta, mit is mondhatna.

Dabasir azonban szemmel láthatóan nem kívánt csendben maradni. Mosolyogva, udvariasan integetett a többi vendégnek, akik mindannyian ismerték.

– Hallottam, egy utazótól, aki nem rég tért vissza Urfából, hogy van egy gazdag férfi, aki olyan vékonyra vágatott egy kőtáblát, hogy át lehet rajta látni. Betette a háza ablakába, hogy az eső ne essen be rajta. Az utazó állítása szerint sárga színe van, s amikor átnézett rajta, a kinti világot különösnek, szinte valószínűtlennek látta. Mit szólsz ehhez, Tarkad? Gondolod, hogy az ember láthatja más színben a világot?

– Azt hiszem, igen – felelte a fiú, de a tekintetét egy pillanatra sem tudta levenni a Dabasir előtt illatozó, kövér kecskelábról.

– Nos, én magam biztosan tudom, hogy ez így van, mivel én is láttam már más színben a világot. A történet, amelyet el akarok neked mesélni, arról szól, hogyan nyertem vissza éleslátásomat

– Dabasir mesélni fog – suttogta a mellettük ülő férfi a társának, s közelebb húzta a szőnyegét a tevekereskedőhöz.

A többi vendég az ételével együtt körük gyűlt, és félkörben ülve helyezkedett el. Mindannyian hangosan rágták az ételüket, és húsos falatjaikat meggondolatlanul lóbálták Tarkad előtt. Egyedül ő éhezett a teremben. Dabasir nem kínálta meg a kecskéből, és még azt a darabka kenyeret sem vehette fel, amely a férfi tányérjáról véletlenül a földre hullott.

– A történet, amelyet hallani fogtok kezdte Dabasir, és egy pillanatnyi szünetet tartott, hogy jóízűt haraphasson a kecskelábból –, az életem egy korai szakaszáról szól. Elmondom nektek, hogyan lett belőlem tevékereskedő. Tudtátok, hogy egykor rabszolga voltam Szíriában?

A hallgatóság döbbenten felmorajlott, Dabasir pedig elégedetten nyugtázta bejelentése hatását.

– Amikor fiatal voltam – folytatta, miután ismét jót harapott a húsból kitanultam apám mesterségét, és nyeregkészítő lettem. Együtt dolgoztam vele a műhelyében, és rövidesen megházasodtam. Mivel fiatal, és némiképp tapasztalatlan voltam, keveset kerestem, és csak arra volt elég a pénzem, hogy szerény körülmények között éldegéljek csodaszép feleségemmel. Eközben olyan drága dolgokra vágytam, amelyeket nem engedhettem meg magamnak. Rövidesen rájöttem, hogy a boltosok megbíznak bennem, és nem bánják, ha nem fizetem meg időben a tartozásomat.

Mint már mondtam, fiatal voltam és tapasztalatlan, így aztán nem tudhattam, hogy aki többet költ, mint amennyit keres, és a saját vágyai kielégítésére mások pénzét használja fel, az előbb-utóbb bajba kerül, és megaláztatás lesz az osztályrésze. Engedtem tehát szeszélyemnek. Pompás, fényűző dolgokat vásároltam hű feleségemnek, és az otthonunkba olyasmiket vettem, amiket nem engedhettünk meg magunknak.

Fizettem, amikor tudtam, és egy ideig minden rendben ment. Rövidesen azonban rá kellett döbbennem, hogy a keresetemből nem tudok úgy megélni, hogy közben törlesztem az adósságomat. A hitelezők zaklatni kezdtek, hogy fizessem ki a mértéktelen mennyiségű, drága árut, amit vettem, így aztán az életem lassan iszonyattá vált. Kölcsönkértem a barátaimtól, de nekik sem tudtam visszaadni a pénzüket. A helyzetem rosszról még rosszabbra fordult. A feleségem visszatért az édesapjához, én pedig úgy döntöttem, hogy elhagyom Babilont, és egy másik városban próbálok szerencsét.

Két éven keresztül nyughatatlan, nyomorult életet éltem, és különböző karavánok kereskedőinek dolgoztam. Aztán rablók bandájához csapódtam, akik a sivatagot járva védtelen karavánokat fosztogattak. Mindez méltatlan

volt az apám fiához, de egy színes kő táblán keresztül szemléltem a világot, így nem fogtam fel, hogy elindultam lefelé a lejtőn.

Az első portyázásunk sikeres volt, mivel kifosztottunk egy selymet, aranyat és más értékes árut szállító karavánt. A zsákmányt Ginirbe vittük, ahol eltékoztunk mindent.

Második alkalommal már nem voltunk ilyen szerencsések. Nem sokkal azután, hogy megszereztük a zsákmányt, megtámadott bennünket a helyi törzsfőnök és dárдавetői, akik fizetett védelmezői voltak a karavánnak. Két vezetőnket megölték, minket pedig Damaszkuszba vittek, ahol megfosztottak a ruháinktól, és eladtak bennünket rabszolgának.

Engem két aranyért egy szíriai sivatagi törzsfőnök vásárolt meg. Kopaszra nyírtak, és ágyékkötőmben semmiben sem különböztem a többi rabszolgától. Mivel nyughatatlan fiatalember voltam, kalandként fogtam fel a történeteket egészen addig, amíg a gazdám fel nem ajánlotta négy feleségének, eunuchi szolgálatra.

Akkor döböntem rá, hogy milyen reménytelen helyzetbe kerültem. A sivatagi emberek vadak és háborút kedvelő népek voltak, nekem pedig nem volt fegyverem, így ki voltam szolgáltatva kényüknek – kedvüknek, és semmi esélyem nem volt a szabadulásra.

Rettegve túrtam, hogy a négy asszony tetőtől talpig végigmustráljon. Fogalmam sem volt róla, hogy számíthatok-e a könyörületességükre. Sira, az első feleség idősebb volt a többiekénél. Az arca kifejezéstelen maradt, ahogy engem nézett, így tekintetemet vigasztalanul a második asszonyra emeltem. A szépség oly megvetően mért végig, mintha csak egy eltiprandó féreg lennék, a két fiatalabb nő pedig kuncogott, s látszólag izgalmas, mókás játékként fogták fel a történeteket.

Örökkévalóságnak tűnt, amíg ott álltam, és vártam az ítéletet. Mindegyik asszony a másikra akarta ruházni a döntés jogát, de végül Sira szólalt megjéghideg hangján.

– Van elég eunuchunk, tevegondozónk azonban alig, ráadásul mindegyik használhatatlan. Ma is ellátogatnék az anyámhoz, aki lázasan fekszik, de nincs olyan rabszolga, akire rábíznám a tevéim vezetését. Kérdezd meg a rabszolgától, hogy ért-e a tevékhez?

Igyekeztem leplezni lelkesedésemet, s a következőképpen válaszoltam:

– Le tudom térdeltetni az állatot, meg tudom pakolni málhával, s hosszú úton is fáradtság nélkül tudom őket vezetni. Ha szükség van rá, megjavítom a hámjukat is.

– A rabszolga megfelelőnek látszik – felelte a gazdám. – Ha kívánod, Sira, vedd magad mellé ezt az embert vezetőnek.

Így kerültem hát Sira tulajdonába, és még aznap hosszú útra veztettem a tevéjét. Megragadtam az alkalmat, és megköszöntem a segítségét, ugyanakkor azt is elmondtam neki, hogy nem rabszolgaként jöttem a világra, és az apám tiszteletreméltó nyeregkészítő Babilonban. Meséltem a velem történekről, és a válaszában sokáig töprengtem.

– Hogy nevezheted magadat szabad embernek, amikor gyengeséged efféle bajba sodort? Ha valaki szolgálalelkű, mindegy, hogy miként látta meg a napvilágot, szolga lesz belőle. Ha valakit szabadlelkűnek születik, balszerencséje ellenére is megbecsült polgára lehet városának.

Több mint egy éven át voltam rabszolga, de hiába éltem szolgaként lélekben nem lett az belőlem. Egy nap Sira megkérdezte tőlem, miért nem szórakozom és beszélgetek a többi rabszolgával, amikor pihenőnk van.

– Azon gondolkozom, amit tőled hallottam – feleltem. – Gyakran eltöprengem, hogy szolgál szívvel vagyok-e megátkozva. Nem illek közéjük, ezért külön ülök.

– Én magam is így teszek – válaszolta az asszony. – Apám óriási hozományt adott velem, ezért mehettem férjhez. Az uram nem kíván engem, bár ez az, amire minden nő vágyik. Emiatt, és mert meddő vagyok, nem szülhetek gyermeket, ezért külön kell ülnöm. Ha férfi lennék, inkább meghalnék, minthogy szolgaként éljek, de a törzsünk szokásai amúgy is szolgasorba alacsonyítják az asszonyokat.

– Mit gondolsz rólam most? kérdeztem hirtelen. Egy férfi vagy egy rabszolga szíve dobog a mellkasomban?

– Vissza akarod fizetni a Babilonban felhalmozódott tartozásodat?

– Igen, szeretném, de nem tudom, hogyan kezdjek hozzá.

– Ha nem teszel semmit, és hagyod, hogy az évek anélkül teljenek el, hogy törlesztenéd az adósságodat, akkor szánelmas szolgálélek vagy. Minden férfi az, aki nem tiszteli önmagát, és egy férfi sem tisztelheti önmagát, ha nem fizeti vissza adósságait.

– De hát mit tehetnék, hiszen rabszolga vagyok az országokban?

– Maradj is az, te szánelmas báb.

– Nem vagyok szánelmas báb! – csattantam fel dühösen.

– Bizonyítsd be!

– Hogyan?

– Tudom, hogy nagy királyod minden erejével azon van, hogy szembeszálljon az ellenségeivel. Neked az adósságaid jelentik az ellenséget, hiszen azok üldöztek el Babilonból. Nem törődtél velük, így a nyakadra nőttek. Ha férfiként felvetted volna velük a harcot, lehet, hogy legyőzted volna őket, s most megbecsült polgára lennél városodnak. Te azonban gyáván megfutamodtál, és ostoba gőgöd rabszolgává alázott.

Sokat gondolkoztam Sira kíméletlen vádjain, és elmémben rengeteg dolog fogalmazódott meg, melyek segítségével be akartam bizonyítani, hogy nem vagyok szolgálalelkű, de nem volt rá alkalmam, hogy kimondjam, amit érzek. Három nappal később az úrnőm értem küldte a szolgálólányát.

– Az anyám ismét nagyon rosszul van – mondta Sira. – Nyergeld fel a férjem csordájából a két legjobb tevét. Hosszú útra készülj, úgyhogy hozz több vizestömlőt. A szolgálólány a konyhasátorban majd ad élelmet.

Felmálháztam a tevéket, s közben egyre csak azon töprengtem, hogy miért kell ilyen hatalmas mennyiségű élelmiszert magunkkal vinnünk. A szolgálólány a hátul lévő tevéen ült, én pedig szokás szerint elől vezettem úrnőm állatát. Sötétedéskor értük el az édesanya házáat. Sira aludni küldte a szolgálólányt, majd hozzám fordult:

– Dabasir, szolgálélek vagy egy szabad ember lelke lakozik benned?

– Szabad emberé – válaszoltam határozottan.

– Most itt a lehetőség, hogy bebizonyítsd. A gazdád lerészegedett, és az emberei is alaposan a kupa fenekére néztek. Vidd ezt a két tevét, és szökj meg! Az egyik zsákban találsz néhány ruhát, hogy ne ismerjenek fel az úton. Azt mondom majd a többieknek, hogy elloptad a tevéket és megszöktél, miközben én az anyámnál voltam.

– A szíved aranyból van, akár egy királynőé. Nagyon szeretném, ha boldoggá tehetnék.

– Boldogság nem vár egy szökevény asszonyra, aki messzi földön, idegen emberek között keresi a boldogulását. Indulj hát, s a sivatag istenei oltalmazzanak, mert utadon kevés élelmet és vizet lelsz majd.

Nem kellett sok biztatás, melegen megköszöntem Sira segítségét, és elindultam az éjszakában. Nem ismertem azt a különös országot, és még csak halvány sejtésem volt azzal kapcsolatban, hogy merre lehet Babilon. Ennek ellenére bátran nekivágtam a sivatagnak, és a hegyek felé vettem az irányt. Az egyik tevét megültem, a másikat pedig kantárszáron vezettem. Egész éjjel, és még másnap is utaztam, mert attól tartottam, hogy lecsap

rám a szörnyű sors, mely a gazdáját meglopó, szökésben lévő rabszolgákra várt.

Késő délután elértem egy kietlen, kopár vidéket, melynek éles kövei felsebezték hűséges tevéim lábát. Ennek az lett a következménye, hogy az állatok lassan, fájdalmasan kullogtak a forróságban. Nem találkoztam sem emberrel, sem pedig vadállattal, s látva ezt a félelmetes, barátságtalan tájat, ezen egy cseppet sem csodálkoztam.

Lefeküdtem a földre, és csak akkor ébredtem fel, amikor a nap első sugarai az arcomra vetődtek.

Amikor körülnéztem, láttam, hogy a tevéim bágyadtan hevernek nem messze tőlem. A kietlen, sziklával, homokkal és tüskés bokrokkal tarkított tájon nyoma sem volt víznek és élelemnek, nem hogy ember, de még állat számára sem.

Lehet, hogy ez a békés, síri csend jelenti számomra a véget? Az elmém tisztább volt, mint valaha, s a testem jelentéktelenné vált. Cserepes, vérző ajkamról, száraz, feldagadt nyelvemről és korgó gyomromról már előző nap megfeledkeztem.

Tekintetem a távolba révedt, és ismét a fülemben csengett a sokszor hallott mondat: szolgálélek vagy egy szabad ember lelke lakozik benned? Hirtelen megvilágosodtam, és rájöttem, hogy ha szolgálélek vagyok, akkor feladom a küzdelmet, és szökevény rabszolgához méltón ott pusztulok el a sivatagban.

Ha azonban szabad embernek érzem magam, minden erőmmel azon leszek, hogy visszatérhessek Babilonba, törleszthessék az adósságomat, boldoggá tegyem a feleségemet, aki őszintén szeret, és békességet, megnyugvást vigyek a szüleimnek.

Eszembe jutottak Sira szavai: az adósságod az ellenséged, s ki üldözött téged Babilonból. Így is volt. Miért nem álltam ki magamért igazi férfi módjára? Miért hagytam, hogy a feleségem visszatérjen az apjához?

Hirtelen különös dolog történt. A világot teljesen más színben láttam, mint addig. A kőtábla többé nem festette színesre a körülöttem lévő dolgokat, s végre nyilvánvalóvá váltak számomra az élet valódi értékei.

Meghalni a sivatagban? Soha! Végre megértettem, mit kell tennem. Először is vissza akartam jutni Babilonba, hogy szembenézzek azokkal, akiknek tartoztam. El akartam mondani nekik, hogy évekig tartó vándorlás és balszerencse után visszatérek, hogy olyan hamar rendezzem az adósságaimat, amilyen hamar csak az istenek engedik. Aztán otthont

akartam teremteni a feleségemnek, és olyan polgárrá akartam válni, akire a szülei büszkék lehetnek.

S bár az adósság az ellenségem volt, az emberek, akiknek tartoztam, a barátaimmá váltak, mert megbíztak bennem, és hittek a szavaimban.

Elcsigázva feltápáskodtam a földről. Mit számít az éhség? Mit számít a szomjúság? Csak mellékes apróságnak tűntek hosszú utamon. Egyre csak a lelkemben élő szabad ember sürgetését hallottam: siess vissza Babilonba, hogy legyőzhesd az ellenségedet, és kárpótolhasd a barátaidat!

Tevéim homályos tekintete kitisztult, ahogy meghallották a szavaimból áradó lelkesedést. Többszöri próbálkozás után, erejüket megfeszítve felálltak, és százalmas eltökéltséggel vágtak neki az észak felé vezető útnak. Valami azt súgta, hogy rövidesen rátalálunk Babilonra.

Nem sokkal később vízre bukkantunk, és egy termékenyebb vidékre értünk, ahol fű, és gyümölcs is termett. Szerencsénkre rövidesen meglettük a Babilonba vezető utat. Tudjátok, egy szabad ember úgy tekint az életre, mint legyőzendő nehézségek sokaságára, míg a szolgalelkű csak nyüszít, és azt kérdezzeti magától: hogyan is szállhatna szembe a sorsával, hiszen csak egy rabszolga.

Nos, mi a helyzet veled, Tarkad? Üres gyomrod miatt kitisztul t az elméd? Kész vagy elindulni az úton, amely az önbecsülés felé vezet? Képes vagy végre színes kőtábla nélkül látni a világot? Őszintén vissza akarod fizetni az adósságodat, bármilyen sok is legyen az, és ismét Babilon megbecsült polgára kívánsz lenni?

A fiatalember szemében könnyek gyűltek. Felpattant a helyéről, és így szólt:

– Utat mutattál nekem, és már érzem is, hogy a lelkem ismét egy szabad emberé.

– Mit tettél, Dabasir, amikor visszatértél városodba? – kérdezte az egyik hallgató.

– *Ahol van elszántság, ott remény is van arra, hogy megleljük a helyes utat* – válaszolta Dabasir. Először végiglátogattam minden hitelezőmet, és megértésükért könyörögtem. Megígértem, hogy minél hamarabb visszafizetem a kölcsönt. Legtöbbször örömmel fogadtak, és felajánlották a segítségüket, de voltak olyanok is, akik szidalmakat zúdítottak a nyakamba. Valódi segítséget Mathontól, a hitelezőtől kaptam. Amikor megtudta, hogy tevékre felügyeltem Szíriában, elküldött az öreg Nebaturhoz, a tevekereskedőhöz, akit jó királyunk megbízott, hogy vásároljon több

csordányi egészséges állatot a nagy hadjáratra. Segítsége révén kiválóan hasznosíthattam a tudásomat, és szépen lassan visszafizettem minden egyes rézpénzt és ezüstöt. Rövidesen már emelt fővel járhattam az emberek között, és újra megbecsült polgára lettem városomnak.

Dabasir ismét az ételének szentelte minden figyelmét.

– Kauskor, te csúszó-mászó kiáltotta a konyha felé –, ez az étel hideg! Hozz még friss húst az új sütésből. Tarkadnak, régi barátom fiának is hozz egy szép nagy adagot, hiszen a fiú éhes, így aztán együtt fogunk lakmározni.

Így végződött tehát Dabasir, a babiloni tevékereskedő története. Rabszolgaként ráébredt egy hatalmas igazságra, amely jóval az ő ideje előtt is ismert volt a bölcs emberek számára.

Ez az igazság minden évszázadban kisegítette az embereket a bajból, s hozzájárult ahhoz, hogy sikeresek legyenek. A jövőben is azok szolgálatára lesz majd, akik elég okosak ahhoz, hogy megértsék varázslatos hatalmát. Álljon tehát itt ez a bölcsesség, hogy mindenki okulhasson belőle:

Ahol van elszántság, ott remény is van arra, hogy meglegjünk a helyes utat

[Tartalom](#)

A babiloni agyagtáblák

St. Swithin Főiskola
Nottinghami Egyetem
Newark-on-Trent
Nottingham

1934. október 21.

*Franklin Caldwell professzornak, a brit tudományos expedíció tagjának,
Hillahba, Mezopotámiába*

Drága professzorom!

*Az agyagtáblák, melyek Babilon ősi romjainál folytatott ásatásából
valók, megérkeztek hozzám a levelével együtt. Teljes mértékben lenyűgöztek,
s hosszú, kellemes órákat töltöttem szövegük lefordításával. Azonnal
válaszolniom kellett volna a levelére, de inkább megvártam, amíg befejezem
a fordításokat, melyeket mellékelten küldök.*

*Hála az önnek köszönhető gondos csomagolásnak és az anyag megfelelő
tartósítókkal való kezelésének, a táblák sérülés nélkül érkeztek hozzám
Biztosra veszem, hogy önt is ugyanúgy lenyűgözik majd a történetek, ahogy
minket is itt a laboratóriumban. Az ember azt várná, hogy a ködös, távoli
múlt románcokról és kalandokról regél, s olyan történeteket tár elénk, mint
az Ezeregyéjszaka meséi. Ehelyett egy Dabasir nevű férfi gondjairól
olvashattunk, aki vissza akarta fizetni az adósságait. Mindebből kiderült
számunkra, hogy jó öreg világunk a várakozásokkal ellentétben mit sem
változott az elmúlt ötezer évben.*

*Különös, de ezek a régi feljegyzések, a diákok szavajárásával,
„kiakasztanak”. Főiskolai professzorként és gondolkozó emberi lényként
elméletileg járatosnak kellene lennem a tudomány minden területén. Mégis,
egyszer csak feltűnik egy öreg fickó Babilon porlepte romjai közül, és olyan
megoldást javasol adósságaink törlesztésére, amelyről még soha nem*

hallottam Ugyanakkor azt is elmeséli, hogyan tömhetnék meg a tárcánkat pénzzel.

Kellemes gondolat, és érdekes lenne kipróbálni, hogy Dabasir elméletei ugyanúgy megállnák-e a helyüket ma, mint egykor Babilonban. Mrs. Shrewsbury és jómagam azt tervezzük, hogy a saját ügyeinkkel kapcsolatban kipróbáljuk Dabasi r ötleteit.

Sok szerencsér kívánok csodálatos munkájához. és őszinte lelkesedéssel várom, hogy ismét a szolgálatára lehessenek.

*Tisztelettel:
Alfred H. Shrewsbury,
Archeológia Tanszék*

Első agyagtábla

Amikor a hold kerekre dagad, én, Dabasir, aki nemrégiben tértem haza Szíriából, hogy visszafizessem temérdek adósságomat, és ismét tiszteletreméltó polgára legyek szülővárosomnak, Babilonnak, agyagba róttam történetemet, hogy okuljak és tanuljak belőlük, amíg minden vágyam nem teljesül.

Jó barátom, Mathon, a hitelező bölcsessége, valamint tökéletes terve segítségével kívánok adóssággal terhes polgárból szeretve tisztelt, vagyonos emberré válni.

A terv révén három hőn áhított vágyamat válthatom valóra.

Először is, megtanulhatom, miként legyek tehetős kereskedő.

A keresetem egytized részét félreteszem, hiszen Mathon bölcs szavai szerint:

Aki aranyat és ezüstöt tart a tarsolyában, és nem kell elköltenie azt, az boldog jövőt biztosíthat a családjának, és hűséges lesz a királyához.

Akinek viszont csak néhány rézpénz lapul az erszényében, az nem gondol a családjára, és nem törődik királyával.

Ha valakinek egyáltalán nincs pénze, az kegyetlenül bánik a családjával és hűtlen a királyához, mivel a szíve keserű és üres.

Aki el akarja érni a célját az életben, annak legyen néhány csilingelő érmeje a tarsolyában, szíve melegével szeresse a családját, legyen hű a királyához!

Másodszor, megígérem, hogy támogatom és ruházom jó feleségemet, aki visszatért hozzám az apja házából. Mathon szerint, ha gondját viselem

szerető hitvesemnek, nő az önbecsülésem, s szerelméből erőt meríthetek, hogy elérjem kitűzött céljaimat.

Ezért aztán keresetem héttizedét arra fordítom, hogy szebbé tegyem az otthonunkat, ruhákat vegyek, legyen mit ennünk, és maradjon egy kis pénzünk arra is, hogy kedvteléseinknek, kedvenc időtöltéseinknek hódolhassunk. Mathon óva int azonban attól, hogy többet költsek a kelleténél. Ez tehát a sikeres terv alapja, mely szerint nem szabad olyasmit vennem, amit nem tudok kifizetni az erre szánt összegből.

Második agyagtábla

Harmadjára pedig azt ígérem meg, hogy a keresetemből kifizetem az adósságaimat

Valahányszor telihold lesz, a bevételem kéttizedét becsületesen és igazságosan szétosztom azok között, akik bíztak bennem, és akiknek pénzzel tartozom. Így rövidesen teljes mértékben felszabadulhatok az adósságok alól.

A biztonság kedvéért agyagtáblára írom azoknak a nevét, akik hitelezőim voltak, s a pontos összeget is megadom, amit vissza kell nekik fizetnem.

Fahru, a takács: két ezüst, hat rézpénz.

Sinjar, a pamlagkészítő: egy ezüst.

Ahmar, a barátom: három ezüst, egy rézpénz.

Zankar, a barátom: négy ezüst, hét rézpénz.

Askamir, a barátom: egy ezüst, hét rézpénz.

Harinsir, az ékszerész: hat ezüst, két rézpénz.

Diarbeker, apám barátja: négy ezüst, egy rézpénz.

Alkahad, a háztulajdonos: tizennégy ezüst.

Mathon, a hitelező: kilenc ezüst.

Birejik, a gazdálkodó: egy ezüst, hét rézpénz.

(Innentől kezdve a szöveg olvashatatlan.)

Harmadik agyagtábla

Ezeknek a hitelezőknek összesen száztizenkilenc ezüsstel és száznegyvenegy rézpénzzel tartoztam. Mivel nem láttam módját a pénz törlesztésének, ostoba módon engedtem, hogy a feleségem visszatérjen az

apjához, én magam pedig a gyors és könnyű meggazdagodás reményében elhagytam szülővárosomat. Sajnos, a távoli vidékeken csak balszerencse ért, így rövidesen a rabszolgaság megalázó csapdájába estem.

Most, hogy Mathon elmondta nekem, miként fizethetem vissza béremből apránként a tartozásomat, rá kell döbbernem, hogy életem legnagyobb hibáját követtem el, amikor megszöktem felelőtlen viselkedésem okozta gondjaim elől.

Ellátogattam hát a hitelezőimhez, és megmagyaráztam nekik, hogy jelen pillanatban nem tudok fizetni, de a munkám révén mindenképpen törleszteni akarom az adósságomat, és erre szánom bérem kéttized részét. Ennyit tudok fizetni, s nem többet, ezért aztán ha türelmesen várnak, rövidesen megkapják azt az összeget, melyet annak idején kölcsönkértem tőlük.

Ahmar, akiről azt hittem, hogy a legjobb barátom, gyalázatosan viselkedett velem, így megalázva kellett elhagynom a házát. Birejik, a gazdálkodó könyörgött, hogy neki fizessek először, mert komoly anyagi gondjai vannak. Alkahad, a háztulajdonos nem akart egyezkedni, s megfenyegetett, hogy ha nem rendezem egy összegben a tartozásomat, megkeserülöm.

A többiek mind elfogadták az ajánlatomat, ezért még elszántabban látok hozzá a törlesztéshez. Rájöttem, hogy könnyebb kifizetni a tartozást, mint állandóan halogatni. Bár nem tehetek eleget minden hitelezőm kérésének, követelésének, igazságosan fogok eljárni mindannyiukkal szemben.

Negyedik agyagtábla

Ismét telihold ragyog ránk. Keményen és elszántan dolgoztam, s jó feleségem támogat az adósságom kifizetéséért kezdett harcomban. Az elmúlt holdhónapban a Nebaturnak vásárolt gyors és egészséges tevékért tizenkilenc ezüstöt kaptam.

Ezt az összeget terv szerint a következőképpen osztottam el: egytizedet félretettem, héttizedet jóságos feleségemnek adtam megélhetésünk végett, kéttizedet pedig olyan igazságosan osztottam szét hitelezőim között, amilyen igazságosan csak tudtam.

Ahmarral nem találkoztam, de a pénzt a feleségénél hagytam. Birejik olyan hálás volt, hogy kezét csókolt nekem. Egyedül az öreg Alkahad volt morcos, és azt követelte, hogy fizessek gyorsabban. Azt válaszoltam neki,

hogy ha megfelelően táplálkoznék és nem lennének gondjaim, akkor esetleg gyorsabban tudnék törleszteni. A többiek megköszönték a pénzt, és elismeréssel adóztak erőfeszítéseimnek.

A holdtölte végére az adósságom majdnem négy ezüstpénzzel csökkent, s két ezüstpénzt félre is tudtam tenni. A lelkem régen volt ilyen könnyű, mint most.

Ismét telihold ragyog ránk. Keményen dolgoztam, de nem jártam túl nagy sikerrel. Csak néhány tevét vettem, s tizenegy ezüstpénzt kerestem. Annak ellenére, hogy nem vásárolhattunk magunknak új ruhát, és zöldségféléken kívül jóformán alig eszünk mást, jóságos feleségem és én továbbra is tartjuk magunkat a tervünkhöz. Ismét félretettem a tizenegy ezüst egytized részét, s a héttized részéből éljük mindennapjainkat. Csodálkoztam, amikor Ahmar megdicsért, pedig csak kisebb összeget tudtam neki adni. Birejik ugyanígy tett. Alkahad viszont dührohamot kapott, de amikor megmondtam neki, hogy ha nem tetszik, visszaadhatja a pénzt, lecsillapodott. A többiek, mint eddig, elégedettek voltak.

Ismét telihold ragyog ránk, s repes a szívem a boldogságtól. Felfedeztem egy kiváló tevecsortát, és több egészséges állatot vásároltam, így a bevételem ebben a holdhónapban negyvenkét ezüstre rúg. A feleségem és én vettünk néhány szandált és ruhát, melyekre már régóta szükségünk volt. Végre bőségesen ehettünk húst.

A hitelezőinknek több mint nyolc ezüstpénzt fizettünk ki. Ezúttal még Alkahad sem dühöngött.

A kiváló terv segítségével rövidesen magunk mögött hagyhatjuk adósságainkat, és félretehetünk némi pénzt.

Amióta utoljára róttam az agyagtáblára, háromszor volt telihold, és én minden holdhónapban félretettem keresetem egytizedét Szerető feleségemmel magunkra költöttük a pénz héttized részét, bár előfordult, hogy nélkülöznünk kellett. A hitelezők kéttizedet kaptak kézhez.

A tarsolyomban huszonegy ezüstpénz lapul, mely fölött kizárólag én rendelkezem. Ismét visszanyertem az önbizalmamat, és büszkén, emelt fővel járhatok barátaim között. A feleségem kiválóan vezeti a háztartást, és gyönyörű ruhákban jár. Boldogok vagyunk, hogy együtt élhetünk.

A terv felbecsülhetetlen értékkel bír, hiszen tiszteletreméltó embert faragott az egykori rabszolgából.

Ötödik agyagtábla

Ismét telihold ragyog ránk, de már jó ideje, hogy nem róttam az agyagtáblára. Igazság szerint egészen pontosan tizenkét holdhónap telt el az utolsó feljegyzésem óta. Ezúttal azonban nem felejték el róni, hiszen a mai napon végre kifizettem az adósságaimat Jóságos feleségem és hálás személyem hatalmas lakomával ünnepeljük meg, hogy elszántságunk meghozta eredményét.

Hitelezőimnél tett utolsó látogatásom alkalmával sok minden történt, amire életem végéig emlékezni fogok. Ahmar könyörgött, hogy bocsássam meg durva szavait, és azt mondta, hogy minden ismerőse közül az én barátságomra vágyik leginkább.

Az öreg Alkahad egészen kedves volt velem szemben, s így szólt:

– Egykor puha agyag voltál, melyet úgy alakíthatott bármely kéz, mely hozzád ért, ahogy akart, de bronzzá váltál, s többé nem hagyod, hogy az emberek kényükre-kedvükre változtassanak rajtad. Ha bármikor ezüstre vagy aranyra lenne szükséged, fordulj hozzám bizalommal.

Nem Alkahad az egyetlen ember, aki nagy becsben tart. Sokan vélekednek kedvezően rólam; jóságos feleségem tekintetében oly fény gyúl, ha rám néz, hogy attól bármely férfiember önbecsülése az egekben szárnyalna.

A bölcs terv segítségével sikerült kifizetnem adósságaimat, és az erszényemben mindig csilingel ezüst és arany. Javaslom mindenkinek, aki szeretne előbbre jutni az életben, hogy szívlelje meg a történetemet. Ha egy volt rabszolga tisztességes megélhetést biztosít magának, és a leírt módszerrel törleszti az adósságait, akkor bármelyik ember megtalálhatja általa a boldogulása kulcsát. Én magam is eme bölcs terv alapján fogok élni, mert hiszek abban, hogy így tehetős polgárrá válhatok.

St. Swithin Főiskola
Nottinghami Egyetem
Newark-on-Trent
Nottingham

1936. november 7.

*Franklin Caldwell professzornak, a brit tudományos expedíció tagjának,
Hillahba, Mezopotámiába*

Drága Professzorom!

Ha tovább folytatja az ásatásait Babilon romjai között, és összehalálkozik a város egykori lakójának, Dabasirnak, az öreg tevekereskedőnek a szellemével, kérem, tegyen meg nekem egy szívességet. Mondja meg neki, hogy a régmúlt időkben agyagtáblára rótt tanácsaival elnyerte néhány angol főiskolai tanár tiszteletét.

Bizonyára emlékszik arra, hogy egy évvel ezelőtt Mrs. Shrewsbury és jómagam próbára tettük a tiszteletreméltó férfiú tervét, hogy kikerüljünk adósságunk börtönéből, és "csilingeljen az erszényünkben némi arany". Bár kétségbeejtő helyzetünket megpróbáltuk eltitkolni barátaink előtt, mégis sokan sejtették, hogy komoly anyagi gondjaink vannak.

Évek óta szégyenteljes adósságok terhe nyomta a vállunkat, s így retteghettem amiatt, nehogy valamelyik hitelezőnk botrányt csináljon, és eltanácsoljanak a főiskoláról. Miközben törlesztettünk, megpróbáltunk félretenni minél több pénzt, de nem jártunk sikerrel. Arra kényszerültünk, hogy borsos áraik ellenére kizárólag azoknál a kereskedőknél vásároljunk, akik még hajlandóak voltak hitelezni nekünk.

Ördögi körbe kerültünk, s a helyzetünk nemhogy javult volna, de egyre rosszabb lett. Olcsóbb szállást nem kereshettünk, mert a háziúrnak is tartoztunk. Küzdelmünk reménytelennek látszott, és úgy tűnt, semmivel sem fordíthatunk a szerencse kerekén.

Itt lépett az életünkbe a maga barátja, az öreg, babiloni tevekereskedő, aki tervével a segítségünkre sietett. Reményt adott nekünk, így aztán a feleségemmel listát készítettünk az adósságainkról, hogy elvigyük mindazoknak, akiknek tartoztunk.

Elmagyaráztam hitelezőinknek, hogy a dolgok jelenlegi állása szerint egyszerűen képtelenség, hogy vissza tudjam fizetni a pénzüket, és szerencsémre, a számítások láttán, ők is belátták igazamat. Elmondtam, hogy az egyetlen sikeres megoldást abban látom, ha minden hónapban félreteszem a fizetésem húsz százalékát, és így kicsivel több, mint két év alatt teljes mértékben törleszthetem az adósságaimat.

Mindannyian rendkívül tisztességesen viselkedtek. A zöldségesünk, egy bölcs öreg, sokat segített könyörületességével. "Ha fizet azért, amit

megvásárol, és apránként törleszti az adósságát, akkor máris jobb a helyzet, hiszen már három éve nem rendezte a számláját" mondta megértően.

Végezetül minden hitelezőnk nevét megegyezés be foglaltam, melyben megígérték, hogy addig nem zaklatnak bennünket, amíg rendszeresen átadjuk nekik keresetünk húsz százalékát. Ezután azt próbáltuk kiötleni, hogy miként élhetünk meg keresetünk hetven százalékából. Elszántuk ugyanis magunkat, hogy a fennmaradó tíz százalékot félretesszük, mivel az ezüstnek és az aranyak már a gondolata is csábító.

Olyan érzés volt, mintha a jó ügy érdekében egy fantasztikus kalandba vágtunk volna bele. Élveztük a tervezgetés és a szervezkedés minden pillanatát, és kényelmesen éldegéltünk a hetven százalékából. Először is rendeztük a lakbérünket, majd kedvenc teamárkáinkat vettük nagytító alá. Mindketten elcsodálkoztunk azon, hogy ha utánajárunk, sok kiváló minőségű terméket megvásárolhatunk viszonylag alacsony áron.

Nem akarom hosszúra nyújtani leveletem, a lényeg az, hogy sikerrel jártunk célunk megvalósításában, és jókedvünk egy pillanatra sem lankadt. Milyen óriási megkönnyebbülést jelentett, hogy rendbe hoztuk az ügyeinket, és nem kísértettek bennünket tovább a kifizetetlen számlák.

Nem szabad megfeledkezmem azonban arról a tíz százalékról sem, melyet félretettünk. Nos, meg kell, hogy mondjam, egy ideig töprengtünk, hogy mihez kezdjünk vele. Kérem, ne nevéssen ki, hiszen ez a dolog legizgalmasabb része. Valódi élményt jelent pénzt gyűjteni, ha az ember tudja, hogy nem muszáj elköltenie. Sokkal nagyobb élvezetet jelent hagyni, hogy a pénz sokasodjon, mint nyakára hágni a félretett összegnek.

Amikor elérkezettnek láttuk az időt, befektettük a tíz százalékot, s kiderült, hogy anyagi újjászületésünk legfontosabb állomásához értünk. Amikor megkapom a fizetésem, ez a tíz százalék a legelső, amit befizetek.

Hihetetlenül megnyugtató érzés, hogy megélhetésünket nem fenyegeti veszély, és a befektetésünk egyre csak növekszik. Mire eljönnek a nyugdíjas évek, és búcsút mondok a tanításnak, csinos összeg vár majd ránk. Elegendő pénzünk lesz ahhoz, hogy idős korunkra ne legyenek anyagi gondjaink.

S mindezt egyetlen csekk segítségével érjük majd el. Tudom, hogy a leírtakat nehéz elhinni, mégis igaz. Egyszerre törlesztjük az adósságainkat, és növeljük a befektetett pénzüsszeget. Ráadásul anyagilag sokkal jobban

kijöviünk, mint eddig valaha. Ki hinné, hogy ekkora változást jelent, ha az ember pénzügyi terv szerint éli az életét.

Jövő év végére minden adósságunkat magunk mögött hagyjuk, és amellet, hogy több pénzt fektethetünk majd be, még egy kis utazgatásra is félretehetünk. Elhatároztuk, hogy ezentúl nem hagyjuk, hogy a megélhetésünkhöz szükséges pénzösszeg meghaladja a bevételünk hetven százalékát.

Most már bizonyára megéri, hogy miért akarjuk megköszönni ennek a bölcs, öreg fickónak, hogy megmentett bennünket a földi pokolból.

Jól tudta, mit beszél, hiszen ő maga is átment ezeken a szörnyűségeken. Azt akarta, hogy mások is tanuljanak keserű tapasztalataiból, ezért aztán hosszú, unalmas órákon át rótt a üzenetét a Babilon romjai közül előkerült agyagtáblákra.

Élményei valódi útmutatást jelentenek sorstársainak, s oly erővel bírnak, hogy még ma, ötezer évvel később is időszerűek és megszívlelendők.

Őszinte híve:

*Alfred H. Shrewsbury,
Archeológia Tanszék*

[Tartalom](#)

Babilon legszerencsésebb embere

Sharru Nada, Babilon kereskedőinek hercege, büszkén haladt karavánja élén. E nemes férfiú kedvelte a finom anyagokat, és szívesen viselt gazdagon díszített, szemet gyönyörködtető ruhákat. Szerette a nemes állatokat, így könnyedén ülte meg szilaj arab telivérjét. Ha az ember ránézett, nem gondolta volna, hogy már jócskán benne jár a korban. Arra sem jött volna rá soha, hogy lelkében vad vihar dúl.

Az út Damaszkuszból hosszú, és a sivatagon át utazóra rengeteg megpróbáltatás vár. Sharru Nadát azonban mindez nem zavarta. Az arab törzsek vérszomjasak, és szívesen rabolják ki a gazdag karavánokat, ő viszont nem tartott tőlük, mert lovas testőrei kiváló védelmet biztosítottak számára.

Nyugtalanságának tárgya az oldalán lovagló fiatalember volt, akit Damaszkuszból hozott magával. A neve Hadan Gula volt, egykori üzlettársának, Arad Gulának az unokája, akinek, úgy érezte, oly nagy hálával tartozik, hogy egy élet nem elég arra, hogy lerója tiszteletét. Szeretett volna tenni valamit az unokáért, de minél többet gondolkozott a dolgon, annál nehezebbnek tűnt az elhatározás.

Mindez magának a fiatalembernek volt köszönhető, aki gyűrűkkel és fülbevalókkal felékszerezve lovagolt mellette. Azt képzele mélyedt el gondolataiban –, hogy a cicoma férfiakkal való, mégis, van ebben a fiúban valami, hiszen határozott arcvonásait a nagyapjától örökölte. Ő azonban soha nem viselt efféle cifra köntösöket. Azért hoztam magammal, hogy segítsek neki talpra állni, és távol maradni a romhalmaztól, melyé apja tette örökségüket. Sharru Nada gondolatait Hadan Gula szavai szakították félbe.

– Miért dolgozol mindig ilyen keményen? Folyton elkíséred a karavánjaidat ezekre a hosszú utakra. Nem szoktál néha megpihenni, hogy élvezd az életet?

Az idősebb férfi elmosolyodott.

– Élvezni az életet? Ha a helyemben lennél, miképpen élveznéd az életet?

– Ha részese lehetnék a tiédhez hasonlatos gazdagságnak, úgy élnék, akár egy herceg. Soha nem lovagolnék az izzó sivatagban, inkább minél hamarabb elkölteném az erszényemet duzzasztó sékeleket. A világ

legcsodásabb köntöseit, és legkülönlegesebb ékszereit viselném. Ez lenne a kedvemre való élet, melynek minden pillanatát kiélvezném.

Mindkét férfi egyszerre nevetett fel.

– A nagyapád nem viselt ékszereket – felelte Sharru Nada, mielőtt meggondolhatta volna válaszát. – Na és mikor dolgoznál? – tette hozzá mosolyogva.

– A munka rabszolgáknak való.

Sharru Nada az ajkába harapott, de egészen addig nem válaszolt, amíg egy lejtős rész aljába nem értek. Itt megrántotta a lova gyeplőjét, és a messzeségben pompázó, zöldellő völgy felé mutatott.

– A völgyön túl már felderengenek Babilon falai. Láthatod Bel templomát, s ha a szemed éles, megpillanthatod az örökmécsesből felfelé szálló füstöt.

– Szóval ez lenne hát Babilon? Mindig vágytam rá, hogy láthassam a világ leggazdagabb városát, hiszen itt lépett a meggazdagodás útjára a nagyapám. Ha még élne, nem kerültünk volna ilyen méltatlan helyzetbe.

– Miért kívánod, hogy nagyapád szelleme a rá kiosztott időn túl is a földön maradjon? Te és az apád folytathatjátok a munkáját.

– Sajnos egyikünk sem rendelkezik a tehetségével. Apám és én nem ismerjük a titkát, mellyel magához vonzotta az aranysékeleket.

Sharru Nada nem válaszolt, csak kissé megrántotta a lova kantárját, s elgondolkozva elindult a völgybe vezető úton. Mögöttük, vörös porfelhőbe burkolózva követte gazdáját a karaván. Nem sokkal később elérték a Királyok útját, és az öntözött földeken keresztül dél felé vették az irányt.

Sharru Nada felfigyelt három idősebb férfire, akik a földjükön szántottak. Különösképpen ismerősnek tűntek számára. Milyen nevetséges! Lehetetlen, hogy az ember negyven éven át mindig ugyanazokkal a szántóvetőkkel találkozzon össze. Ennek ellenére, a lelke mélyén tudta, hogy ugyanazok a férfiak dolgoznak itt, mint negyven éve. Egyikük reszkető kézzel fogta az ekeszarvat, míg a többiek meggörnyedve lépdelték az ökrök mellett, s vesszőjükkel próbálták gyorsabb munkára bírni az állatokat.

Negyven évvel ezelőtt irigyelte ezeket a férfiakat, és szíves-örömetest lett volna a helyükben. Most azonban egészen más a helyzet. Büszkén visszanézett kacskaringózó karavánjára, az értékes damaszkuszi áruval roskadásig pakolt, egészséges tevékre és szamarakra. Mindez csak egy csepp volt hatalmas vagyonából. A szántóvetőkre mutatott, és így szólt:>

– Ezek az emberek negyven éve ugyanazt a földet művelik.

– Miből gondolod?

– Akkor is láttam őket – felelte Sharru Nada, és a múlt árnyai ismét felvillantak elméjében. – Miért nem tudja örökre eltemetni a múltat, és a jelennek élni? Hirtelen olyan tisztán látta maga előtt Arad Gula mosolygós arcát, mintha csak egy festmény lenne, s a cinikus ifjú és közte lévő fal azonnal leomlott.

Hogyan segíthetne ennek a felcicomázott, tékozló fiatalembernek, aki mindenkinél felsőbbrendűnek hiszi magát? Temérdek munkát ajánlhatott azoknak, akik dolgozni szerettek volna, de olyanoknak nem, akik lustaságukat jogosnak vélték. Mégis úgy gondolta, hogy tartozik annyival Arad Gulának, hogy nem hagyja cserben az unokáját. Annak idején ők nem vették félvállról a munkát. Egyszerűen nem úgy nevelték őket.

A terv hirtelen ötlött az agyába, és annak ellenére, hogy elszánta magát a cselekvésre, mégis kétségek gyötörték. Ráadásul figyelembe kellett vennie a családját és társadalmi helyzetét Kíméletlen dologra készült, és biztosra vette, hogy lesznek, akiket akaratlanul is megbánt. Mivel gyors döntéseiről volt híres, elhessegette magától a kétségeket, és a cselekvés mellett határozott:

– Érdekelne, hogy miként lettünk társak egy jól jövedelmező vállalkozásban tiszteletreméltó nagyapáddal?

– Miért nem mondd el inkább, hogyan gazdagodtatok meg? Kizárólag ezt szeretném tudni – felelte a fiatalember.

Sharru Nada figyelmen kívül hagyta a fiú szavait.

– Kezdjük azoknál a szántóvetőknél. Nem voltam idősebb nálad, amikor a menet, melyben társaimmal haladtam, a közelükbe ért. A jó öreg Megiddo, a földműves arra panaszkodott, hogy az emberek milyen lelketlenül végzik a munkájukat. Megiddo mellém volt láncolva. „Látod ezeket a lustaságokat?” – kérdezte felém fordulva. „Az ekeszarvat tartó férfi még csak meg sem próbálja mélyebbre nyomni az ekét a földbe, az ütlegetők pedig képtelenek a barázdában tartani az ökröket. Miből gondolják, hogy anyag munkájuk nyomán dús termés fakad majd?”

– Azt mondtad, hogy Megiddo hozzád volt láncolva? – kérdezte csodálkozva Hadan Gula.

– Igen, a nyakunkra erősített bronzpántnál és nehéz láncunknál fogva. Mellette haladt Zabado, a birkatolvaj, akit Harrounban ismertem meg. Végül egy Kalóz nevű férfi zárta a sort, akinek a valódi nevééről fogalmunk sem volt. Úgy gondoltuk, hogy tengerész lehet, mivel a mellkasát

összefonódott kígyótetoválas fedte, mint a legtöbb tengeri medvének. A sarok tehát négy főből álltak.

– Rabszolga voltál? – kérdezte Hadan Gula ámulva.

– A nagyapád soha nem említette?

– Gyakran beszélt rólad, de ilyesmit még csak nem is sejtetett.

– Olyan ember volt, akire nyugodt szívvel rá lehetett bízni legféltettebb titkainkat. Benned is tökéletesen megbízhatok, ugye? – kérdezte Sharru Nada, és mélyen a fiú szemébe nézett.

– Számíthatsz a titoktartásomra, bár be kell vallanom, hogy sikerült alaposan meglepned. Mondd el, hogy kerültél rabszolgasorba!

Sharru Nada vállat vont.

– Bárkivel megeshet, hogy rosszul alakul a sorsa. Én magam a szerencsejátékoknak és az árpasörnek köszönhetem, meg a bátyám nevetlenségének. Egy csetepaté alkalmával megölte a barátját, s az apám az özvegyének ajándékozott, csak hogy megmentse a bátyámat a jogos ítélethozataltól. Amikor az apám nem tudott összegyűjteni annyi ezüstöt, ami elég lett volna a felszabadításomhoz, az asszony dühében eladott egy rabszolgakereskedőnek.

– Micsoda szégyen és igazságtalanság! kiáltott fel Hadan Gula. – De mondd csak, miképpen szerezted vissza a szabadságodat?

– Majd erről is mesélek, de ne vágjunk a dolgok elébe. Folytatom tehát a történetemet Szóval, ahogy elhaladtunk a szántóvetők mellett, nevetve kigúnyoltak bennünket. Egyikük lekapta a fejéről foltos kalapját, s mélyen meghajolva így kiáltott felénk: „Isten hozott benneteket Babilonban, jó királyunk bizonyára vendégül lát mindannyiótokat! A város falainál folyik majd az ünneplés, s étkül finom sártéglát és hagymalevest szolgálnak fel nektek.”

A Kalóz dühében válogatott szitkokat szórt a kacagó társaság felé. Megkérdeztem a többieket, hogy miért mondták azt a szántóvetők, hogy a király a falaknál vár ránk.

– Azért, mert oda tartunk, hogy téglákat cipeljünk, amíg csak le nem szakad a derekunk. Az is lehet azonban, hogy halálra korbácsolnak, mielőtt még leszakadna a derekad. Hozzám viszont egy ujjal sem nyúlhatnak, mert végzek mindannyiukkal.

– Nem hiszem, hogy a gazdák halálra verik az engedelmes, keményen dolgozó rabszolgákat, hiszen nekik is szükségük van ránk, ezért jól bánnak majd velünk – jegyezte meg Megiddo.

– Ki akar keményen dolgozni? – csattant fel Zabado. Azok a szántóvetők bölcs emberek. Nekik aztán biztos, hogy nem fáj a derekuk, gondtalanul élik világukat.

– Ha kivonod magad a munka alól, nem jutsz egyről a kettőre – tiltakozott Megiddo. – Ha felszántasz egy hektár földet, az egy jó napi munka, s ezt minden gazda tudja. Ha azonban csak a felét csinálod meg, akkor munkakerülő vagy. Én szeretek dolgozni, s büszke vagyok a munkámra, mert egész életemben a munka volt a legjobb barátom. Segítségével rengeteg jó dologhoz jutottam. Megvehettem a birtokomat, a teheneimet, és a termésem is bőséges volt.

– Hát persze, és hol vannak ezek most? – sziszegte Zabado. – Szerintem jobban megéri, ha az ember furfangos, mert akkor nem kell dolgoznia. Ha eladnak bennünket falépítő rabszolgának, meglátjátok, hogy én, Zabado, vizet fogok hordani, vagy valami más könnyű munkát végzek, amíg ti, akik szerettek dolgozni, téglákat fogtok cipelni naphosszat. – Zabado ostobán felnevetett.

Aznap éjszaka aludni sem voltam képes a rémülettől. Közelebb húzódtam az örökhöz, és amikor a többiek már elszenderedtek, minden igyekezetemmel azon voltam, hogy felhívjam magamra az elsőként örökődő Godoso figyelmét. A férfi azok közé a briganti arabok közé tartozott, akik ha elrabolták az ember erszényét, ugyanazzal a mozdulattal megszabadították az életétől is.

– Mondd csak, Godoso – suttogtam -, ha Babilonba érünk eladnak bennünket falépítő rabszolgának?

– Mit érdekel az téged? – kérdezte bizalmatlanul.

– Hát nem érted? Még fiatal vagyok, és élni szeretnék. Nem akarom, hogy halálra dolgoztassanak vagy verjenek. Van rá esélyem hogy könyörületes gazdát kapok?

– Jó ember vagy, és soha nem okoztál gondot Godosónak ezért elárulok neked valamit. Legtöbbször először a rabszolgapiacra megyünk. Figyelj arra, amit mondok. Ha meglátod a vevőket mondd azt nekik, hogy kiváló munkás vagy, és szeretnél keményen dolgozni jó gazdának. Vedd rá őket, hogy megvegyenek, különben másnap már téglákat hurcolhatsz. Az pedig iszonyú kemény munka.

Miután Godoso faképnél hagyott, csak feküdtem a meleg homokban, s miközben a csillagos eget kémleltem, a munkáról gondolkoztam. Megiddo a legjobb barátnak nevezte, s kíváncsi voltam, hogy én is így nevezhetem-e

valaha. úgy határoztam, hogy ha megmenti az életemet, én is a keblemre ölelem majd.

Amikor Megiddo felébredt, suttogva közöltem vele a jó hírt, mely halovány reménysugárként ragyogott előttünk a Babilonba vezető úton. Késő délután értük el a városfalat, és jól láthattuk, hogy az ott dolgozó emberek szorgos hangyák módjára, le s fel másznak a meredek, átlósan húzódó járatokban. Ahogy közelebb értünk, döbbsenten figyeltük a több ezer munkást. Némelyikük a falat körülvevő árokban ásott, mások sárból készítették a téglákat, de a legtöbben hatalmas kosarakba téve cipelték fel a rendeltetési helyükre a téglákat.*

[* Az ősi Babilon híres építményei – a falak, a templomok, a függőkertek, a hatalmas csatornarendszer – mind rabszolgák, főként hadifoglyok segítségével épültek. Ezzel magyarázható a kegyetlen bánásmód. A munkások között szép számmal voltak babiloniak, és a környező tartományokból érkező férfiak is, akik bűnelkövetés vagy pénzügyi nehézségek miatt jutottak rabszolgaságra.]

A rabszolga felügyelők üvöltve becsmérelték a tunyábbakat, és ökörbőrből készült ostoruk könyörtelenül csattant a sorból kilógók hátán. A szerencsétlen, elgyötört emberek tántorogtak nehéz terhük alatt, s amikor elestek, legtöbbször képtelenek voltak újra talpra állni. Ha a korbácsütésekre sem keltek fel, egyszerűen félrelökték vonagló testüket, s hagyták, hogy iszonyatos szenvedések közepette meghaljanak. Nem sokkal később levonszolták a holtakat az útra, ahol társaik mellé dobva heverték, amíg megszenvedetlen földbe nem temették őket. A rémisztő események láttán megborzogtam. Ez vár tehát az apám fiára, ha nem jár sikerrel a rabszolgapiacra. Godosónak igaza volt. Bevittek minket a város rabszolgáinak fenntartott börtönébe, és másnap reggel a piactéren felállított ketrecekhez vonultunk. A legtöbben félve bújtak össze, s csak a felügyelők korbácsainak ösztönzésére voltak hajlandóak egy-két lépést tenni, hogy a vásárlók jobban láthassák őket. Megiddo és én elszántan próbáltunk a lelkére beszélni minden olyan vevőnek, aki megengedte, hogy megszólítsuk.

A rabszolga kereskedő értesítette a király testőreit is, akik megvették a Kalózt, s valahányszor felemelte a hangját, durván megverték. Sajnálattal figyeltem, ahogy elvezetik.

Megiddo érezte, hogy rövidesen el kell válnunk, ezért amikor nem volt a közelünkben vevő, őszinte szavakkal próbált meggyőzni arról, hogy milyen

értékes is a munka az ember számára.

– Némelyikünk gyűlöli, és az ellenségének tekinti, de jobb, ha az ember elfogadja barátjának. Ne foglalkozz azzal, hogy néha nehéz, hiszen amikor az ember jó házat akar építeni, nem izgatja, hogy nehezek a gerendák, és a vakolathoz járó vizet messzi kútról kell cipelni. Ígérd meg nekem, fiam, hogy ha gazdádra találsz, olyan keményen dolgozol majd neki, ahogy csak az erődből telik. Ha nem értékeli a munkádat, ne törődj vele. Emlékezz arra, hogy a jól végzett munka nemesít.

Váratlanul odalépett hozzánk egy tagbaszakadt földműves, és nagy hozzáértéssel mustrálgatni kezdett mindkettőnket.

Megiddo a földjéről és a terméséről beszélgetett vele, s rövidesen meggyőzte, hogy a férfinak rá van szüksége. Miután heves alkudozásba bonyolódott a rabszolgakereskedővel, a földműves előhúzott a köpenye alól egy kövér erszényt, és Megiddo nem sokkal később már követte is új gazdáját egy másik élet felé.

A délelőtt folyamán eladtak még néhány embert, dél körül pedig megtudtam Godosótól, hogy a kereskedőnek elege lett a vásárból, s nem vár még egy napot, hanem a maradék rabszolgát napnyugtakor eladja a király embereinek. Már kezdtem kétségbeesni, amikor feltűnt egy nagydarab, nyájas arcú férfi, s azt kérdezte tőlünk, van-e közöttünk pék. Hirtelen elhatározással odaléptem hozzá, és így szóltam:

– Miért akar egy hozzád hasonló remek ember maga mellé venni egy közönséges péket? Nem lenne könnyebb megtanítani a mesterségedre egy olyan rátermett szolgát, mint én? Nézz csak rám! Fiatal vagyok, erős, és szeretnék dolgozni. Adj nekem lehetőséget, hogy bebizonyítsam, s meglátod, rengeteg ezüstöt és aranyat keresek neked.

Szavaim és lelkesedésem elnyerték a férfi tetszését, így alkudozni kezdett a kereskedővel, aki addig a pillanatig levegőnek nézett, akkor azonban büszkén ecsetelte remek képességeimet, kiváló egészségi állapotomat és jó természetemet. Úgy éreztem magam, mint egy kövér ökör, akit megvásárolt a mészáros. Végül, óriási öröömre, nyélbe ütötték az üzletet, s miközben arra gondoltam, hogy én vagyok Babilon legszerencsésebb embere, követtem a gazdám.

Új otthonom kedvemre való volt. Gazdám, Nana-naid, megtanított, hogyan törjem össze az udvaron álló kőedényben az árpát, hogyan gyújtsak be a kemencébe, és hogyan őröljem finommá a szezámlisztet, amiből mézes süteményt készítettünk. A terménytárolónak használt fészkerben volt a

fekhelyem, s az idős házvezetőnő, Swasti jól tartott, mert mindig segített nekik elvégezni a nehéz házimunkát.

Itt volt tehát az alkalom, amelyre oly régóta vártam. Hasznára akartam válni gazdámnak, és abban reménykedtem, hogy visszanyerhetem a szabadságomat.

Megkértem Nana-naidot, hogy mutassa meg, miként kell kenyeret gyúrni és sütni. Ő eleget tett a kérésemnek, s szemmel láthatóan örült lelkesedésemnek. Később, amikor már belejöttem a munkába, megkértem, hogy mondja el, miként készíti a mézes süteményeket. Nem sokkal később már én sütöttem helyette. A gazdám boldog volt, hogy pihenhet, Swasti azonban rosszállóan csóválta a fejét.

– Ha valaki nem dolgozik, annak sosincs jó vége! – jelentette ki.

Úgy éreztem, eljött az én időm, hogy valamilyen úton-módon pénzt keressek, és megvásároljam a szabadságomat. Mivel délben befejeztük a sütést, arra gondoltam, hogy Nana-naid jóváhagyásával munkát keresek délutánra. Azt terveztem, hogy megosztom vele a fizetésemet. Hirtelen eszembe ötlött a megoldás. Ha több mézes süteményt készítek, eladhatom azokat az utcán lődörgő éhes embereknek. Nana-naid elé állva a következőképpen szóltam:

– Ha a sütés után a délutánomat arra áldoznám, hogy még több pénzt keressek neked, igazságosnak tartanád-e, hogy a bevételt megoszt velem? Én is szeretnék olyasmire költeni, amire minden ember vágyik.

– Igazad van ismerte el Nana-naid.

Elmondtam neki, hogy házalni szeretnék a mézes süteményekkel, s az ötlet elnyerte a tetszését:

– A következőképpen cselekszünk. Egy petáért két sütemény jár, s a peták fele az enyém, mivel én adom a lisztet, a mézet és a fát a kemencébe. A fennmaradó részt igazságosan elfelezzük.

Rendkívül elégedett voltam gazdám bőkezű ajánlatával, és örültem, hogy a keresetem egynegyed részét megtarthatom. Aznap este sokáig dolgoztam, hogy elkészítsem azt a különleges tálcát, melyre a süteményeket akartam rakni. Hogy valamelyest jobban mutassak, Nana-naid nekem adta egyik viseltesebb ruháját, melyet Swasti segítségével megfoltoltam, és tisztára mostam.

Másnap megsütöttem az utcai eladásra szánt mézes süteményeket, melyek gusztusos barna színükkel rendkívül ínycsiklandozó látványt nyújtottak. Hangosan kiáltozva kínáltam az árumat, de a járókelők ügyet

sem vetettek rám. Kissé elkedvetlenedtem, de nem adtam fel, s a délután folyamán, amikor az emberek ismét megéheztek, egyre többen vásároltak az árumból. A tálca rövidesen ki ürült, és sikeres munkámon örvendezve siettem Nana-naidhoz.

Gazdám elégedetten fizette ki a nekem járó pénzt, én pedig örültem, hogy többé nem üres a zsebem. Megiddónak igaza volt. A gazda értékeli, ha a rabszolgája jól dolgozik. Aznap éjjel olyan izgatott voltam a siker miatt, hogy alig aludtam valamit. Egyfolytában azon gondolkoztam, hogy mennyi pénzt kereshetek egy év alatt, s hány évig kell még dolgoznom, hogy megvásárolhassam a szabadságomat.

Mindennap kimentem az utcára a tálcányi süteménnyel, s rövidesen számos rendszeres vásárlóval büszkélkedhettem. Egyikük nem volt más, mint a te nagyapád, Arad Gula. Akkoriban szőnyegkereskedő volt, és a portékáját egy szamár hátán hordozva, fekete rabszolgája kíséretében járta a várost, hogy eladja áruját a háziasszonyoknak. Általában két süteményt vett. Egyet magának, és egyet a rabszolgájának. Miközben ettek, mindig szóba elegyedett velem.

Egy nap olyasmit mondott nekem, amire örök életemben emlékezni fogok. „Szeretem a süteményeidet, fiam, de azt még jobban szeretem, ahogy eladod őket. Lelkesedésed és odaadásod segítségével sorsod hamarosan jobbra fordul.”

Hogy is érthetné meg, Hadan Gula, hogy mit jelentenek az efféle dicsérő szavak egy rabszolga-fiúnak, aki egyedül van egy hatalmas városban, s minden erejével azért küzd, hogy kikerüljön megalázó helyzetéből?

Teltek-múltak a hónapok, és az erszényem egyre kövérebb és nehezebb lett. Ahogy Megiddó megjósolta, a munka lett a legjobb barátom. Boldog voltam, de Swasti aggódott.

– A gazdád egyre több időt tölt szerencsejátékkal, és ez nem vezet semmi jóra – morogta.

Egy nap összetalálkoztam az utcán Megiddóval, aki három, zöldséggel megrakott szamarat vezetett a piacra.

– Remekül érzem magam – mondta. – Gazdám értékeli a munkámat, ezért most már munkafelügyelő vagyok. Láthatod, hogy rám bízza a piaci teendőket is, ráadásul idehozatja a családomat, hogy együtt lehessenek velük. A munka segít, hogy talpra álljak a megrázkódtatás után, amit átéltem, s

egy nap ahhoz is hozzásegít majd, hogy megvásároljam a szabadságomat, és újra föld legyen a birtokomban.

Telt múlt az idő, és Nana-naid napról napra kétségbeesettebben várta, hogy visszatérjek délutánonként. Kapkodva megszámlolta és elosztotta a pénzünket, majd egyre gyakrabban kért, hogy keressek az eladáshoz új területeket, hogy növelhessük a bevételünket.

Előfordult, hogy átléptem a város kapuját, és a falaknál dolgozó rabszolgafelügyelőnek kínáltam az árumat. Gyűlöltem, hogy vissza kell térnem arra az elátkozott helyre, de a felügyelők mindig nagy mennyiségű süteményt vettek. Egy nap döbbenetesen vettem észre Zabadót, aki sorban állva várta, hogy megtölthesse a kosarát téglával. Meggyötörtnek és elcsigázottnak látszott, s a hátát a rabszolgafelügyelők korbácsainak köszönhetően számos forradás és seb borította. Nagyon megsajnáltam, ezért adtam neki egy süteményt, amit azonnal a szájába gyömöszölt, mint egy éhes vadállat. A tekintetében mohó fény gyúlt, így jobbnak láttam elmenekülni, mielőtt elragadjja tőlem a tálcát.

– Miért dolgozol ilyen keményen? – kérdezte tőlem egyszer Arad Gula.

Ha jól emlékszem, te is ugyanezt kérdezted tőlem ma. Elmondtam, amit Megiddótól tanultam a munkáról, és büszkén megmutattam pénzzel teli erszényemet. Végül elmagyaráztam neki, hogy azért gyűjtögetek, mert meg akarom vásárolni a szabadságomat.

– Ha felszabadulsz, mihez kezdesz?

– Kereskedő leszek – feleltem.

Arad Gula ekkor rám bízta a titkát.

– Tudod, én magam is rabszolga vagyok, és a gazdám az üzlettársam.

– Hagyd abba! – kiáltotta Hadan Gula. – Nem engedem, hogy hazugságaiddal beszennyezd a nagyapám nevét. Nem volt rabszolga! – sziszegte, és a szeme dühösen izzott.

Sharu Nada nem vesztette el a hidegvérét.

– Becsülöm, amiért felülkerekedett balszerencséjén, és Damaszkusz elismert polgára lett. Kíváncsi lennék, hogy téged, az unokáját is ugyanabból az anyagból gyúrtak-e, mint őt? Férfiként szembe nézel-e a valós tényekkel, vagy továbbra is hamis illúziókat kergetsz?

Hadan Gula kihúzta magát a nyeregben, és amikor megszólalt, elfojtott hangjából mély érzelem csendült.

– A nagyapámat mindenki szerette, s életében végtelen sok jót cselekedett. Amikor éhínség pusztított, a saját aranyain vásárolt terményt

Egyiptomban, és a karavánjával hozatta Damaszkuszba, hogy szétossza az éhező emberek között. Erre jössz te, és azt állítod, hogy szájalmas rabszolgaként élt Babilonban!

– Ha babiloni rabszolga maradt volna, akkor talán nevezhetnénk szájalmasnak, de a nagyapád a saját erejéből vált Damaszkusz köztiszteletben álló polgárává. Az istenek kárpótolták balszerencsés múltjáért, és tisztelettel adóztak neki – válaszolta Sharru Nada. Miután bevallotta nekem, hogy rabszolga, azt is elárulta, hogy mindennél jobban szeretné visszakapni a szabadságát. Most, hogy elegendő pénzzel rendelkezett, nem tudta, mihez kezdjen. Az üzlet nem ment túl jól, s attól tartott, hogy ha elhagyja a gazdáját, nem boldogul az életben.

Igyekeztem megerősíteni szabadulási szándékában: "Ne támaszkodj többé a gazdádra, inkább mihamarabb csatlakozz a szabad emberekhez. Viselkedj szabad emberként, és a siker melléd szegődik! Döntsd el, hogy mit szeretnél elérni, s meglátod, hogy a munka segítségedre lesz mindenben." Arad Gula boldogan köszönte meg, hogy leteremtettem gyávaságáért.*

[* Az ősi Babilon rabszolgatartásával kapcsolatos szokások talán különösnek tűnhetnek a mai ember számára, de tudnunk kell, hogy szigorú törvény szabályozta őket. A rabszolgának például gazdájától függetlenül lehetett magántulajdona, sőt szolgája is. Összeházasodhatott egy szabad emberrel, s a szabad anyától született gyermekek szintén szabadok lettek. A legtöbb városi kereskedő rabszolga volt, és mivel gyakran jelentős vagyonnal rendelkeztek, sokan közülük üzlettársi viszonyban álltak a gazdájukkal.]

Egy nap ismét a kapukon túlra merészkedtem, és csodálkozva láttam, hogy hatalmas tömeg gyűlt össze odakint. Amikor megkérdeztem egy bámészkodótól, hogy mi történt, a következő választ kaptam:

– Nem hallottad? Egy szökött rabszolga, aki meggyilkolta a király egyik testőrét, most elnyeri büntetését. Tettéért nyilvánosa~ halálra korbácsolják, ráadásul maga a király is jelen lesz az ítélet kihirdetésénél.

Nem mentem közelebb, mert a korbácsoláshoz felállított pózna körül olyan csődület támadt, hogy attól tartottam, tönkremennek a süteményeim. Inkább felmásztam a befejezetlen fal tetejére, és az emberek feje fölött áttekintve, megláttam magát Nabukodonozort. Aranyfogatán érkezett, és teljesen elbűvölt megjelenésével, arannyal és bársonnyal díszített ruhájával.

Magát a korbácsolást nem láttam, de jól hallottam a szerencsétlen rabszolga sikolyát. Azon töprengtem, hogy egy olyan nemes lelkű ember, mint a mi felsőbbiséget sugárzó királyunk, miként képes végignézni ily szörnyű szenvedést. Aztán amikor megláttam hogy a barátaival nevetgél és tréfálkozik, már tudtam, hogy velejéig romlott, és megértettem, miért részesítik efféle kegyetlen bánásmódban a falat építő rabszolgákat.

Miután a rabszolga kiszenvedett, a lábánál fogva fellógatták egy oszlopra, hogy mindenki jól lássa. Ahogy a tömeg lassan oszlani kezdett, közelebb mentem. Az elítélt szőrös mellkasán megpillantottam az összefonódó kígyókat, s azonnal felismertem a Kalózt.

Amikor legközelebb találkoztam Arad Gulával, olyan volt, mintha kicserélték volna:

– Íme, a rabszolga, akit egykor ismertél, most már szabad ember. Szavaidban varázserő lakozott, hiszen egyre több árumat adom el, s a jövedelmem is nő. A feleségem rendkívül boldog. Ő is szabad ember, a gazdám unokahúga. Azt szeretné, ha egy távoli, idegen városba költöznénk, ahol senki nem ismeri szégyellnivaló múltamat, így a gyermekeinknek nem kellene attól tartaniuk, hogy apjuk balszerencséje kihat a jövőjükre. A munka lett legfőbb segítőtársam, hiszen általa visszakaptam ön bizalmamat, és kifejleszthettem tehetségemet.

Rendkívül boldog voltam, hogyha csak kis mértékben is de meg tudtam hálálni a tőle kapott bátorítást. Egy este Swastit mély kétségbeesésben találtam.

– A gazdád bajban van, és aggódom miatta – mondta. – Néhány hónappal ezelőtt rengeteg pénzt vesztett, és nem fizette ki a földművesnek sem a termény, sem pedig a méz árát. A hitelezőknek is tartozik, és mindketten rendkívül mérgesek rá.

– Miért nekünk kell aggódnunk az ő butasága miatt? Nem mi vagyunk a gazdái – feleltem meggondolatlanul.

– Ostoba kölyök, nem érted a lényegét! Téged ajánlott fel zálogul a hitelezőknek, hogy kölcsönt kapjon, s ő, a törvény értelmében, bármikor elvihet, és eladhat. Nem tudom, mihez kezdjünk. A gazdánk jó ember. Miért, ó, jaj, miért pont őt sújtja a balszerencse?

Swasti aggodalma jogosnak bizonyult. Másnap reggel éppen sütöttem, amikor megjelent nálunk a hitelező, egy Sasi nevű férfi társaságában. A férfi tetőtől talpig végigmért, majd kijelentette, hogy megfelelek a célnak.

A hitelező nem is akarta megvárni, amíg a gazdám hazatér, csak annyit vetett oda Swastinak, hogy mondja el neki, mi történt. A vállamra terített köpönyegben és az övemen függő, pénzzel teli erszényemmel együtt elhurcoltak. Még azt sem hagyták, hogy a süteményt befejezzem.

Úgy ragadták el tőlem dédelgetett reményeimet, ahogy a hurrikán tépi ki a fát az erdő sűrűjéből és dobja be az örvénylő tengerbe. Ismét a szerencsejáték és az árpasör áldozatává váltam.

Sasi kíméletlen, mogorva ember volt. Miközben átvágtunk a városon, elmondtam neki, hogy Nana-naidnál jó munkás voltam, s reményeim szerint az ő dicséretét is sikerül majd kivívnom. Sas i válasza nem sok jóval kecsegtetett:

– Én nem szeretem ezt a munkát, és a gazdám sem. A király parancsba adta neki, hogy építse tovább a nagy csatornarendszert, ezért sok rabszolgát kell vásárolnom, hogy keményen dolgozzanak, és mihamarabb befejezzék a munkát. Hah, hogy lehet egy ilyen hatalmas munkát gyorsan befejezni?

Képzeld el egy sivatagot, melyben nem nő fa, csak apró bokrok tarkítják imitt-amott. A nap olyan forrón tűz, hogy alig bírjuk meginni a hordókban lévő vizet. Képzeld el a mély vájatokban tolongó embereket, akik a puha, süppedős talajon kora hajnaltól sötétedésig le-fel hurcolják a homokkal teli, nehéz kosarakat. Képzeld el a vályúban feltálalt ételt, melyből az emberek disznók módjára esznek. Nem volt sátrunk, de még szalmánk sem, amire fekhettünk volna. Nos, ilyen szömyű helyzetbe kerültem. Az erszényemet sikerült elásnom egy titkos helyen, és munka közben gyakran eltöprengtem, hogy viszont látom-e valaha a pénzemet.

Eleinte elszántan dolgoztam, de ahogy teltek-múltak a hónapok, a lelkesedésem alábbhagyott. A lelkem megtört, s kimerült testemen úrrá lett a hőség. Nem volt étvágyam, alig ettem néhány falatot az ürühúsból és a zöldségből. Éjszakánként ébren hanykolódtam a földön.

Kétségbeesett helyzetemben azon gondolkoztam, hogy talán Zabadónak igaza volt, és jól tette, amikor kihúzta magát a munka alól. Aztán hirtelen eszembe jutott, milyen állapotban volt, amikor utoljára láttam, s azonnal tudtam, hogy tévedett.

Aztán a Kalózra gondoltam, aki keserű szavakkal megesküdt, hogy inkább harcol, de nem hagyja magát halálra dolgoztatni. Vérben fürdő testének emléke azonban meggyőzőtt, hogy az ő terve is használhatatlan.

Végül Megiddo jutott eszembe, akinek a kezét legutóbbi találkozásunkkor kemény munkával szerzett bőrkeményedések borították,

de a szíve könnyű volt, és az arcáról boldogság sugárzott. Meg voltam róla győződve, hogy az ő terve a legjobb.

Ugyanolyan elszántan dolgoztam, mint Megiddo, a munkám azonban mégsem hozott számomra boldogságot és sikert. Mi lehet ennek az oka? – töprengtem. – Megiddo vajon a munkája révén vált boldog emberré, vagy az istenektől függ, hogy kit részesítenek földi örömekben és gazdagságban? Úgy kell végigdolgoznom hátralévő életemet, hogy nem érem el a célomat, és boldogtalan leszek? Ezek a kérdések kavargtak az elmémben, de nem találtam rájuk választ. Kimerült voltam, és zavarodott.

Napokkal később, amikor már úgy éreztem, hogy tűrőképességem végére értem, s a kérdéseimre még mindig nem kaptam választ, Sasi értem szalasztott valakit. A gazdám üzenetet küldött Babilonból, melyben az állt, hogy mihamarabb térjek vissza a városba. Kiástam hát féltve őrzött erszényemet, testemet köpenyem rongyos darabjaiba burkoltam, és útnak indultam.

Menet közben ismét különös kérdések cikáztak át lázas elmémen, s úgy tűnt, mintha átélném a szülővárosomban, Harrounban íródott, furcsa verset:

*Felkapja az embert, mint az orkán,
Hurrikánként csapja ide-oda,
útját eztán homály fedi most már,
Sorsát követni nem tudod már soha.*

Vajon arra kárhoztattam, hogy olyasmiért bűnhődjek egész életemben, amiről nem tehetek? Miféle új megpróbáltatások és csalódások várnak még rám?

Amikor beléptünk a gazdám házának udvarára, legnagyobb megdöbbenésemre Arad Gulát pillantottam meg. Lesegített a teve nyergéből, és úgy ölelt magához, mintha rég nem látott testvére lennék.

Elszántam magam, hogy örök életemben tisztelni és követni fogom, mint hűséges rabszolgája, ő azonban átkarolta a vállamat, és így szólt hozzám:

– Már mindenfelé kerestelek. Amikor majdnem feladtam a reményt, összetalálkoztam Swastival, aki elmondta, hogy a hitelező tudja, hol vagy. Ő vezetett el nemes gazdádhoz, aki kemény alkudozások után hihetetlenül magas összegért eladott nekem. Te azonban megérsz minden pénzt, hiszen tanácsaid által sikeres emberré váltam.

– Megiddo tanácsai voltak, nem pedig az enyéme – vágtam közbe.

– Megiddóé, és a tiéd is. Hála mindkettőtöknek, elindulhatunk Damaszkuszba, ahol üzlettársammá fogadlak. Egyetlen pillanat alatt szabad emberré teszlek.

Ezzel Arad Gula elővette a köpenye rejtekéből a rabszolgaságot igazoló agyagtáblácskát, magasra emelte, s olyan erővel csapta a földhöz, hogy az több száz apró darabra tört a kövezeten. Vidáman taposni kezdte a darabkákat, és az agyag lassan porrá mállott.

A szememben hálakönnyek gyűltek, és abban a pillanatban tudtam, hogy én vagyok Babilon legszerencsésebb embere.

Láthatod tehát, hogy a munka még legnagyobb kétségbeesésem közepette is a legjobb barátom maradt, hiszen segített abban, hogy ne adjanak el falépítő rabszolgának, és nagyapád engem válasszon üzlettársának.

– A munka volt tehát a nagyapám gazdagságához vezető titok nyitja? kérdezte Hadan Gula.

– Az egyetlen titok, amit életében ismert. A nagyapád szeretett dolgozni, így aztán az istenek értékelték erőfeszítéseit, és bőkezűen megjutalmazták.

– Most már kezdem érteni a dolgot. A munka szeretete vonzotta hozzá rengeteg barátját, akik csodálták képességeit és sikereit. A munka hozta meg számára a megbecsülést, mellyel Damaszkuszban körülvették, s mindazokat a dolgokat, melyeket megérdemelt. És én még azt hittem, hogy a munka rabszolgáknak való.

– Az élet rengeteg csodás élvezetet tartogat az ember számára – mondta Sharru Nada –, de mindegyiknek megvan a maga helye és ideje. Boldog vagyok, amiért nem csak a rabszolgáknak lehet dolgozniuk, hiszen ha így lenne, legkedvesebb időtöltésemről kellene lemondanom. Sok minden okoz számomra örömet, de a munka mindegyiken túltesz.

Sharru Nada és Hadan Gula az ég felé szökő hatalmas falak árnyékában poroszkáltak tevéiken Babilon óriási bronzkapui felé. Közeledtükre a kapuőrök tisztelegtek, és illendően üdvözölték az érkezőket, hiszen jól tudták, hogy a város tiszteletreméltó polgára érkezik hozzájuk. Sharru Nada büszkén felszegte az állát, és a kapun át Babilonba vezette karavánját.

– Mindig olyan akartam lenni, mint a nagyapám vallotta be Hadan Gula.
– Soha nem is sejtettem, milyen élete volt. Most, hogy feltártad előttem a titkát, még jobban tisztellem őt, mint azelőtt, s még inkább vágyom rá, hogy olyan emberré váljak, mint amilyen ő volt. Attól tartok, soha nem leszek képes meghálálni neked, hogy elárultad sikere titkát. Mától fogva okosan

használok majd ezt a titkot. Úgy kezdek hozzá az élethez, ahogy ő tette; szerényen, s nem csodás ékszerek és finom kelmék bűvöletében.

Ezzel Hadan Gula kivette a füléből a cifra függőket, és lehúzta az ujjairól csillogó gyűrűit. Megrántotta tevéje kantárját, hogy kissé lemaradhasson, s mély tisztelettel a tekintetében a karaván vezetője mögött folytatta útját.

[Tartalom](#)

A szerző és könyve

GEORGE SAMUEL CLASON 1874. november hetedikén született, a missouribeli Louisianában. A Nebraskai Egyetemen tanult, majd a spanyol-amerikai háború alatt csatlakozott az Egyesült Államok hadseregéhez. Hosszú könyvkiadói pályafutását a Clason Map Company megalapításával kezdte a colorado-állambeli Denverben. Ő adta ki az Egyesült Államok és Kanada első úti atlaszát. 1926-ban megjelentette a pénzügyi sikerekről és gazdálkodásról szóló híres sorozatának első kötetét, melyben ősi Babiloni tanmesékkel támasztotta alá a pénzről vallott nézeteit. A könyvet óriási példányszámban vásárolták fel a bankok és a biztosító társaságok, így tartalma rövidesen milliók számára vált ismertté. Leghíresebb története a „Babilon leggazdagabb embere” volt, melyről ez a kötet a címét kapta. Ezek a babiloni mesék a mai kor embere számára is követendő példát állítanak.